

NIEUWS- EN INFORMATIEBRIEF 199

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Gemeente Kaag en Braassem

Website: <https://adviesraadkaagenbraassem.nl>

Datum: 27 oktober 2020

Emailadres: info@ASD-KaagenBraassem.nl of: secretariaat@ASD-kaagenbraassem.nl

Beste adviesraadleden en overige geïnteresseerden,

'Ik vrees de dag dat de technologie onze menselijkheid overlapt' is een aan Einstein toegeschreven opmerking. In deze coronatijd, waarin steeds meer aandacht is voor testen, ontwikkelen van vaccins, dus technische zaken, lijkt het waarheid te worden. Nou is dat wellicht wat te zwaarmoedig, want gelukkig zijn er ook veel initiatieven die ontplooid worden om mensen te helpen: financieel, door aandacht te geven, door de helpende hand te bieden. Alleen die zaken krijgen helaas wat minder aandacht, maar zijn er gelukkig wel, anders zou de 'Einstein-opmerking' toch waarheid worden. Ik blijf positief over de (mede)menselijkheid !

Met vriendelijke groet

Fried Elstgeest (elstgeest12@hotmail.com)

Rood staat voor: JEUGD

Zwart staat voor: GEESTELIJKE ZORG

Bruin staat voor: WERK en INKOMEN

Blauw staat voor: WMO

Groen staat voor: WONEN

Paars staat voor: DIVERS

- 1) Financiën van de Nederlandse gemeenten steeds verder onder druk
- 2) Voor burgemeesters is er een speciale rol weggelegd bij rouwverwerking in coronatijd
- 3) Hoe kansrijk of kansarm zijn mensen die een uitkering ontvangen
- 4) Aantal acute gedwongen opnamen in de ggz is in de eerste helft van 2020 flink gestegen
- 5) Zorgpersoneel heeft heftige tijden doorgemaakt en is daar nog niet van hersteld
- 6) Vergrijzingsgolf die tot 2040 over Nederland spoelt, vraagt een enorme bouwinspanning
- 7) Agressie in Kaag en Braassem
- 8) Vóór eind 2021 moeten lokale overheden een transitievisie warmte vaststellen
- 9) Flexwonen als opstap richting zelfstandig wonen
- 10) Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) publicatie 'Meer meedoen'
- 11) Eigen Kracht-conferentie die startte in de tijd van de 'lockdown'
- 12) Preventie echt geïntegreerd in het zorgstelsel, leidt tot zeker 30 procent minder zorgkosten
- 13) Nieuwe Jeugdwet gaat veel te ver en moet van tafel
- 14) Zorgpersoneel krijgt in de coronatijd vaker te maken met agressie
- 15) Voor meerderheid van de Nederlanders is het leven minder leuk geworden sinds coronacrisis
- 16) Iemand in de bijstand met fout ingevoerde formulieren gewoon geholpen
- 17) Het concept Buurtcirkel als preventiemiddel voor de ggz-doelgroep
- 18) Coronacrisis niet het juiste moment voor debat over organisatie en financiering van GGD'en

- 19) Problematiek rond mensen met verward gedrag in de wijk is complex
- 20) Voldoende bewijs dat zwaar drinken (> 3 glazen per dag) zeer negatief effect heeft op het brein
- 21) Recent arrest Hof van Justitie van Europese Unie mogelijk nieuwe munitie tegen windturbines
- 22) Mensen in armoede en/of met schulden worden onevenredig hard getroffen door coronacrisis
- 23) Veel problemen hadden voorkomen kunnen worden als de juiste diagnose eerder was gesteld
- 24) Recent heeft de rechtbank Den Haag geoordeeld over het jeugdhulpaanbod van een gemeente
- 25) Nederlanders zijn zich eenzamer gaan voelen sinds het begin van de coronacrisis
- 26) Vele initiatieven gesteund die insprongen op de acute nood
- 27) Armoede werkt negatief door op bijna alle levensgebieden
- 28) Wat kinderarmoede écht betekent. Dat is door de coronacrisis pijnlijk duidelijk geworden
- 29) Een 'Bijna thuis huis', noemt Ria Bouwmeester het AmandiHuis in Nieuwe Wetering
- 30) Coronacrisis dwingt de geestelijke gezondheidszorg het roer nu serieus om te gooien
- 31) 'Zorg op Maat', zo noemt zorgkantoor Menzis haar nieuwe werkwijze
- 32) Een mooi aanbod, mevrouw, maar we komen er zelf wel uit
- 33) Iedereen in Nederland geboren tussen 1-1- 1941 en 31-12- 1947 een gratis pneumokokkenprik
- 34) Op latere leeftijd actief blijven en lichaam en geest in conditie houden, hoeft niet op kantoor
- 35) Veel banen staan door corona op de tocht of zijn al verdwenen
- 36) In 2022 extra geld voor jeugdzorg, bijstand en schuldenaanpak
- 37) Post-corona arbeidsmarkt zal van veel werkenden heroriëntatie en omscholing vragen
- 38) Verveling onder jongeren tegengaan was een van de uitdagingen tijdens de coronazomer
- 39) Gemeenten weten dat veel kinderen in armoede leven, maar wat betekent dat écht?
- 40) Toekomstplan maken voor hervorming van de ggz
- 41) Kabinet benadrukt het belang van een sterke aanpak van armoede en problematische schulden
- 42) Leiderdorp is tijdens de corona uitbraak ondersteuning blijven bieden aan Leiderdorpers
- 42) Mensen met lvb: beperking wordt niet goed en niet op tijd gezien in de klas of op de werkplek
- 43) Wat is nodig om te zorgen dat mensen met een ondersteuningsvraag goed kunnen wonen
- 43) Gemeenschappelijk woonproject voor ouders
- 44) Valkenswaardse ASD, die de gemeente adviezen geeft over zorgthema's, stapt collectief op
- 45) Schenking aan het Jeugdfonds Sport en Cultuur Kaag en Braassem

1) Financiën van de Nederlandse gemeenten steeds verder onder druk

Binnenlands Bestuur 1 september 2020

NEDERLANDSE GEMEENTEN LEVEREN IN 2019 € 800 MILJOEN IN

Nederlandse gemeenten leveren in 2019 € 800 miljoen in. Voorlopige gegevens over de jaarrekeningen 2019.

BMC 31 aug 2020 **Voorlopige gegevens over de jaarrekeningen 2019.** Eind vorige maand publiceerde het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) de voorlopige gegevens over de jaarrekeningen van de Nederlandse gemeenten over 2019. Inmiddels zijn de gegevens bekend van 345 van de 355 gemeenten, zodat een duidelijk beeld kan worden verkregen hoe de gemeentefinanciën zich over 2019 hebben ontwikkeld. Zo blijkt dat de financiën van de Nederlandse gemeenten steeds verder onder druk komen te staan. Ook valt op dat er grote verschillen zijn tussen de gemeenten onderling. BMC brengt de gegevens in kaart en vergelijkt ze met eerdere jaren. Ook werpen we een vooruitblik op 2020.

In de buurt van dieptepunt na vorige crisis De gezamenlijke Nederlandse gemeenten hebben over 2019 ruim € 800 miljoen ingeleverd op hun eigen vermogen. In de jaren na de economische crisis daalde het eigen vermogen van de gemeenten van ruim € 34 miljard in 2009 tot €

29 miljard in 2014. In de eerste jaren na deze crisis was er nog sprake van herstel. Maar 2019 was al weer het tweede achtereenvolgende jaar waarin de gemeenten moesten inleveren op hun eigen vermogen. Daarmee komt het eigen vermogen van de gemeenten weer in de buurt van het dieptepunt dat bereikt werd net na de economische crisis in 2014.

Per saldo € 1 miljard meer uitgegeven voor jeugdzorg en WMO De gemeenten hebben in 2019 (netto) voor ongeveer € 1 miljard meer uitgegeven aan de jeugdzorg en de WMO. De kosten voor de WMO-voorzieningen en de maatwerkdienstverlening namen toe met ongeveer € 400 miljoen. De kosten voor opvang en beschermd wonen namen toe met ongeveer € 100 miljoen. De kosten voor de jeugdzorg namen in 2019 toe met € 400 miljoen. Grofweg gaat het hierbij om een stijging van ongeveer 10%.

Verder interen lijkt onafwendbaar ... Uit de BMC-analyse van de begroting 2020 die eind vorig jaar is gepubliceerd, bleek dat de ramingen voor het sociale domein op het niveau waren gebracht van de rekening 2018. Met name de ramingen voor de jeugdzorg liggen voor 2020 onder het niveau van de jaarrekening 2019. Tenzij gemeenten over de gehele linie in staat zijn om de situatie rondom de kosten om te buigen, verwachten we dat ook de jaarrekening 2020 op dit onderdeel andermaal een overschrijding te zien zal geven.

De effecten van de coronacrisis De effecten van de coronacrisis zijn nog niet uitgekristalliseerd. Een door BMC uitgevoerde eerste analyse van de rapportages van een flink aantal Nederlands gemeenten leert dat op korte termijn rekening moet worden gehouden met een effect van circa € 1,1 tot 1,4 miljard euro. Het compensatiepakket van het Rijk komt uit op ongeveer de helft.

Langs de financiële meetlat Hoe de effecten van de coronacrisis de komende tijd zullen uitpakken, moet worden afgewacht. Zodra er gegevens van meer gemeenten beschikbaar zijn, kunnen we ook inzicht geven in de effecten op de financiën van verschillende typen gemeenten: regionale spreiding, grootte en sociale structuur. Daarnaast kunnen we ook meer zeggen over het absorptievermogen van de Nederlandse gemeenten om de risico's op te vangen. Op 16 september a.s. organiseert BMC hierover een webinar: 'Langs de financiële meetlat'. Tijdens dit webinar worden nieuwe uitkomsten gepresenteerd.

Download het volledige rapport op [bmc.nl](https://www.bmc.nl/actueel/nederlandse-gemeenten-leveren-in-2019-%E2%82%AC-800-miljoen-in) >(Fried: zie: <https://www.bmc.nl/actueel/nederlandse-gemeenten-leveren-in-2019-%E2%82%AC-800-miljoen-in>)

2) Voor burgemeesters is er een speciale rol weggelegd bij rouwverwerking in coronatijd

Binnenlands Bestuur 1 september 2020

PASTORALE ROL BURGEMEESTER BIJ ROUW IN CORONATIJD

Voor burgemeesters is er een speciale rol weggelegd bij rouwverwerking in coronatijd. Zij kunnen het verschil maken door erkenning te geven aan het verdriet. Dat stellen geestelijk verzorger Caroline Straathof van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters en directeur Hans Bleijerveld van het Team Bijzondere Uitvaarten van Monuta in een handreiking voor burgemeesters over rouwverwerking in de gemeenschap

Redactie 28 aug 2020 Voor burgemeesters is er een speciale rol weggelegd bij rouwverwerking in coronatijd. Zij kunnen het verschil maken door erkenning te geven aan het verdriet.

Een vorm van collectieve rouwverwerking, met een zichtbare bijdrage van de burgemeester, leent zicht daar bij uitstek voor. Dat stellen geestelijk verzorger Caroline Straathof van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters en directeur Hans Bleijerveld van het Team Bijzondere

Uitvaarten van Monuta in een handreiking voor burgemeesters over rouwverwerking in de gemeenschap.

Gedeelde smart Tot nu toe is er volgens hen sprake van een gemengd beeld in hoeveel tijd en ruimte een burgemeester zich beschikbaar heeft gesteld voor de nabestaanden van overledenen aan corona. 'De ene burgemeester in een zwaar getroffen gemeente heeft bij álle van de meer dan dertig sterfgevallen telefonisch contact gehad; de andere burgemeester vond dat bij deze aantallen al niet meer te doen. Daarbij speelt mee dat een burgemeester niet in alle gevallen heeft kunnen beschikken over de gegevens van overledenen en nabestaanden. Op individueel niveau ligt het dus aan de omstandigheden of de burgemeester wel dan niet persoonlijk de nabestaanden benadert als blijk van medeleven.'

Langdurig individueel contact houden met nabestaanden is voor een bestuurder niet of nauwelijks vol te houden, maar waar juist een burgemeester een verschil kan maken is dat zij of hij erkenning geeft aan het verdriet dat in de gemeenschap leeft en 'gedeelde smart is halve smart' tot stand helpt brengen.

Unieke positie Omdat de coronacrisis alles weg heeft van een grote ramp, pleit dat volgens Straathof en Bleijerveld voor een breed maatschappelijk gerichte rouwverwerking. 'Zoals bij rampen en heftige incidenten, kunnen we hier ook gebruik maken van het kringenmodel van Gerson. In de eerste kring kunnen getroffen personen terugvallen op vrienden, familie en andere naasten. In de tweede kring zitten de sleutelfiguren uit de gemeenschap. De burgemeester is daar één van. Als spreekbuis en verbinder van de gemeenschap heeft de burgemeester een unieke positie, met bovendien de statuur, om juist in de huidige coronaomstandigheden een pastorale rol en steunende bijdrage te leveren.'

Lokale invulling In hoeverre de door premier Rutte aangekondigde nationale dag van bezinning lokaal invulling gaat krijgen, zal afhangen van de behoefte die in de gemeenschap leeft. Zo waren de zuidelijke provincies in het voorjaar relatief zwaarder getroffen dan de drie noordelijke provincies. Uit een informele peiling onder bestuurders blijkt volgens Straathof en Bleijerveld dat burgemeesters van gemeenten waar wonden in de gemeenschap zijn geslagen zich wél met een mogelijke herdenking bezighouden, terwijl deze vraag in andere, soms zelfs nabijgelegen gemeenten, niet of nauwelijks leeft.

Herhaalde aandacht Ze wijzen erop dat veel nabestaanden in elk geval een gecompliceerd rouwproces hebben en er ook een kans is dat de coronacrisis nog niet voorbij is. 'Terug naar de orde van de dag kan daarbij extra vervreemdend werken. Herhaalde openbare aandacht, erkenning en herinnering aan deze tijd kunnen nabestaanden helpen deze buitengewoon diepe wonden te laten helen. Mensen voelen zich dan niet slechts voor een korte periode 'gezien' en 'gehoord' in hun verdriet. Daarin kan een burgemeester wellicht een rol van betekenis spelen', stellen ze. Deze treedt dan namens de hele gemeenschap op en biedt een platform in de vorm van een terugkerend blijk van respect dat de burgemeester aan een herdenkingsmoment of -plek toont, als symbool van steun.

3) Hoe kansrijk of kansarm zijn mensen die een uitkering ontvangen

Binnenlands Bestuur 1 september 2020

INVESTEREN IN BIJSTANDSGERECHTIGDEN, JUIST NU!

Frans Kuiper 20 aug 2020 Veelgehoord in de afgelopen maanden: "Gemeenten gaan door de coronacrisis voorlopig niet in re-integratie investeren. Alle aandacht gaat naar het verstrekken van uitkeringen en de Tozo-regeling". Ik zal niet ontkennen dat een zeker defaitisme mij ook overviel. Het is ongekend wat ons de laatste maanden overkwam.

De aantallen die in de media genoemd werden van mensen die werkloos zouden worden waren ook imponerend. Het CBS heeft laten weten dat er in de periode maart tot eind mei zo'n 200.000 mensen minder aan het werk zijn. En het ergste moet nog komen. Wie zou er niet moedeloos van worden?

Einde van de bestandsdaling De afgelopen jaren hebben we een voortdurend dalend bestand gezien van mensen die een beroep deden op een bijstandsuitkering. In februari 2020, net voor de corona-uitbraak, telden we 350.000 uitkeringen van mensen tot de AOW-leeftijd. Twee jaar eerder, in februari 2018, waren dat er nog 388.750. Een kleine 40.000 uitkeringen meer dus. Belangrijkste reden van de daling was het teruglopen van de nieuwe instroom. De goede economie bood veel mensen kans op werk. Gemeenten hielden zich steeds meer bezig met de vraag hoe we ook de mensen met een slechtere arbeidsmarktpositie aan het werk konden helpen. Hierbij werd onder andere gebruikgemaakt van de mogelijkheden die de Wet Banenafpraak biedt.

Wet Banenafpraak knarst Tussen begin 2018 en 2020 groeide het aantal banen met 20.000 en het aantal werkzame personen met ongeveer 17.000. Maar het aantal banen dat geteld werd bij de Wet Banenafpraak daalde in het eerste kwartaal dit jaar met 3.000 en het aantal werkzame personen met 1.500. Deze daling werd vooral veroorzaakt door het beëindigen van uitzend- en detachingscontracten. Juist afgelopen maand liet de nieuwe staatssecretaris van SZW, Bas van 't Wout, in de beantwoording van Kamervragen weten nog geen reden te zien tot extra actie. Hij verwees onder meer naar beleidswijzigingen in het kader van het Wetsvoorstel Breed offensief die al in gang gezet zijn. Dit wetsvoorstel regelt een aantal vereenvoudigingen in het hele proces rondom het verstrekken van loonkostensubsidies. Hierdoor zal het voor werkgevers makkelijker worden mensen uit de doelgroep van de Wet Banenafpraak aan te nemen. Maar veel van die wijzigingen gaan pas in 2021 in en de vraag dient zich aan of dit niet veel te laat is om nader onheil te voorkomen.

Arbeidsmarkt nog steeds veel dynamiek De kansen op de arbeidsmarkt zijn misschien minder geworden, maar er is nog steeds veel dynamiek. Het CBS rapporteert over het eerste kwartaal van 2020 dat 98.000 mensen uit de werkloze beroepsbevolking werk hebben gevonden. Daarnaast zijn 215.000 mensen toegetreden tot de beroepsbevolking en direct aan het werk gegaan. In de Benchmark Werk en inkomen van Divosa, Stimulansz en BMC Onderzoek zien we de uitstroom in de periode februari tot en met mei 2020 dalen van 2,5 tot 1,6% van het bestand, maar in juni krabbelt dit percentage weer op tot 1,9%. Ook zien we de uitstroom naar werk tussen april en juni met 6% stijgen. Uitstroom naar werk maakt maar ongeveer 1/3 deel uit van de volledige uitstroom uit de bijstand. Kortom, de situatie is moeilijk maar biedt ook mogelijkheden. UWV publiceert nu vaker sectorale cijfers waaruit blijkt waar de overschotten en tekorten optreden. Informatie die we kunnen benutten om zoveel mogelijk te sturen op de mogelijkheden die er zijn.

Leren van Limburg? Het researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) van de Universiteit Maastricht heeft onderzoek gedaan naar de uitkeringsgerechtigden in alle Limburgse gemeenten. Hoewel Limburg specifieke kenmerken heeft, denk ik dat een aantal bevindingen ook zeer waardevol kan zijn voor de rest van het land.

Aan de hand van 5 aspecten heeft het ROA gekeken hoe kansrijk of kansarm mensen zijn die een uitkering ontvangen. Zo keken ze naar gezondheid, financiën, opleiding, migratieachtergrond en de gezinssituatie. Gezondheidsproblemen komen veel vaker voor bij mensen in de bijstand in vergelijking met de WW en maakt mensen kansarm. In alle Limburgse gemeenten hebben tussen de 62 en 79% van de mensen in de bijstand financiële problemen. Bevindingen die laten zien dat de gemeenten een grote verantwoordelijkheid hebben om deze groep bij de samenleving te houden.

De coronacrisis stelt iedereen voor grote uitdagingen. De verantwoordelijkheid van gemeenten voor mensen die het op eigen kracht niet redden is groot. In de voorliggende jaren hebben we gezien dat, mede gedreven door de financiële prikkels van de bijstandsfianciering, lang de keuze is gemaakt voor mensen die relatief snel naar de arbeidsmarkt toe te leiden waren. Mede

hierdoor is het aandeel mensen dat langer dan 5 jaar een beroep doet op bijstand gestegen tot boven de 40% van het totale bestand.

Vergelijkbare keuzes zouden voor een grote groep nu desastreus uitpakken en voor gemeenten op de lange termijn ook een zware financiële druk betekenen. Investeren, juist nu het moeilijk is, zou straks wel eens de beste keuze kunnen blijken. Natuurlijk is het Rijk daarbij hard nodig om de middelen ter beschikking te stellen. Maar ook op lokaal niveau valt er veel te kiezen. En dat draait niet alleen om geld, maar veelal ook om samenwerking. Betrek uw maatschappelijke partners om mensen te activeren. Anticipeer vast op de Wet op het passend aanbod die in juli 2021 van kracht wordt en schakel uw leerwerkbedrijven in bij het opleiden van mensen. En zorg dat u juist de meest kwetsbare doelgroep in beeld houdt door de schuldhulpverlening en de activering met elkaar te verbinden.

4) Aantal acute gedwongen opnamen in de ggz is in de eerste helft van 2020 flink gestegen

de Volkskrant 1 september 2020

Flinke toename acuut gedwongen opnamen psychiatrie, experts wijzen naar 'kapotte wet'

Het aantal acute gedwongen opnamen in de ggz is in de eerste helft van 2020 flink gestegen. Dat komt niet door de coronacrisis maar door een 'kapotte wet', stellen psychiaters. Volgens hen wordt de noodmaatregel te vaak verkeerd ingezet.

Erik Verwiel en Hessel van Piekartz 1 september 2020, In het afgelopen half jaar werd zo'n 5.000 keer overgegaan tot een acute gedwongen opname of verplichting van medicatie. Dat is een toename van bijna 11 procent ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar, blijkt uit cijfers van de Raad voor de Rechtspraak, die de Volkskrant heeft opgevraagd. Over de eerste helft van 2019 werd 4.470 keer een acute dwangmaatregel opgelegd. Het aantal steeg de afgelopen jaren licht.

Het vergaande middel, ook wel crisismaatregel genoemd, kan alleen worden ingezet voor personen die een direct gevaar voor zichzelf of hun omgeving vormen. Om snel te handelen kan dat zonder tussenkomst van de rechter, de burgemeester beslist dan in samenspraak met psychiaters.

Hoewel aan het begin van de coronacrisis werd gevreesd voor een toename van psychiatrische problematiek hangt de stijging van het aantal acute opnamen daar niet mee samen, zegt Elnathan Prinsen, psychiater en voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor psychiatrie (NVvP). Uit een rondgang van de NVvP langs crisisdiensten van de ggz bleek dat er geen sprake was van een toename van het aantal crisissituaties. 'De meeste diensten hadden het zelfs iets rustiger.'

Wachttijden bij rechtbank Volgens Prinsen moet er nu vaker naar het noodmiddel worden gegrepen door tekortkomingen in nieuwe wetgeving. 'De crisismaatregel wordt ingezet om vertragingen bij het Openbaar Ministerie (OM) op te lossen', zegt de psychiater. Tot 1 januari werd een acute gedwongen opname stilzwijgend verlengd totdat de rechter zich erover boog. Met de komst van nieuwe regels mag dat niet meer. Als het OM een zaak later aandraagt en een rechterlijk oordeel daardoor niet op tijd komt, is de noodmaatregel nog de enige oplossing.

Mede door de coronacrisis neemt vertraging bij de rechtbank de afgelopen maanden steeds ernstiger vormen aan, merkt Prinsen. 'Zouden behandelaars niet ingrijpen, dan komen psychiatrisch patiënten plots op straat te staan.'

Dat ingrijpen heeft gevolgen voor zowel patiënten als behandelaars, zegt Prinsen. 'Als de rechter niet op tijd uitspraak doet, ben ik als psychiater verplicht aan iemand te vertellen dat de gedwongen behandeling is verlopen. Maar dat betekent niet dat diegene niet verder behandeld moet worden. Als hij dan midden in de nacht besluit weg te gaan moet ik toch naar dit noodmiddel grijpen. Dat geeft veel onnodige stress voor een al kwetsbare patiënt.'

Al langer klinkt kritiek op de nieuwe wetgeving. Die moest zorgen voor meer maatwerk in de ggz maar zou volgens behandelaars ook leiden tot meer papierwerk en vertraging. Een reparatiewet ligt voor in de Tweede Kamer, die lost volgens de psychiaters nog niet alle problemen op. Prinsen: 'Voorheen was de situatie een stuk beter.'

5) Zorgpersoneel heeft heftige tijden doorgemaakt en is daar nog niet van hersteld

Zorgvisie 1 september 2020

Sluipende coronacrisis vreet aan zorgpersoneel

De coronacrisis heeft een stevige knauw gegeven aan de mentale gezondheid van het zorgpersoneel. Ze maakten heftige situaties mee en hadden amper tijd om het te verwerken. Hoe is hun zomer geweest en zijn ze klaar voor een tweede golf?

'Van massale PTSS bij zorgpersoneel is geen sprake. Maar het zorgpersoneel heeft wel heftige tijden doorgemaakt en is daar nog niet van hersteld', zegt ARQ IVP-directeur Caroline Six. ARQ IVP, onderdeel van ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum, is gespecialiseerd in ingrijpende gebeurtenissen, nationale rampen en wordt ingezet voor de ondersteuning van risicoberoepen zoals militairen, politie en zorgpersoneel. Het instituut verzorgde afgelopen maanden onder andere het Contactpunt Psychosociale ondersteuning voor zorgprofessionals, ondersteunde vele zorginstellingen en adviseerde het kabinet.

Contactpunt Vanaf 1 april opende dat contactpunt. Sindsdien had het contactpunt 132 contactmomenten. 'We werden vooral in het begin veel gebeld, daarna is de piek afgenomen', vertelt Six. De bellers waren voornamelijk vrouwen in risicoleeftijd of met gezondheidsrisico's, verplegend personeel uit zorginstellingen voor gehandicaptenzorg, ouderenzorg, jeugdzorg en thuiszorg waarvoor intern geen peer support systeem beschikbaar was. En leidinggevenden, werkzaam bij verpleeghuizen, thuiszorg, zorggroepen en ambulance. Meest gehoorde klachten waren stressklachten, psychische problemen die naar boven kwamen en gevoelens van falen omdat mensen sterven. 'Wij boden een luisterend oor, normaliseerden en gaven tips gericht op sociale steun vinden, zelfzorg, coping strategieën (afleiding/ontspanning), cirkel van invloed.'

Creeping crisis 'Zorgmedewerkers uit alle sectoren rapporteren stressklachten. Ze zijn tijdelijk uit balans', constateert Six. 'Hoewel de eerste piek achter de rug lijkt, is de crisis nog niet voorbij. Het is wat wij noemen een creeping crisis, een crisis die lange tijd duurt. Veel mensen zijn moe, ze komen moe terug van vakantie, denken regelmatig terug aan moeilijke situaties die ze hebben meegemaakt, voelen de druk om weer aan het werk te moeten, weten dat als ze uitvallen er geen vervanging is, realiseren zich hoe gevaarlijk hun werk was en is, zijn bang om besmet te raken en om dierbaren te besmetten. Ze kunnen maar moeilijk aan de crisis ontsnappen: ook als ze thuiskomen is covid-19 het gesprek van de dag en het onderwerp op televisie.'

Veerkracht Deze signalen stemmen somber. Toch ziet Six het niet te zwartgallig in. 'Om te beginnen zijn dit soort reacties logisch. Wij gaan ook tijdens rampen uit van de veerkracht van de mens. Die veerkracht heeft zich in het verleden keer op keer getoond. Overheid, leidinggevenden van zorginstellingen en zorgpersoneel zelf kunnen veel doen om ervoor te zorgen dat het zorgpersoneel terug veert van de afgelopen maanden en mentaal voorbereid is op een tweede golf.'

Lolletje trappen Dat begint bij personeel onderling. Fijne collega's met wie je je ervaringen kunt delen, bij wie je steun vindt, met wie je tussen het werk door een lolletje kan trappen, helpen bij hoeveel je aankan. 'Een goede, gezonde psychosociale cultuur en peersupport', noemen ze dat bij ARQ. Werksfeer kan het personeel maken of breken. Let daarom als leidinggevende op voldoende tijd en ademruimte tussen het werken door.

Solidariteit Daarin is solidariteit heel belangrijk, denkt Six. ‘Als collega’s het gevoel hebben dat ze het samen doen en dat ze ondersteund worden door hun leidinggevende, kunnen ze veel aan. We hebben zorgorganisaties gezien waarbij dat goed ging en organisaties waarbij er sprake is van spanningen tussen bijvoorbeeld verplegend personeel en artsen, of boosheid richting leidinggevend. In die organisaties is de spanning groter geworden tijdens de crisis en zien we meer stressklachten en uitval.’

Slapeloosheid is normaal Stap twee voor een veerkrachtige organisatie is het goed informeren over wat wel en niet een normale, gezonde reactie is op heftige gebeurtenissen. ‘Iemand vertelde bijvoorbeeld dat ze aanwezig was bij het afscheid nemen van een dierbare. Ze moest de tablet vasthouden zodat de patiënt met zijn dierbare kon videobellen. Het is volkomen normaal dat dat indruk maakt en dat je daar nog zo nu en dan aan terugdenkt’, zegt Six. ‘Als je mensen ziet sterven, kan het best zijn dat je een paar nachten niet goed slaapt en emotioneel bent. Houden klachten echter langer dan drie weken aan, dan is het raadzaam om een check up te doen bij een psycholoog. Als personeel weet wat normaal is en wat zorgelijk is, kunnen ze ook zorg dragen voor elkaar door op elkaar te letten.’ Als mensen zelf willen controleren hoe het met ze gaat, kunnen ze op deze pagina een zelfscan doen.

Bedrijfspsycholoog De derde stap is een helder pad als er daadwerkelijk extra zorg nodig is. ‘Mensen moeten weten waar ze hulp kunnen krijgen als ze dat nodig hebben. Hierin hebben organisaties twee mogelijkheden: via de huisarts een verwijzing vragen voor een psycholoog of als organisatie een psycholoog inhuren. Het voordeel van dat laatste is dat je dan als werkgever meer betrokken bent bij het herstelproces. Je kunt dan zelf kiezen voor een specialistische provider. Het nadeel is dat je het dan als organisatie moet betalen, in plaats van dat je dit via de zorgverzekeraar laat lopen. Welke weg je ook kiest, zorg ervoor dat het personeel weet waar ze hulp kunnen krijgen als het nodig is.’

Klappen ‘Tenslotte is waardering van het personeel belangrijk’, stelt Six. ‘Managers en leidinggevend. kunnen dat op allerlei manieren doen. Dit kan met een compliment zijn of een flexibele opstelling vanuit de leidinggevende. Waardering voor zorgpersoneel kan met een nationaal applaus of middels financiële compensatie. Dat het kabinet geen geld heeft voor structurele verhoging van de lonen valt niet goed bij het zorgpersoneel. Je merkt dat mensen daar echt boos over zijn. Gebrek aan beschermende kleding is voor het zorgpersoneel ook een teken ze niet serieus genomen worden. Als je de veerkracht van het zorgpersoneel wilt ondersteunen, zijn dat voor de hand liggende manieren om waardering en erkenning te geven.’

Sterre ten Houte de Lange

6) Vergrijzingsgolf die tot 2040 over Nederland spoelt, vraagt een enorme bouwinspanning

Zorgvisie 1 september 2020

‘Moeilijk om 300 miljoen euro weg te zetten in zorgvastgoed ouderen’

Ondanks een potentieel budget van honderden miljoenen euro’s slaagt Syntrus Achmea er niet in om beleggingen in zorgvastgoed voor ouderen te versnellen.

Voor pensioenfondsen die gericht in (ouderen)zorg willen beleggen, zoekt Syntrus Achmea actief naar interessante beleggingen en samenwerkingen met zorginstellingen. Geld is daarbij niet het probleem. Momenteel heeft het Achmea Dutch Health Care Property Fund zo’n 500 miljoen euro in 32 objecten belegd. Men wil op korte termijn groeien naar 800 miljoen euro. Maar het valt niet mee om die 300 miljoen euro ‘weg te zetten’. Er zijn hardnekkige hindernissen, met name in de ouderenzorg.

Beleggingsmogelijkheden Toch is de nood hoog. De vergrijzingsgolf die tot 2040 over Nederland spoelt, vraagt een enorme bouwinspanning. Niet alleen om intramurale verpleeghuiszorg te realiseren, maar vooral om extramurale woonzorgvormen voor ouderen met een zorgbehoefte mogelijk te maken. ‘Wij zijn ons daar enorm van bewust’, zegt Anjelica Cicilia, hoofd conceptontwikkeling bij Syntrus Achmea. ‘Daarom zoeken we voortdurend naar meer beleggingsmogelijkheden in de ouderenzorg.’

Haar collega Joost de Baaij is manager research en heeft vooral de zorg als aandachtsgebied. Hij analyseert de markt, adviseert klanten en onderzoekt prospects. De Baaij: ‘Hoewel de vraag naar meer woonzorgvormen voor ouderen explodeert en beleggers tegenwoordig in vergelijking met een jaar of tien geleden bereid zijn om steeds hogere prijzen te betalen, wordt het desondanks moeilijker om goede vastgoedobjecten in de ouderenzorg aan te kopen of te laten ontwikkelen.’

Hoofdprijs Cicilia en De Baaij zien daarvoor meerdere oorzaken. Allereerst wijzen zij op de rol van gemeenten die bij nieuwbouw grond uitgeven en daarvoor de hoofdprijs vragen. ‘Als de investering te hoog wordt, maakt dat businesscases met woonzorgconcepten bijna onmogelijk. Andere projecten leveren grondeigenaren per saldo meer op.’

Cicilia wijst op de wrange tegenstrijdigheid dat gemeenten tegelijkertijd een verantwoordelijkheid hebben om juist voor de sterk toenemende, kwetsbare ouderengroep woonzorgoplossingen te bieden. ‘Maar vaak prevaleert de grondopbrengst op kortere termijn. Toch proberen we er bij gemeenten voor te pleiten om meer gronden of locaties met een maatschappelijke bestemming aan te merken. Dan is de kans om er zorgvastgoed te kunnen bouwen groter.’

Maximale opbrengst Een vergelijkbare ironie doet zich voor als ouderenzorginstellingen een deel van hun vastgoed moeten saneren. Dat komt relatief veel voor, omdat veel gebouwen voor ouderenzorg niet aan de eisen van deze tijd voldoen. ‘Een bestuurder van zo’n instelling is dan verplicht het vastgoed aan te melden bij het College Sanering Zorginstellingen. Dat college eist vervolgens een maximale opbrengst’, aldus De Baaij. Het gevolg is dan vaak dat het vastgoed aan de zorg wordt onttrokken en een andere bestemming krijgt.

Niet slecht Toch doen woonzorgvormen voor ouderen het vanuit beleggingsoogpunt helemaal niet slecht. Integendeel. De Baaij schat dat sinds 2014 door professionele beleggers voor circa vier miljard euro in zorgvastgoed is geïnvesteerd. Syntrus Achmea is met 10 tot 15 procent van het totale belegde vermogen een van de grootste beleggers in zorgvastgoed in Nederland. Ruim een kwart van het belegd vermogen zit in intramurale en particuliere woonzorg. Maar verreweg het grootste deel (50 procent) is belegd in levensloopbestendige woonzorgvormen voor ouderen in het middensegment.

‘Dan praten we over huren van 730 tot 1.000 euro per maand, waarbij het maximum in grote steden iets hoger ligt’, legt Cicilia uit. In die categorie doet zich de meeste vraag voor en daarom is hier het risico op leegstand nihil. Dat vinden pensioenfondsen prettig. Het gaat daar niet om het hoogste rendement, maar om de combinatie van rendement en lage risico’s. Zij steken ongeveer 10 procent van hun vermogen in vastgoed en willen dat doen met betekenis, zoals De Baaij en Cicilia het uitdrukken. Logisch dat ouderenzorg voor pensioenfondsen daarom extra interessant is. Het zijn immers hun eigen pensionado’s die wonen in de via het fonds van Syntrus Achmea aangekochte objecten.

Goede locaties Er staan dus veel seinen op groen. Er is genoeg geld, veel belangstelling, hoge maatschappelijke betekenis en weinig risico op leegstand. De rendementen op lange termijn zijn passend. Het fonds en zijn klanten zijn betrokken bij de sector. En toch lukt het niet om voldoende vastgoed te bouwen of te (her)ontwikkelen om de enorme vergrijzingsgolf die eraan komt, zelfs maar gedeeltelijk op te kunnen vangen. ‘Plannen hebben we genoeg, maar wie belt ons met goede locaties?’, verzucht Cicilia.

7) Agressie in Kaag en Braassem

Emailservice Berichten over uw buurt Overheid.nl 2 september 2020

Agressieprotocol Kaag en Braassem 2020

Datum publicatie	Berichttype	Organisatie	Locatie
01-09-2020	verordeningen en reglementen	Gemeente Kaag en Braassem	Kaag en Braassem

(Fried: zie: https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/gmb-2020-221626.html?utm_campaign=20200902&utm_source=attenderingsmakelaar&utm_medium=email&utm_term=gemeente_kaag%20en%20braassem&utm_content=over_uw_buurt)

8) Vóór eind 2021 moeten lokale overheden een transitievisie warmte vaststellen

Platform 31 3 september 2020

Hoe organiseer je participatie voor de energietransitie?

Over een aantal jaar moeten alle Nederlandse wijken aardgasvrij zijn. Lokale overheden zijn druk hiermee, zelfs tijdens de coronacrisis, want vóór eind 2021 moeten ze een transitievisie warmte vaststellen. Deze visie berust, in essentie, op drie vragen: met welke techniek ga je aardgas vervangen? Wie gaat welke transitie betalen? En hoe betrek je inwoners bij elke stap? De regie ligt bij gemeenten. Via een integrale samenwerking moeten zij komen tot een breedgedragen visie. Maar hoe coördineer je als gemeente je participatie voor een complex beleidsonderwerp zoals de energietransitie?

Alle stakeholders in de wijk, van gezin tot ondernemer tot verhuurder, hebben behoefte aan een goed participatieproces. Bij al deze verschillende doelgroepen leven zorgen over de timing, kosten en haalbaarheid van de energietransitie. Hoe eerder je deze doelgroepen laat participeren in het proces, hoe meer inzicht, eigenaarschap en draagvlak je creëert voor het beleid.

Vroeg beginnen met participatie is dus belangrijk. In 2018 zijn proeftuinen in 27 wijken, verspreid door het land, gestart met de energietransitie. Deze wijken krijgen van de overheid financiële ondersteuning voor het (participatie)proces en delen hun opgedane kennis, bijvoorbeeld in de Handreiking Participatie Wijkaanpak Aardgasvrij (Fried: zie:

<https://www.aardgasvrijewijken.nl/handreikingparticipatie/default.aspx>). De eerste evaluaties (Fried: zie:

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z00877&did=2020D01905) laten zien dat er behoefte is aan maatwerk: hoe je participatie invult, blijft afhankelijk van de plek en de mensen. Wel blijkt een laagdrempelige en buurtgerichte aanpak vaak het meest succesvol. Bij CitizenLab zie ik zelf ook dat een interactieve en persoonlijke manier van werken een belangrijke factor is voor succes.

Vanwege de blijvende gezondheidsrisico's rond het coronavirus is persoonlijk samenkomen met bewoners lastig. Met online tools kun je participatie veilig laten doorgaan, verschillende doelgroepen betrekken (van gezinnen met jonge kinderen tot drukbezette ondernemers) en kun je het ook persoonlijk maken. De mate van interactie hangt uiteraard af van de gekozen participatiemethode, (Fried: zie: <https://www.citizenlab.co/blog/civic-engagement-nl/hoe-kies-je-de-juiste-participatiemethode/?lang=nl>) maar dankzij de diversiteit van digitale opties kun je als gemeente makkelijker een brede doelgroep aanspreken. Kies je voor een laagdrempelige methode zoals een enquête? Of ga je voor een persoonlijke aanpak via een online workshop? (Fried: zie: <https://www.citizenlab.co/ebooks-nl/online-inspraak-workshops-gids>)

Bij CitizenLab ondersteun en adviseer ik samen met mijn collega's diverse gemeenten bij participatieprojecten rond de energietransitie. We faciliteerden bijvoorbeeld het online verzamelen van ideeën in Harderwijk (Fried: zie: <https://www.citizenlab.co/blog/case-study/case-study-het-online-stadgesprek-in-harderwijk/?lang=nl>) en verzorgden een survey in Amstelveen (Fried: zie:

<https://denkmee.amstelveen.nl/nl-NL/projects/amstelveen-aardgasvrij>) en Medemblik (Fried: zie: <https://samen.medemblik.nl/nl-NL/folders/aardgasvrij>) en flitspeilingen in Den Haag (Fried: zie: <https://denhaag.citizenlab.co/nl-NL/projects/doe-mee-aan-de-flitspeiling-over-energietransitie>).

Deze surveys bieden een mooi startpunt voor inspraak, maar ik merk dat er meer ambitie is. Gemeenten willen beleid cocreëren met inwoners en meer diepgaande discussies faciliteren. Online workshops en digitaal ideeën verzamelen bieden hiervoor uitkomst. Je kunt de participatiemogelijkheden persoonlijker maken door toe te spitsen op persoonlijke belangen. Splits bijvoorbeeld de deelnemers op per buurt en leg iedere groep specifieke vragen voor. Zo betrek je gemakkelijker meer bewoners op verschillende momenten in het beleidsproces en cocreëer je samen met je inwoners een flitsende start voor jullie energietransitie.

Nelise Doornenbal Business Development Manager NL bij CitizenLab

9) Flexwonen als opstap richting zelfstandig wonen

Platform 31 3 september 2020

Onderzoek flexwonen voor zorgdoelgroepen

Wat kunnen we leren van tijdelijke woonvormen die als tussenstap dienen tussen intramuraal verblijven en zelfstandig wonen in de wijk? Wat is de meerwaarde van deze projecten voor cliënt-bewoners en zorgorganisaties? In het onderzoek 'Flexwonen als opstap richting zelfstandig wonen' (Fried: zie: <https://www.platform31.nl/publicaties/flexwonen-als-opstap-naar-zelfstandig-wonen>) tonen Platform31 en Expertisecentrum Flexwonen aan dat er de laatste jaren veel ervaring is opgedaan met de ontwikkeling, exploitatie en beheer van tijdelijke woonvormen voor kwetsbare doelgroepen. Bovendien laat het onderzoek zien dat tijdelijk wonen een brugfunctie kan vervullen voor cliënt-bewoners richting het (opnieuw) zelfstandig wonen.

In diverse gemeenten werken overheid, huisvesters en zorgpartijen samen om mensen met een psychische kwetsbaarheid of een verleden van dak- en thuisloosheid een tijdelijke woning te bieden als opstap naar zelfstandig wonen in de wijk. In het onderzoek zijn lessen opgetekend uit tien projecten waar deze zorgdoelgroepen worden gehuisvest. Het gaat hier om tijdelijke woonvormen waar een eigen stek wordt aangeboden, vaak gemengd met diverse andere, minder kwetsbare doelgroepen. Woonvormen waar zorg en begeleiding meestal dichtbij georganiseerd zijn en ook sociaal beheer aanwezig is om de leefbaarheid in en om het project op peil te houden.

Veilig en prettig wonen In alle onderzochte projecten is het van belang dat iedereen veilig en prettig kan wonen. In alle casussen wordt daarom een vorm van selectie toegepast. Personen die in deze projecten willen wonen moeten nu of binnen een aantal jaar volledig zelfstandig kunnen wonen. Personen met langdurige zelfredzaamheidsbeperkingen worden daarom geweerd. Het gaat dan om mensen met acute psychische nood, met een actieve verslaving of met een stevig crimineel verleden. Naast selectie is intensief sociaal beheer in alle onderzochte projecten essentieel. De sociaal beheerder is direct betrokken bij de selectie van bewoners, activeert bewoners en bewaakt de leefregels van het project. Korte lijnen tussen beheerder en begeleidende zorgorganisaties zijn van belang om problemen bij cliënt-bewoners vroegtijdig te tackelen.

Meerwaarde voor cliënt-bewoners en zorgorganisaties De onderzochte projecten dragen bij aan de zelfstandigheid van cliënt-bewoners. De rust van een eigen woning en sturing op ontmoeting en activering zijn hier belangrijke oorzaken van. Alle casussen bieden een ondersteuningsraamwerk bestaande uit sociaal beheerders en medebewoners. Op een dergelijk netwerk kunnen cliënt-bewoners leunen voor sociale ondersteuning, vermindering van de eenzaamheid en in mindere mate ook voor zorgondersteuning. Door van alle bewoners een verplichte inzet te vragen worden cliënt-bewoners gemotiveerd om aan activiteiten mee te doen en medebewoners te ontmoeten. In projecten waar de begeleidende zorgorganisatie fysiek nabij is,

kunnen cliënt-bewoners tevens laagdrempelig ondersteuning ontvangen wanneer zij dat nodig hebben.

De onderzochte flexprojecten lijken bij te dragen aan een duurzamere doorstroming vanuit intramurale instellingen doordat de kans op terugval wordt verminderd. Ook verlichten de projecten de acute druk op intramurale instellingen door de relatief snelle realisatie van deze projecten.

Springplank De projecten laten zien dat tijdelijke woonprojecten een unieke rol kunnen vervullen op de woningmarkt. Zij bieden een breed palet aan doelgroepen niet alleen een tussenstap in de wooncarrière; in veel gevallen bieden zij bewoners daartoe een 'springplank'. Een belangrijk aandachtspunt hierin is nog wel de overgang van flexwonen naar zelfstandig wonen in de wijk. Ondersteuning richting doorstroming is niet in alle projecten voldoende geborgd. Is begeleiding na verblijf in het flexproject mogelijk en is een vervolgstap op de lokale woningmarkt voorhanden? Goede afspraken tussen gemeente, zorgorganisaties en huisvesters maken dit mogelijk.

10) Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) publicatie 'Meer meedoen'

Schulinck 3 september 2020

Extra steun nodig voor jongeren met verstandelijke beperking

Jeugd

1 september 2020 Van de jongeren met een licht verstandelijke beperking (LVB) kan ruim de helft (56 procent) niet zonder extra ondersteuning meekomen in het onderwijs. In vergelijking met hun leeftijdsgenoten zonder deze beperking is dat elf keer zo veel. Van de jongeren zonder LVB heeft 5 procent extra hulp nodig. Tot die conclusie komt het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) in de publicatie 'Meer meedoen', dat meer inzicht moet bieden in de problemen van mensen met een LVB op school of werk.

Scholieren met een licht verstandelijke beperking hebben meer moeite om nieuwe dingen te onthouden of abstracte zaken te begrijpen. Daarnaast hebben ze vaker last van gezondheids- en psychische problemen dan jongeren zonder een beperking. Mensen met een IQ-testscore tussen 50 en 70 hebben een licht verstandelijke beperking.

Vervelende gevolgen Hun problemen op school of – in hun latere leven – op het werk kunnen vervelende gevolgen hebben. Het is niet altijd duidelijk dat iemand een licht verstandelijke beperking heeft. "Hierdoor kan het beeld ontstaan dat iemand niet wil, terwijl het meer een kwestie is van niet kunnen", aldus het SCP-rapport.

Tijdige signalering en begeleiding op school, een beter besef over de problematiek bij de werkgever en ondersteuning vanuit de omgeving kunnen bijdragen om de problematiek te verkleinen.

Volgens het rapport hebben ongeveer 91.000 van de 163.000 jongeren (56 procent) tussen de 12 en 18 jaar met LVB moeite om zonder ondersteuning mee te komen in het onderwijs, zoals in het voortgezet speciaal onderwijs, het praktijkonderwijs, het vmbo met leerwegondersteuning of het entreeonderwijs.

Gevolgen coronacrisis De onderzoekers gaan ook in op de gevolgen van de coronacrisis. Zij vrezen dat bijvoorbeeld het wegvallen van praktijkvakken nadelig kan zijn voor de arbeidsmarktpositie van mensen met een LVB. "Mensen met een LVB zijn vooral werkzaam aan de onderkant van de arbeidsmarkt; dat is vaak werk dat laagbetaald en onzeker is. De eerste studies van het Centraal Planbureau en Sociaal Cultureel Planbureau naar de gevolgen van de coronacrisis laten zien dat de mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt hard worden geraakt."

Bron: ANP

11) Eigen Kracht-conferentie die startte in de tijd van de 'lockdown'

Eigen Kracht Centrale 4 september 2020

Weer terug

Na uitstapjes door de wereld in vakantietijd, krijgt het normale leven weer vorm en keren ook wij met de vrijdagverhalen terug naar Nederland. Ik schrijf 'normale', maar dit eerste verhaal laat zien dat er vanwege corona in het contact nog vele beperkingen zijn. Een Eigen Kracht-coördinator vertelt over een Eigen Kracht-conferentie die startte in de tijd van de 'lockdown'. Er was een plan nodig voor een moeder van wie door omstandigheden de vier jongste kinderen uithuisgeplaatst waren. Met professionele ondersteuning was deze moeder weer zo sterk dat haar kinderen één voor één weer bij haar konden terugkomen. De coördinator: "De kinderen, in de leeftijd tussen de 10 en 16 jaar, wilden dolgraag weer bij hun moeder wonen. Wat moest er geregeld worden zodat dit mogelijk werd? Dat was de vraag voor een plan."

Coronaregels "Door de coronamaatregelen werd het eerste gesprek een video-gesprek. Best moeilijk om zo kennis te maken en serieuze en vertrouwelijke zaken te bespreken. Ondanks deze beperkingen lukte het om een kring van familie en vrienden bereid te krijgen mee te doen aan een Eigen Kracht-conferentie. De hele voorbereiding verliep via de telefoon. Maar hoe zouden we de bijeenkomst doen? Niet alle deelnemers kenden elkaar. Uiteindelijk vond de planbijeenkomst plaats toen fysieke bijeenkomsten weer waren toegestaan, onder de coronaregels uiteraard. Ik vond een zaaltje waar de twaalf deelnemers in een kring konden zitten met stoelen op 1,5 meter afstand van elkaar, bij het Apostolisch Genootschap. Geen handen schudden, maar elkaar ter verwelkoming toeknikken. Het werd een mooie bijeenkomst. Er kwam een plan met concrete afspraken om de moeder te ondersteunen wanneer de kinderen weer thuiskomen."

Toekomst De moeder mailde de dag na de planbijeenkomst: "Ik zit nog steeds na te genieten van een zeer geslaagde middag, nogmaals dank! Het is een heel project zo met al die afspraken, maar het is het meer dan waard. Ik zie uit naar het vervolg." Na een maand had de Eigen Kracht-coördinator opnieuw contact: "Het vergde inspanning om de kring bij elkaar te houden, maar de moeder was positief. Het eerste kind woonde inmiddels weer thuis en de tweede zou de volgende maand komen. Met alle hulp van de kring en de duidelijke afspraken uit het plan ziet de moeder de toekomst vol vertrouwen tegemoet. Zelfs in coronatijd."

Werkwijze i.v.m. coronavirus Eigen Kracht-conferenties kunnen net als altijd worden aangevraagd. Ook nu zijn er personen of gezinnen die een plan nodig hebben en voor wie verbinding met het netwerk van groot belang is. Planbijeenkomsten zijn onder een aantal voorwaarden weer mogelijk, maar online bijeenkomsten worden ook nog georganiseerd. We gaan steeds uit van maatwerk in overleg met alle betrokkenen.

Het team van de Eigen Kracht Centrale heeft met elkaar afspraken gemaakt over hoe we in deze tijd van fysieke afstand families kunnen helpen om tot oplossingen te komen, binnen de maatregelen die er zijn. Een deel van onze trainingen (SKJ-gecertificeerd) is geschikt gemaakt als online training of wordt aangepast georganiseerd.

Voor vragen of aanvragen kunt u bellen met 085 - 049 85 64.

Een sterk verhaal op vrijdag *Voor mij is vrijdag altijd een dag om even stil te staan bij de verhalen uit de dagelijkse praktijk van mijn collega's en mij. Bijzondere verhalen, omdat uitzichtloze situaties soms 180 graden draaien. Sterke verhalen, omdat ze de kracht tonen van mensen die hun vragen durven delen met de mensen om hen heen en zo met vereende kracht tot oplossingen komen. Ze zijn het delen waard.*

Ik wens u en de uwen een goede gezondheid en veel verbinding.

Hedda van Lieshout

12) Preventie echt geïntegreerd in het zorgstelsel, leidt tot zeker 30 procent minder zorgkosten

Zorgvisie 4 september 2020

Jos de Blok: 'Het schiet al tien jaar niet op met preventie'

Als preventie echt geïntegreerd zou zijn in het zorgstelsel, leidt dat tot zeker 30 procent minder zorgkosten. Maar de landelijke overheid heeft al jarenlang geen consistente visie op preventie, vindt Jos de Blok.

In de jaren zeventig en tachtig had inzet op preventie van zorg een vanzelfsprekende plek in het zorgstelsel, vertelt Buurtzorg-directeur Jos de Blok op het Zorgvisie congres De Dag van de Preventie op 2 september. Preventie maakte onderdeel uit van de maatschappelijke gezondheidszorg. De Blok werkte destijds zelf als wijkverpleegkundige in de Kruisvereniging. 'Het doel van wijkverpleegkundigen was mensen ondersteunen om zelf goed om te gaan met hun gezondheidsklachten. Wijkverpleegkundigen versterkten sociale netwerken rond patiënten en maakten zichzelf overbodig. Ze brachten patiënten in contact brengen met lotgenoten. Ze hadden de professionele autonomie om te organiseren wat nodig was.'

Productie en indicatiestelling maximaliseren Dat veranderde allemaal in de jaren negentig. In de thuiszorg ontstonden door fusies grote aanbieders. De financiële prikkels in de bekostiging zetten thuiszorgaanbieders aan tot het maken van productie, niet tot het voorkomen van overbodige zorg. Het streven werd de indicatiestelling volledig te benutten. 'Het voorkomen van problemen was niet 'productief'. Het opsplitsen van de zorg in producten leidde tot fragmentatie in de uitvoering. Thuiszorgaanbieders maximaliseerden hun productie, wat resulteerde in een enorme toename van onnodige zorg', aldus de Blok. 'Duurzame relaties aangaan met huisartsen en andere professionals in de eerstelijnszorg in de wijk, essentieel voor preventie, is lastig.'

Geen visie op preventie De prikkels in het zorgstelsel liggen dus verkeerd. Ook is de verantwoordelijkheid voor preventie niet helder belegd in de vijf zorgwetten. De Zvw, Wlz, Wmo, Jeugdzorg en de wet publieke gezondheidszorg gaan vooral over verantwoording en governance. 'Een groot gemis is dat de landelijke overheid al zeker tien jaar geen lange termijn visie op preventie heeft. Het gaat met preventie allemaal zo traag.'

Leren van Cuba Op Cuba is dat heel anders. De Blok was er voor de coronacrisis met RVS-voorzitter Jet Bussemaker om te kijken wat Nederland kan leren van de Cubanen. 'De buurten hebben sterke netwerken en mensen hebben aandacht voor elkaar. Het hele zorgstelsel is opgebouwd vanuit een preventieve visie. De levensverwachting is op Cuba net zo hoog als in Nederland, tegen veel minder kosten.'

Preventie als mindset Preventie zit dus nog niet in het Nederlandse zorgstelsel verankerd, maar het zit volgens De Blok wel in de genen van zorgverleners. 'Zorggebonden preventie kunnen zorgverleners elke dag doen. We moeten van zorgproducten naar juiste interventies. Zorgverleners moeten werken volgens professionele standaarden. Ze moeten de juiste interventies doen, die goede uitkomsten van zorg geven. Ze kunnen preventie als mindset integreren in hun dagelijkse werkzaamheden. Dat maakt het werk leuker.'

Meerjarencontracten Binnen Buurtzorg is preventie altijd al onderdeel van de visie en de werkwijze. Dat leidt tot 30 procent minder zorgkosten. Met de grote verzekeraars heeft Buurtzorg meerjarencontracten afgesproken waarin afspraken over preventie zijn opgenomen.

Bart Kiers schrijft zowel over cure als care. Zijn aandachtsvelden zijn de ziekenhuizen, medisch specialisten, wijkverpleging en ouderenzorg.

13) Nieuwe Jeugdwet gaat veel te ver en moet van tafel

Binnenlands Bestuur 7 september 2020

VNG: NIEUWE JEUGDWET MOET VAN TAFEL

De nieuwe Jeugdwet gaat veel te ver en moet van tafel, vindt de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De FNV pleit juist voor een drastischer stelselherziening.

Yolanda de Koster 04 sep 2020 Gemeentekoepel VNG ziet niets in de nieuwe Jeugdwet, die forse aanpassingen in het huidige jeugdstelsel behelzen. Het wetsvoorstel moet van tafel. Het kabinet zit veel te veel op de stoel van gemeenten. Ook de verplichte regionale samenwerking is gemeenten een doorn in het oog. De FNV vindt het wetsvoorstel niet ver genoeg gaan. De bond wil onder meer een geormerkt (hoger) jeugdbudget, af van marktwerking en standaardtarieven.

Inperking beleidsvrijheid Dat blijkt uit de reacties van de VNG en de FNV op de nieuwe Jeugdwet, die officieel de Wet verbetering beschikbare jeugdigen heet. De internetconsultatie over die wet sluit zondag. Het wetsvoorstel perkt de gemeentelijke beleidsvrijheid fors in 'terwijl gemeenten wel volledig verantwoordelijk zijn en blijven voor het bieden van jeugdhulp, inclusief de financiering', aldus de VNG in haar reactie aan minister Hugo de Jonge (VWS) en Sander Dekker (Rechtsbescherming). 'In de huidige context van oplopende tekorten is dit zeer ongewenst.'

Financiële nood Het kabinet gaat met onder met eisen die het stelt aan de lokale teams, de onderwerpen die gemeenten in de verplicht te stellen regiovisies moeten opnemen en een lijst van zorgfuncties die regionaal moeten worden ingekocht op de stoel zitten van gemeenten. 'Tegelijkertijd gaat het wetsvoorstel grotendeels voorbij aan wat de rol van het rijk zou moeten zijn: zorgen dat de financiële en bestuurlijke randvoorwaarden aanwezig zijn zodat gemeenten hun rol binnen de Jeugdwet kunnen vervullen. De grote financiële nood bij gemeenten is geen onderwerp om los van dit wetsvoorstel te parkeren.'

Sociale basis De grote nadruk in het wetsvoorstel op de beschikbaarheid van specialistische jeugdhulp 'miskent de samenhang in het sociaal domein en de noodzaak om hulp dichtbij de inwoners te bieden', stelt de VNG verder. Het belang van normaliseren en de samenwerking met de sociale basis (zoals het onderwijs en het jongerenwerk) dreigt daarmee ondergesneeuwd te raken. In de ogen van de VNG komt de transformatie alleen tot stand 'door samenhangende inzet op het versterken van de basis, preventie, lokale teams/toegang en jeugdhulp.'

Wantrouwen De VNG vindt daarnaast dat er met de voorgenomen wet onvoldoende recht wordt gedaan aan de regionale diversiteit. Ook worden gemeenten onvoldoende als medeoverheid erkent. De gemeentekoepel hikt er ook tegen aan dat de ministers diverse instrumenten willen inzetten om aanvullend op de wet in te grijpen, via Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) en delegatiebepalingen. Dit straalt niet alleen wantrouwen richting gemeenten uit, maar brengt ook veel onzekerheid met zich mee. Het steeds stellen van nieuwe eisen zorg ervoor dat 'gemeenten niet de rust en ruimte hebben om samen met professionals en aanbieders de transformatie vorm te geven.'

Oormerken jeugdbudget De FNV vindt de plannen van het kabinet niet ver genoeg gaan. De bond wil voor de korte termijn dat de tekorten op de jeugdzorg door het rijk worden aangevuld en dat het rijksbudget wordt verhoogd om de stijgende vraag naar jeugdhulp van voldoende financiering te voorzien. Het jeugdzorgbudget moet bovendien worden geormerkt. Gespecialiseerde zorg en jeugdbescherming moeten daarnaast landelijk worden geregeld. Aanbesteding is 'uit den boze. De focus moet liggen op samenwerking, en concurrentie beperkt die samenwerking juist.'

Standaardtarieven Organisaties moeten daarnaast een faire prijs en meerjarige zekerheid krijgen. Er moet een kostprijsonderzoek komen waarbij de kostprijs per hulpvorm wordt bepaald zodat standaardtarieven kunnen worden vastgesteld. Als gemeenten onder die kostprijs inkopen, moet de minister ingrijpen.

Drastischer stelselherziening Voor de lange termijn hamert de FNV voor een veel drastischer stelselherziening dan de ministers nu voor ogen hebben, waarbij de rol van gemeenten veel kleiner wordt. Gemeenten, artsen en de rechtbank krijgen de verantwoordelijkheid om de toegang naar de juiste zorg te regelen. 'De gemeente gaat dus niet meer over de uitvoering van de zorg en ook niet meer over de inkoop, de controle en de administratie.'

Versimpelen Er moet een Stichting Jeugdzorg en een Stichting Jeugdbescherming komen waar medewerkers bij in dienst komen. Het rijk, de ministeries van VWS en J&V betalen de hulpverlening op basis van subsidie. De zorg en aansturing van zorg gebeurt op lokaal niveau, in platte teams op basis van expertise en zoveel als mogelijk zelf-organiserend, aldus de plannen van de FNV. De bond ziet in de plannen van De Jonge en Dekker geen verbeteringen voor jeugdzorgwerkers en gezinnen. 'Uw plannen we stoppen marktwerking in de jeugdzorg niet. Marktwerking in de jeugdzorg stopt wel door drastisch te versimpelen.'

14) Zorgpersoneel krijgt in de coronatijd vaker te maken met agressie

Leidsch Dagblad 8 september 2020

Bijten, slaan en schoppen. Toename van agressie tegen zorgmedewerkers vanwege corona. 'We moeten hier harder tegen optreden'

Melle Drenthe 08/09/2020 AMSTERDAM Bijten, slaan en schoppen. Zorgpersoneel krijgt in de coronatijd vaker te maken met agressie. Dit blijkt uit een enquête die onder 1.200 zorgmedewerkers is gehouden door NU'91, een organisatie die de belangen behartigt van gezondheidszorgers. In sommige instellingen is de beveiliging opgeschaald.

In deze enquête geeft zestig procent van de deelnemers aan dat de verbale agressie richting het zorgpersoneel het afgelopen half jaar is toegenomen. Een kwart van het personeel geeft daarnaast aan ook te maken te hebben gekregen met fysiek geweld.

De aangescherpte regels voor patiëntenbezoek zorgen bij familie en vrienden voor steeds meer onbegrip. Ook aan het houden van afstand en het dragen van mondkapjes wordt door bezoekers aan zorginstellingen slechter gehoor gegeven.

Als mensen worden aangesproken op het naleven van de coronaregels, reageert ruim de helft daar geïrriteerd op. Een derde luistert zelfs helemaal niet, dreigt met het indienen van een klacht, of vertoont ander provocerend gedrag.

„Dit is absoluut niet toelaatbaar”, aldus Stella Salden, voorzitter van NU'91. „Te allen tijde moeten zorgverleners hun werk kunnen blijven doen en zorg kunnen verlenen. Zeker in tijden waarin de hoge werkdruk en grote tekorten al een negatieve rol spelen. Daarbij is er een grote groep nog herstellende van de zware coronacrisis van afgelopen maanden waarin ze fysiek, emotioneel en psychisch enorm belast zijn geweest.”

Caroline Koetsenruijter, gastdocent aan de universiteit van Leiden en specialist op het gebied van conflictmanagement, is niet verbaasd door de uitkomst van de enquête. „We zien in de zorg een duidelijke toename van agressie. Zorgpersoneel heeft het wat dat betreft altijd al zwaar te verduren, maar tijdens een crisis, zoals we die nu meemaken, is het nog veel erger. Corona maakt mensen onzeker. Degenen die zelf, of wier naasten, afhankelijk zijn van zorg, hebben minder grip op de situatie en weten niet goed waar ze aan toe zijn. Deze onzekerheid zorgt ervoor dat mensen eerder primair agressief gedrag vertonen.”

Overigens is bij iedere crisis een toename van agressief gedrag te zien, zegt ze. „Omdat dit een gezondheids crisis is, zijn het nu veelal de zorgmedewerkers die de klappen opvangen.”

„De enige manier om hier iets aan te doen en het zorgpersoneel te helpen, is door veel harder op te treden. In Nederland zien we twee keer zoveel agressief gedrag als in de ons omringende landen,

omdat wij een traditie hebben om in te zetten op de-escalatie. Maar we kunnen niet aan zorgmedewerkers vragen om iedere keer zelf oplossingen te vinden als ze in een agressie-situatie belanden. Instellingen moeten veel sneller en vaker aangifte doen. We moeten hier harder tegen optreden.”

15) Voor meerderheid van de Nederlanders is het leven minder leuk geworden sinds coronacrisis

Algemeen Dagblad 8 september 2020

Leven minder leuk sinds coronacrisis: ‘Jongeren steeds somberder’

Voor een meerderheid van de Nederlanders is het leven minder leuk geworden sinds de coronacrisis. Mensen missen contact, spontaniteit en zekerheid. Een meerderheid zegt door de coronacrisis één of meerdere psychische klachten te hebben gekregen.

Marcia Nieuwenhuis 08-09-20, Dat blijkt uit onderzoek van EenVandaag onder ruim 25.000 leden van het Opiniepanel, dat een halfjaar na het begin van de coronacrisis de balans opmaakt. Een meerderheid (60 procent) verklaart sinds de crisis last te hebben of hebben gehad van mentale klachten. Dit varieert van lichte klachten, zoals piekeren en prikkelbaar zijn, tot serieuze verschijnselen zoals depressiviteit en paniekaanvallen.

Voorals mens van 18 tot 35 jaar lijden mentaal onder de crisis: driekwart (74 procent) geeft aan last te hebben (gehad) van klachten. Van de 65-plussers zegt 48 procent mentale klachten te hebben ervaren. Opiniepeiler Gijs Rademaker van EenVandaag: „Daarmee zijn de geestelijke sores voor jongeren vele malen groter dan voor ouderen. Dit zijn écht heel grote verschillen.”

Sleur Onzekerheid over een huis of baan, extra werkdruk en de zorg voor jonge kinderen zijn veelgenoemde problemen voor de leeftijdscategorie 18 tot 35 jaar. Maar ook relatief weinig contact en het gebrek aan variatie daarin, de sleur en moedeloosheid over het einde van de crisis zorgen ervoor dat deze groep mentaal in de knoop raakt.

Steeds meer jongeren met klachten Naarmate de crisis voortduurt, komen er meer jongere mensen met klachten bij. Meest voorkomende klachten in deze groep zijn nu stress (40 procent), eenzaamheid (38 procent) en aanhoudende vermoeidheid (36 procent). In april lagen die cijfers zo’n 10 procent lager. „Je ziet dat de mentale gevolgen van de coronacrisis groot zijn. Het geeft stress en maakt jongeren steeds somberder”, analyseert Rademaker. „Misschien hebben we klachten te makkelijk flauw afgedaan. Zo van: joh het is niet zo erg als je een keer géén feestje hebt. Deze zes maanden wegen zwaar voor jongeren, niet medisch maar mentaal.”

Misschien hebben we klachten te makkelijk flauw afgedaan.

Zo van: joh het is niet zo erg als je een keer géén feestje hebt

Minder leuk Zes op de tien ondervraagden geven aan dat hun leven minder leuk is geworden. Driekwart mist het ontmoeten van mensen, bijvoorbeeld op feestjes. Een ondervraagde: „Ik merk dat mijn sociale kring steeds beperkter wordt, terwijl ik heel graag onder de mensen ben. Ik heb het idee dat ik sociaal afgestompt raak.”

Twee derde mist spontaniteit: even op bezoek bij iemand of naar het terras zonder te reserveren. „Ik mis de ongedwongenheid van elkaar zien”, klaagt een ander. „Alles moet maar gepland worden nu. Het leuke is er dan snel vanaf.”

Alles moet maar gepland worden nu. Het leuke is er dan snel vanaf

16) Iemand in de bijstand met fout ingevoerde formulieren gewoon geholpen

Gemeente.nu 9 september 2020

Sneller hulp voor ontvanger bijstand met foutje in gegevens

9 september 2020 DOOR ANP Gemeenten krijgen de mogelijkheid om boetes kwijt te schelden die bijstandsontvangers krijgen als zij verkeerde gegevens hebben ingevuld. De Tweede Kamer heeft een voorstel aangenomen dat ervoor zorgt dat iemand in de bijstand met fout ingevoerde formulieren gewoon wordt geholpen, mits er geen sprake is van doelbewuste fraude.

Sommige mensen worden als fraudeur aangemerkt omdat er op hun formulieren iets verkeerd is ingevuld of een verandering – zoals een baan of een nieuw adres – te laat is doorgegeven. Het ergert de ChristenUnie en het CDA dat gemeenten zo'n persoon niet snel kunnen helpen door bijvoorbeeld de vordering kwijt te schelden om zo de bijstandsontvanger te helpen met zijn of haar schulden.

Per ongeluk 'De gemeente kan nu bij schuldhulpverlening geen verschil maken tussen mensen die bewust frauderen en mensen die ergens per ongeluk een punt of komma verkeerd hebben gezet,' legt CDA-Kamerlid René Peters uit.

Dat kan momenteel alleen als de afdeling van de gemeente die over schuldhulp gaat, naar de rechter stapt om de afdeling van dezelfde gemeente die over fraudeaanpak gaat te dwingen akkoord te gaan met een regeling.

Eerlijker Van dat kostbare en bureaucratische proces willen de partijen af. Mensen in de schulden komen zo alleen maar verder in de problemen, stelt Peters. 'Daarom ben ik blij dat het voorstel is aangenomen om de wet op dit punt aan te passen en de regels eerlijker te maken'.

17) Het concept Buurtcirkel als preventiemiddel voor de ggz-doelgroep

Gemeente.nu 9 september 2020

Goed voorbeeld: Buurtcirkels als preventiemiddel

25 augustus 2020 DOOR NIOBE MOEN Steeds meer gemeenten ontdekken het concept Buurtcirkel als preventiemiddel voor de ggz-doelgroep. Een buurtcirkel is een sociaal netwerk dat mensen met een ondersteuningsvraag in een buurt met elkaar verbindt. Venray hield een pilot en startte daarna twee nieuwe cirkels op. Wat is het? En wat levert het een gemeente op?

Het concept Buurtcirkel (Fried: zie: <https://buurtcirkel.nl/>) is afgeleid van de Engelse methode 'community supported networks' en wordt sinds de jaren '90 gebruikt. Deelnemers aan zo'n cirkel ondernemen samen sociale activiteiten en helpen elkaar bij dingen die ze moeilijk vinden. Dat varieert van een klusje in huis of een wandeling tot samen naar een afspraak bij de huisarts of tandarts. Een vrijwilliger uit de buurt helpt deelnemers in de onderlinge samenwerking en er is een professionele coach die als vangnet fungeert en de vrijwilliger ondersteunt.

Toegevoegde waarde Zo'n lokaal verband, met meestal negen tot twaalf mensen, kent meerdere voordelen. Het haalt de deelnemers uit hun sociaal isolement en draagt bij aan zelfvertrouwen, zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Dit leidt bijvoorbeeld weer tot hogere kwaliteit van leven en zaken als een gezondere levensstijl en minder verslaving. Er ligt minder druk op de mantelzorgers en er is minder vereenzaming. Hierdoor wordt, op termijn, vaak minder aanspraak gemaakt op professionele ondersteuning.

Pilot in Venray Er zijn verschillende Buurtcirkels in meerdere gemeenten (Fried: zie: <https://buurtcirkel.nl/waar>). In Venray startte in 2017 twee van deze netwerken in de wijken Landweert-Brukske en Veltum-Centrum als pilot van drie jaar. Er was sprake van een toename van sociale (ggz) problematiek in de wijk door veranderingen in de zorg. Maud Engels, medewerker Maatschappelijke Ontwikkeling bij de gemeente Venray legt uit: 'Het uitgangspunt van de Wmo is

dat iedereen moet kunnen deelnemen aan de maatschappij. Buurtcirkel sluit hier heel goed op aan, (Fried: zie: <https://www.gemeente.nu/sociaal/buurtcirkels-halen-kwetsbare-wijkbewoners-zorgsysteem/>) omdat het mensen hierbij helpt. Ze vormen samen een groepje of netwerk dat elkaar ondersteunt. De deelnemers hebben vaak geen eigen netwerk of iemand om op terug te vallen. Via de buurtcirkel vinden ze dit weer en leren ze ook hoe hier mee om te gaan. Dus hulp durven vragen, maar ook een helpende hand durven bieden.'

Kosten en baten Het concept doet zijn werk. In de evaluatie (Fried: zie: <https://www.venray.nl/file/14590/download>) noemt de gemeente het 'twee stabiele, goed functionerende buurtcirkels die zich nog steeds ontwikkelen.' Welke investering is hiervoor nodig? 'Wij zijn gestart met een overeenkomst van drie jaar met Pameijer, de organisatie achter het concept. Wij maken gebruik van hun expertise en ondersteuning bij het opstarten, het opleiden van de coaches en bij vragen. Naast de kosten die gemoeid zijn met deze overeenkomst, kost het uren. De buurtcirkelcoach is gemiddeld vier tot acht uur per week bezig, en dan is er nog een projectleider betrokken.'

Wat levert het op? 'Een buurtcirkel is bij ons een voorliggende voorziening en geen maatwerkvoorziening. Deelnemers hebben dus ook geen indicatie nodig, in de meeste gemeenten is dit wel het geval. Wij kozen voor deze vorm om de drempel zo laag mogelijk te houden. Er zijn inwoners die door hun deelname geen individuele maatwerkvoorziening en begeleiding nodig hebben. We zien ook deelnemers die wel deze begeleiding krijgen, maar die nu minder uren nodig hebben. En er zijn ook 'zorgmijders' actief geworden, mensen zonder netwerk die anders de hele dag binnen zitten en vereenzamen.'

'Investeer in bekendheid' Nog advies voor andere gemeenten? 'Investeer veel en goed in het starten van de cirkels en de bekendheid. Wij hebben bijeenkomsten georganiseerd voor zorgaanbieders, consultants van de gemeenten en wijkteamleden. Zo konden we het concept onder de aandacht brengen en potentiële deelnemers vinden. Maar daarmee houdt het niet op. Onze eerste twee cirkels draaien nu bijna vier jaar en we merken dat we moeten blijven investeren in de bekendheid.'

Meer tips? 'Ook is het belangrijk dat de verwachtingen duidelijk zijn bij iedereen. Buurtcirkel is geen dagbesteding waarbij de coach alles voor je regelt. Deelnemers moeten samen het initiatief nemen. De coach of vrijwilliger is er om dit te ondersteunen en begeleiden. Zo faciliteert de gemeente de eerste paar bijeenkomsten, maar daarna moeten deelnemers zelf voor een locatie zorgen. De ene buurtcirkel komt bijvoorbeeld bij elkaar in de parochie van de kerk, de andere heeft afspraken gemaakt met het wijkcentrum.'

Nieuwe cirkels Ook vanuit de buurt komt er erkenning voor de buurtcirkels als preventiemiddel. Venray besluit om uit de doeluitkering Beschermd Wonen middelen beschikbaar te stellen. Dit stelt de gemeente in staat om begin dit jaar nog twee cirkels op te starten: eentje voor ouderen en één voor vrouwen tussen de twintig en dertig jaar met een beperking. 'Helaas moesten we door de coronamaatregelen alle bijeenkomsten schrappen en was de start een beetje moeizaam. Na de zomer gaan we op deze twee cirkels flink investeren, daar hebben we nu al zin in.'

18) Coronacrisis niet het juiste moment voor debat over organisatie en financiering van GGD'en

Zorgvisie 9 september 2020

André Rouvoet: eerst crisis bestrijden, dan debat over GGD'en

André Rouvoet, voorzitter van alle GGD'en en GHOR-bureaus, vindt de coronacrisis niet het juiste moment voor een debat over organisatie en financiering van GGD'en. 'Tijdens een vliegende storm ga je eerst de dijken dichten. Daarna is het tijd voor een stevige discussie.'

Een vitale sector als de publieke gezondheid moet je niet laten eroderen door bezuinigingen.'

De GGD'en krijgen nogal wat kritiek over zich heen in de coronacrisis. Ze schalen te langzaam op met hun testcapaciteit, het bron- en contactonderzoek duurt veel te lang, mensen moeten te lang op de uitslag wachten, testresultaten raken zoek. Zo ontstaat het beeld dat GGD'en, als eerste verdedigingslinie in de bestrijding van het coronavirus, lang niet altijd leveren wat de samenleving verwacht.

Opschaling is ongekend Maar dat beeld is niet terecht, vindt André Rouvoet, de nieuwe voorzitter van de koepel van alle GGD'en en GHOR-bureaus. 'Testen op de schaal zoals dat nu gebeurt in Nederland, was helemaal geen taak van de GGD'en. In het pre-coronatijdperk deed een GGD misschien 1 of 2 bron- en contactonderzoeken per dag, nu groeien ze landelijk gemiddeld naar 1.500 per dag. Het aantal testlocaties is uitgebreid naar 150. Dat gaat heel rap. Sinds het begin van de crisis zijn er 1,3 miljoen testen gedaan. Dat is ongekend. Iedereen die getest moest worden, is getest. Iedere besmette persoon heeft een bron- en contactonderzoek gehad. Natuurlijk is niet alles vlekkeloos verlopen. GGD'en hebben tijd nodig om zaken in te regelen.'

Testcapaciteit bleef achter Toch stond minister Hugo de Jonge van VWS diverse malen in zijn hemd in de Tweede Kamer toen bleef dat de testcapaciteit van GGD'en achterbleef bij wat de minister de Kamer had toegezegd. Rouvoet: 'Het is heel lastig een juiste inschatting te maken. We rekenden begin mei/juni op 30.000 testen per dag. Daarvan zouden GGD'en er 24.000 doen. De aanname was dat 5 procent een positieve test zou geven, maar dat bleek veel lager. Gevolg was dat er mensen voor bron- en contactonderzoek duimen zaten te draaien. Voor een crisis als deze ligt niet een draaiboek klaar. Een persconferentie van de minister-president kan tot een verandering in gedrag leiden bij mensen, waardoor opeens veel meer mensen zich laten testen. Toen er een piek aan besmettingen kwam in de grote steden, gingen opeens veel meer mensen naar de teststraten. Het is een kwestie van steeds opschalen en afschalen.'

Bestuurlijke weeffout Oud-GGD-directeuren Laurent de Vries en Richard Janssen noemden in interviews met Zorgvisie andere verklaringen voor het tekortschieten van GGD'en. 'De GGD'en zijn ingebed in de ambtelijke cultuur van gemeenten en hebben geen enkele ervaring met de enorme opschaling die nu van hen wordt gevraagd', zei Janssen, hoogleraar bestuur en management van zorginstellingen en oud-GGD-directeur. De Vries wijt het falen van GGD'en aan een bestuurlijke weeffout in de Wet publieke gezondheid, waardoor de minister van VWS niet rechtstreeks bestuurlijk verantwoordelijk is voor de GGD'en. Dat zijn de 25 geneeskundige hulpverleningsorganisaties in de regio (GHOR'en). Die vallen op hun beurt weer onder de Veiligheidsregio's, terwijl de GGD'en bestuurlijk onder burgemeesters en wethouders vallen. 'Infectieziektebestrijding in Nederland is een doolhof van bestuurlijke verantwoordelijkheden, een "poldergedrocht avant la lettre". Als iedereen verantwoordelijk is, is niemand verantwoordelijk.'

Centrale aanpak Rouvoet deelt die analyse niet. 'De minister heeft wel degelijk de regie, want het is een A-ziekte. Hij kan twee dingen doen. De uitvoering naar zich toetrekken op het departement of de GGD GHOR het virus laten bestrijden. Het is niet gezegd dat het beleid beter wordt als de minister vanuit Den Haag de GGD'en direct gaat aansturen. Dat gebeurt bijvoorbeeld bij de Belastingdienst en het UWV. Dat zijn geen voorbeelden van excellerende organisaties. Als het helemaal mis gaat in een regio, kan de minister altijd nog

een directe aanwijzing geven aan een GGD. Maar wat lost dat op? Voordat hij die opdracht heeft gegeven, zijn GGD'en elkaar al te hulp gesneld.'

Lokaal maatwerk Dat het beleid voor publieke volksgezondheid is gedecentraliseerd, is volgens Rouvoet niet voor niets. 'Alleen lokaal is maatwerk mogelijk als het gaat om de publieke gezondheidszorg. De jeugdartsen en andere professionals in de regio kennen bijvoorbeeld de uitdagingen op het gebied van overgewicht. Zij weten wat er speelt. Zij hebben de netwerken om lokale problemen op de juiste wijze op te lossen.'

Geld is geen probleem Een ander knelpunt vormt de financiering van GGD'en. Die loopt via gemeenten. De afgelopen twaalf jaar hebben die elk jaar weer de begroting van GGD'en uitgeknepen. Maar Rouvoet wijst erop dat geld in deze coronacrisis niet het probleem is. 'GGD'en hoeven zich geen zorgen te maken over de extra uitgaven door de coronacrisis. Het Rijk betaalt de rekening van alles wat de GGD'en extra doen. Daarover zijn harde afspraken gemaakt. De eerste bevoorschottingen zijn al binnen.'

Bodem voor gemeenten 'Natuurlijk hebben de aanhoudende bezuinigingen er wel ingehakt', vindt ook Rouvoet. 'Die hebben de slagkracht en daadkracht aangetast. Dat moeten we niet nog een keer laten gebeuren. Een vitale sector als de publieke gezondheid moet je niet laten eroderen. Daar betaal je de prijs voor in een crisis. Maar je moet niet tijdens de vliegende storm een discussie starten over organisatie en financiering. We moeten nu eerst de dijken dichten. Daarna is het tijd voor een stevige discussie. Ik kan me voorstellen dat de financiering bij gemeenten blijft, maar dat er wel een bodem komt voor wat gemeenten besteden aan de publieke gezondheidszorg. Het kan niet zo zijn dat gemeenten bezuinigingen afwentelen op de GGD'en.'

Bart Kiers schrijft zowel over cure als care. Zijn aandachtsvelden zijn de ziekenhuizen, medisch specialisten, wijkverpleging en ouderenzorg.

19) Problematiek rond mensen met verward gedrag in de wijk is complex

Zorg+welzijn 10 september 2020

Wat werkt bij de aanpak van personen met verward gedrag?

Wat werkt bij de aanpak voor personen met verward gedrag in de wijken? Voor de cliënten én voor de buurtbewoners? De publicatie 'Krachten bundelen in de buurt' beschrijft vijf veelbelovende projecten. De titel is gelijk een belangrijke les: bundel de krachten. 'Samenwerking is cruciaal.' De problematiek rond mensen met verward gedrag in de wijk is complex en kent veel betrokken partijen uit diverse domeinen: welzijn, zorg, wonen, veiligheid. En dan nog de cliënt zelf en zijn/haar familie. Samenwerking is dan ook cruciaal, zegt Christine Kuiper. Zij is vanuit Movisie projectleider bij het Kennisnetwerk verward gedrag, een samenwerking van diverse organisaties met als doel een effectieve mensgerichte aanpak van mensen met verward gedrag te bevorderen.

Ambitie Kuiper: 'We willen uiteindelijk allemaal hetzelfde: mensen dichtbij, zo goed mogelijk helpen in inclusieve veilige wijken waarin iedereen erbij hoort en mee kan doen.' Een grote ambitie, erkent ze. Maar de nieuwe publicatie 'Krachten bundelen in de buurt' stemt haar positief. Hierin worden vijf projecten besproken, en van commentaar voorzien door een cliënt- en een familie-ervaringsdeskundige. Dit laatste perspectief, dat van de familie, wordt nog wel eens over het hoofd gezien, constateert zij in de slotbeschouwing. Kuiper: 'Het zijn good practices, maar ze zijn niet perfect. Ze zijn in ontwikkeling, en de praktijk is vaak weerbarstig. Maar de wil en de ambitie zijn er,

en we zijn allemaal lerende hierin.’ Uit de beschreven projecten in Leiden, Wageningen, Amstelveen, Tiel en Breda, destilleerde Kuiper op verzoek een aantal lessen voor sociaal professionals.

1. Betrek ervaringsdeskundigen ‘Wat ik zelf vooral heb geleerd is hoe belangrijk het perspectief van ervaringsdeskundigen is’, zegt Kuiper. ‘Betrek hen erbij, als gelijkwaardige partners. Ook al in de fase van uitdenken, ontwikkelen en opzetten.’ Het project Meedoen in Meerburg in Leiden is daar wat haar betreft een goed voorbeeld van. Een vliegende brigade van professionals, vrijwilligers en ervaringsdeskundigen houdt hier regelmatig signaleringsoverleg. Is het nodig, dan gaat er iemand op af. Dit kan een professional zijn, maar ook ervaringsdeskundige. Kuiper: ‘Zij kunnen soms letterlijk helpen ergens binnen te komen, waar anders de deur dicht blijft. Ze staan dichterbij.’ Is het contact gelegd, dan wordt er vervolgens goed gekeken en geluisterd: Wat is hier nodig?’ En dat brengt haar bij les 2:

2. Zorg voor maatwerk Mensgerichte zorg dat is ieders doel, maar tegelijkertijd staan systemen, wetten, regels soms in de weg, weet Kuiper. Ook hierbij helpt de inzet van ervaringsdeskundigen. ‘Het brengt meer perspectieven en meer kennis en wijsheid in een team. Zij kunnen een brug slaan tussen de systeemwereld en de leefwereld van de cliënten. Beleid wordt nog te vaak gemaakt vanachter een bureau, over mensen in plaats van met de mensen. Terwijl: de basis is contact leggen. Dat is de kern.’ En dat brengt haar bij les 3:

3. Creëer laagdrempelige ontmoetingsplekken. In Leiden is er in de wijk Meerburg elke middag een laagdrempelig inloop. Hier is geen indicatie voor nodig. Dat zien we ook in Wageningen. Dat werkt, zegt Kuiper. ‘Een indicatie is vaak een enorme drempel. Realiseer je dat het soms al een hele stap is dat mensen komen. En kijk ook eens vanuit jezelf. Hoe zou jij het vinden als je voor een zakelijke netwerkbijeenkomst ineens een indicatie nodig had?’

4. Werk samen en houd de lijnen kort ‘Zorg dat alle betrokken partijen een plek hebben in het project: welzijn, wonen, veiligheid, en 0e, 1e en 2e-lijnszorg en zorg voor een vast moment om casuïstiek te bespreken’, zegt Kuiper. ‘En betrek ook hier cliënt- en familie-ervaringsdeskundigen bij. In de beschreven projecten zijn de lijnen vaak kort. Mensen kennen elkaar en weten elkaar (snel) te vinden. Dat is een belangrijk deel van de kracht, want problemen worden daardoor snel gesignaleerd én opgepakt. Bijvoorbeeld: iemand komt na een opname weer naar huis. Als sociaal werker is het belangrijk dat je dat weet en dat je gelijk langs kunt gaan om te vragen hoe het gaat en wat je eventueel voor iemand kan doen. Er zijn voor iemand draagt bij aan herstel’.

5. Heb ook oog voor de buurt(bewoners) In Wageningen werken ze met het concept Bondgenoten, vertelt Kuiper. ‘Er wordt veel geïnvesteerd in het contact met buurtbewoners, ook om herkenning en begrip voor de doelgroep, de mensen met verward gedrag, te creëren. Wat daarbij belangrijk is, is dat mensen weten waar ze terecht kunnen met signalen of zorgen. En zorg dat dat meer is dan een telefoonnummer. Er moet een mens achter zitten, die actie onderneemt en dit ook terugkoppelt. Elke gemeente, of eigenlijk elke wijk zou dit op orde moeten hebben.’

6. Zorg voor ruimte, tijd en draagvlak om te leren ‘In Leiden hebben ze tegen de gemeente gezegd: ons plan is nog niet tot in detail uitgewerkt, want het is ook een experiment, willen jullie het desondanks ondertekenen?’, vertelt Kuiper. ‘Dat vind ik een heel mooi voorbeeld van ruimte, tijd en draagvlak vragen – en krijgen. We zijn allemaal lerende. Dat vraagt om tijd en om een lerende cultuur waarin er ruimte is voor kwetsbaarheid. Zorg dat je samen periodiek evalueert wat wel en niet goed gaat – en hier ook actie op onderneemt.’

De publicatie ‘Krachten bundelen in de buurt’ is online te bekijken.(Fried: zie:

<https://www.movisie.nl/krachtenbundelenindebuurt>)

Eva Prins Redacteur Zorg+Welzijn

20) Voldoende bewijs dat zwaar drinken (> 3 glazen per dag) zeer negatief effect heeft op het brein

Alzheimer Nederland 10 september 2020

Alcohol 'nieuwe' belangrijke risicofactor dementie

Eind juli 2020 bracht 'The Lancet Commission' een rapport uit over risico's op dementie. De commissie brengt ongeveer iedere twee jaar een rapport uit over wat er in de wetenschap bekend is over het risico op dementie. Het laatste rapport, waar we eerder aandacht aan schonken, schaaft overmatig alcoholgebruik voor het eerst onder de belangrijke risicofactoren. Dit terwijl de negatieve rol van alcohol al veel langer bekend is. Waarom is er nu pas voldoende bewijs?

De commissie zegt dat er voldoende bewijs is dat zwaar drinken (meer dan 3 glazen per dag), een zeer negatief effect heeft op het brein. Ze halen hierbij onder andere een grote Franse studie aan uit 2018, die keek naar ziekenhuisopnames. Daarbij zagen de onderzoekers dat bij mensen met dementie alcoholmisbruik vaak een rol speelde. Dit was vooral erg duidelijk op jonge leeftijd, waarbij de dementie begon voor het 65e levensjaar. Van de ruim 50.000 gevallen van dementie op jonge leeftijd, was meer dan de helft een zware drinker. Ongeveer één derde van de zware drinkers had zelfs last van alcoholmisbruik. Bij deze cijfers is het overigens goed om te beseffen dat het gemiddeld alcoholgebruik in Frankrijk bijna 60% boven het gebruik in Nederland ligt. Maar het geeft goed aan hoe gevoelig het brein is voor overmatig alcoholgebruik.

Waarom nu? De Lancet onderzoekers geven aan dat het vaak lastig is om puur naar het effect van alcohol te kijken. Vaak zijn er zaken die er mee samenhangen, zeggen ze. Zo is alcoholgebruik vaak onderdeel van een (sub)cultuur. Het 'hoort' in sommige landen bijvoorbeeld bij een maaltijd. Of het is de gewoonte om na het werk wat te drinken. Hierdoor valt het alcoholgebruik vaak samen met andere risicofactoren of juist gezond gedrag. Door dit samenspel was het effect van alcohol altijd moeilijk te berekenen. Maar met de nieuwe studies kon men bepalen dat zo'n 1% van alle gevallen van dementie toe te schrijven is aan zwaar alcoholgebruik, van meer dan 3 glazen per dag.

Meer gezondheidseffecten De Lancet onderzoekers keken alleen naar dementie. Maar ook meer alcoholgebruik (vanaf 2 glazen per dag) heeft effect op de hersenen. Dit zorgt voor afname van het geheugencentrum in het brein. Maar ook in nog lagere hoeveelheden veroorzaakt alcohol gezondheidsproblemen. Zo heeft het onder andere een negatieve invloed op onder meer het risico op beroerte, borstkanker, darmkanker en longkanker. Het advies van de gezondheidsraad is daarom om geen alcohol te drinken of in ieder geval niet meer dan 1 glas alcohol per dag.

21) Recent arrest Hof van Justitie van Europese Unie mogelijk nieuwe munitie tegen windturbines

Schulinck nieuwsbrief 10 september 2020

'Vergunningen windparken zijn in strijd met Europese regels'

10 september 2020 Een uitspraak van het Europese Hof van Justitie kan mogelijk verstrekkende gevolgen hebben voor de uitrol van wind- en zonneparken in Nederland. Dat schrijft het FD.

De Stichting Democratisch Energie Initiatief en een zestal verenigingen van omwonenden spannen een kort geding aan tegen twee windparken in de Drentse Veenkoloniën om de werkzaamheden te laten staken. De bouwvergunningen voor de parken zouden mogelijk in strijd zijn met Europese milieuregels en dus ingetrokken of opgeschort moeten worden.

Het kort geding betreft de windparken Drentse Monden Oostermoer en Windpark Pottendijk, waar in totaal tientallen windturbines met een hoogte van 210 meter moeten komen. Een eventuele uitspraak kan ook grote gevolgen hebben voor wind- en zonneparken in de rest van Nederland. Ook andere grote projecten die impact hebben op het milieu worden mogelijk geraakt.

Omwonenden van de windparken in de Veenkoloniën hebben de afgelopen jaren tot aan de Raad van State geprocedeerd tegen de komst van de windparken. Ze maken zich zorgen over de

milieu- en gezondheidseffecten van de turbines. De Raad van State verklaarde in 2018 alle bezwaren ongegrond en niet ontvankelijk.

Een recent arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie geeft omwonenden mogelijk nieuwe munitie om de windturbines tegen te houden.

Bron: ANP

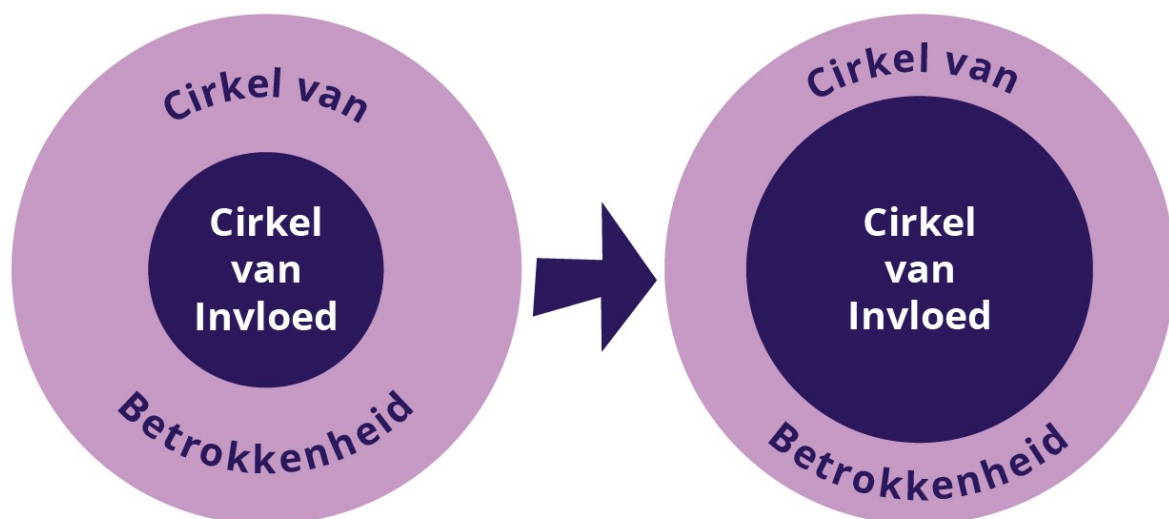
22) Mensen in armoede en/of met schulden worden onevenredig hard getroffen door coronacrisis

Movisie 10 september 2020

Armoede en schulden effectief aanpakken: benut jouw cirkel van invloed

24 augustus 2020 Mensen in armoede en/of met schulden worden onevenredig hard getroffen door de coronacrisis en het aantal mensen met schulden zal door deze crisis flink toenemen. We moeten er alles aan doen om dit niet te laten gebeuren, maar hoe?

Cirkel van betrokkenheid, cirkel van invloed Er zijn veel verschillende oorzaken van armoede en schulden aan te wijzen. Veelal gaat het om een complexe combinatie van persoonlijke, sociale, maatschappelijke en economische factoren. Hoe kun je hier invloed op uitoefenen? De cirkel van invloed van Steven Covey – een bekende "managementgoeroe" – helpt je om bewust te worden van de reikwijdte van jouw invloed en hoe deze te vergroten.

Iedereen bevindt zich in een cirkel van betrokkenheid, daarin heb je weinig tot geen invloed. Hier spelen zich zaken af die wel van invloed zijn op inwoners, maar waar jij niet veel aan kunt doen. Denk aan de hoogte van de uitkering of de huidige coronacrisis. De cirkel van invloed gaat over zaken waar je wél invloed op kunt uitoefenen. Denk aan je visie op sociale problemen: kijk je vanuit een positief of negatief mensbeeld? Werk je proactief aan vroegsignalering of is het vaak al te laat als mensen aankloppen? Daarnaast kun je structurele problemen en systeemknelpunten terugkoppelen binnen de gemeente, het Rijk of andere partijen. Je vergroot daarmee je cirkel van invloed.

Jouw cirkel van invloed vergroten: waar je vanaf vandaag al aan kunt werken

Landelijke kennis over wat werkt bij armoede en schulden, praktijkkennis van professionals en ervaringsdeskundigen laten zien wat jij kunt doen om armoede en schulden te voorkomen, te verminderen en/of te verzachten.

Rekening houden met het doe-vermogen van mensen Een effectieve armoede-aanpak heeft baat bij een visie gebaseerd op een positief mensbeeld en vertrouwen. Inzichten van de WRR (Fried: zie: <https://www.wrr.nl/publicaties/rapporten/2017/04/24/weten-is-nog-geen-doen>) over het beperkte doe-vermogen van mensen bij ingrijpende gebeurtenissen in het leven en over ineffectief gedrag als gevolg van schaarste geconcludeerd door Mullainathan en Shafir, onderbouwen dit. Beide publicaties tonen aan: mensen willen in principe wel, maar kunnen vaak niet. Hun hoofd zit zo vol met problematiek dat zij geen ruimte hebben om aan lange termijn oplossingen te werken. Dat werken vanuit vertrouwen werkt, blijkt ook uit verschillende onderzoeken. Zo leven bijstandsgerechtigden hun verplichtingen beter na als de consultants werk en inkomen op een flexibele manier met hen omgaan. Een handhavingstijl waarbij de nadruk op fraude en bestraffing ligt werkt averechts, concludeert een team wetenschappers van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) in de publicatie Slimme Handhaving (pdf) (Fried: zie: https://www.rug.nl/research/portal/files/65493747/Slimme_Handhaving.pdf). In gemeentelijke beleidsnota's zien we dat de kennis over doe-vermogen inmiddels wordt benut: veel gemeenten geven in hun beleidsnotities aan hier rekening mee te willen houden.

Vanuit een gelijkwaardige positie duidt de professional het improductieve gedrag als gevolg van stress

Stress-sensitief werken Bij een positief mensbeeld hoort een stress-sensitieve aanpak. Mensen in armoede of met schulden leven vaak langdurig in schaarste. Dit leidt tot ineffectief gedrag zoals moeite met plannen en organiseren, impulsief gedrag of juist apathie, zoals Mullainathan en Shafir in het boek Schaarste uitleggen. Door het opheffen van de stress, ontstaat weer ruimte in het brein om problemen aan te pakken. Mobility Mentoring is een voorbeeld van een stress-sensitieve interventie. Kenmerkend is dat de professional of mentor nadrukkelijk een positie naast de deelnemer kiest. Vanuit deze gelijkwaardige positie duidt de professional het improductieve gedrag als een gevolg van (chronische) stress, en niet als onwil. Daarnaast past hier een stress-reducerende omgeving bij, waarin de deelnemer zich welkom, gezien en gehoord voelt. De aanpak motiveert mensen: er wordt stap-voor-stap van kleine naar grote(re) problemen gewerkt. Door de inzet van tussentijdse reminders zoals sms'jes of to-do-lijstjes worden doelen vaker behaald. Zo krijgt de persoon de grip op zijn of haar leven langzaam maar zeker terug. Stress-sensitief werken is geen kunstje: het gaat om een oprechte basishouding en vaardigheden als motiverende gespreksvoering.

Inzet van ervaringsdeskundigen Onderzoek van Jungmann en Van Beek toont aan dat we gemiddeld meer aannemen van mensen die we autoriteit toeschrijven of die op ons lijken. Via peer education kan gedragsverandering in gang gezet worden. De inzet van mensen uit de doelgroep, kan de drempel naar hulp verlagen.

Werkplaats Financiën

Bewonersinitiatief Werkplaats Financiën is een gratis steunpunt op vijf locaties in Eindhoven waar stadsgenoten ondersteuning kunnen krijgen bij financiële vraagstukken. De werkplaats wordt gerund door ervaringsdeskundigen die de weg weten in het woud van regelgeving en wetten. Ze helpen met van alles op financieel gebied, behalve met de belastingaangifte. De deskundigen maken een begroting voor de vaste lasten, stellen een schuldenoverzicht op, benaderen schuldeisers, verwijzen naar sociaal raadslieden als de beslagvrije voet in beeld komt en ondersteunen bewoners om een andere bewindvoerder te vinden als zij slechte ervaringen hebben bij hun huidige bewindvoerder. Werkplaats Financiën doet ook veel aan preventie om te voorkomen dat mensen in de schuldsanering terechtkomen. De Werkplaats werkt samen met sociaal raadslieden van Lumens, medewerkers van

Benader mensen met betalingsachterstanden zo vroeg mogelijk op outreachende wijze

Vroegsignalering Het is belangrijk om zo vroeg mogelijk op outreachende wijze mensen met betalingsachterstanden te benaderen om te voorkomen dat deze achterstanden uitgroeien tot problematische schulden. Dat kan bijvoorbeeld door contact op te nemen bij life-events als echtscheiding of verlies van werk: deze blijken een trigger voor financiële problemen. Vooral mensen die het voorgaande jaar een scheiding hebben meegemaakt of werkloos of arbeidsongeschikt zijn geworden, hebben moeite om rond te komen, staan vaker rood en ontwikkelen vaker (ernstige) betalingsproblemen, volgens het Nibud. Ook de Vroeg Eropaf! aanpak is effectief. Bij het concept Vroeg Eropaf! wacht men niet tot mensen zichzelf melden, maar gaat een maatschappelijk dienstverlener op iemand af zodra er sprake is van een betalingsachterstand. Dit voorkomt dat problemen erger worden en zorgt ervoor dat mensen tijdig de juiste hulp krijgen.

Zoek ruimte in wetten en regels op Momenteel experimenteert een aantal gemeenten binnen het traject 'eenvoudig maatwerk bij gestapelde problemen' samen met het Rijk, om uit te zoeken hoe de uitvoering van complexe problematiek verbeterd kan worden.

Eenvoudig maatwerk richt zich op onbedoelde of contraproductieve effecten van wetten en regels waardoor mensen in een impasse raken. Denk aan de persoon met hoge schulden, die met verschillende kleine baantjes een wisselend inkomen heeft. Het is lastig voor deze persoon om in de schuldsanering te komen: een instabiel inkomen en schuldsanering gaan moeilijk samen. Maar dit stabiele inkomen is onmogelijk om te realiseren met verschillende 0-uren contracten. Hoe komt iemand hier uit? Kwetsbare mensen die vastlopen binnen reguliere wegen kunnen in Amsterdam terecht bij een doorbraakteam. Daar helpen professional(s) om een maatwerkplan te maken, waarbij zij soms afwijken van wet- en regelgeving en gangbare procedures.

Werk lokaal samen in netwerkverband Het is belangrijk te bouwen aan een stevige sociale basis daar waar het gaat om armoede en schulden. Dit kun je doen door bijvoorbeeld een lokaal armoedenetwerk te formeren. Een dergelijk netwerk vervult diverse functies. Denk aan inzicht in de sociale kaart, meer samenhang in de samenwerking rondom inwoners of groepen van inwoners, onderlinge kennisontwikkeling, voorkomen van versnippering en overlap, inspelen op behoeften van mensen in armoede, bespreken van complexe casuïstiek om te komen tot maatwerk (door een afvaardiging van dit netwerk), vraagstukken signaleren en bij de gemeente agenderen. Een onafhankelijke netwerkregisseur kan dit netwerk meehelpen opbouwen, faciliteren en versterken.

Armoedecoalitie Utrecht

De Armoedecoalitie Utrecht is een samenwerkingsverband dat in 2008 is opgericht met een groot aantal maatschappelijke organisaties, initiatieven en belangenbehartigers. Het gaat onder andere om organisaties in de maatschappelijke opvang en hulp & dienstverlening, het onderwijs, woningcorporaties, belangenorganisaties, ervaringsdeskundigen en kerken. De Armoedecoalitie zet zich onder meer in om armoede te voorkomen, verminderen en verzachten. Zo heeft zij zich er hard voor gemaakt om woonlasten betaalbaar te houden. Maar ook werkt de coalitie aan verbetering van hulp- en dienstverlening, bijvoorbeeld door de inzet van gezamenlijke scholing van wijkteams op het gebied van financiën.

Langzaam maar zeker de cirkel van invloed vergroten Sommige oorzaken en oplossingsrichtingen van armoede en schulden liggen niet direct in jouw cirkel van invloed, maar bij woningbouwcorporaties, werkgevers in de regio of bij de Rijksoverheid. Door lokale signalen en vraagstukken te agenderen, kunnen er wel veranderingen plaats vinden, al is dit vaak wel een proces van lange adem. Hieronder een aantal tips hoe dat aan te pakken:

* Lobby gezamenlijk met andere gemeenten, maatschappelijke organisaties en landelijke (branche)verenigingen. Breng de knelpunten die spelen én de mogelijke oplossingsrichtingen helder

in kaart. Zie bijvoorbeeld de lobby van de Landelijke Armoedecoalitie om de financiële gevolgen van het coronavirus voor kwetsbare mensen te beperken.

* Maak afspraken met woningcorporaties over voldoende betaalbare en passende huisvesting, het voorkomen van huisuitzettingen en verduurzamen van woningen om zo energiekosten te verlagen.

* Zet in op afspraken met lokale en regionale werkgevers rondom bepaalde kwetsbare doelgroepen die toeleiden naar werk.

Tot slot De coronacrisis vraagt om een krachtige aanpak om toename en verergering van problematiek te voorkomen. Vroeg-signalering, een stress-sensitieve aanpak en de ruimte opzoeken binnen de regels zijn hierbij belangrijke elementen. Met elkaar moeten we ervoor zorgen dat niemand buiten de boot valt. Vergroot die cirkel: waar wacht je op?

Meer weten? In het dossier Wat werkt bij de aanpak van armoede en schulden (Fried: zie: <https://www.movisie.nl/publicatie/wat-werkt-aanpak-armoede-schulden>) beschrijven we, gebaseerd op de nieuwste inzichten, welke werkzame elementen professionals jij kunt inzetten om personen te ondersteunen die te maken hebben met financiële problemen.

23) Veel problemen hadden voorkomen kunnen worden als de juiste diagnose eerder was gesteld

Movisiue 10 september 2020

‘Nu ik weet dat ik een LVB heb, krijg ik ondersteuning om uit de schulden te blijven’

Interview 15 juli 2020 Ans Broelman ontdekte door een test pas na haar 40ste dat ze een licht verstandelijke beperking (LVB) heeft. Eerder kreeg ze een GGZ diagnose en werd ze regelmatig opgenomen in verschillende GGZ-instellingen. Haar verstandelijke beperking leidde er mede toe dat Ans in de schulden raakte. Veel problemen hadden voorkomen kunnen worden als de juiste diagnose eerder was gesteld. Elif Cankor van Movisie ging in gesprek met Ans. Wat helpt om schulden bij mensen met een licht verstandelijke beperking te voorkomen?

‘Tijdens mijn scheiding liet mijn ex-man mij een lijst zien van alle schulden die op mijn naam stonden, bij elkaar 20.000 euro. Hij had 25 schulden op mijn naam gezet met mijn handtekening eronder. Ik had niet door dat hij dat had gedaan. Om dit af te lossen heb ik in de Wet Sanering Natuurlijke Personen (WSNP) gezeten, een regeling die het mogelijk maakt om na drie jaar weer schuldenvrij te zijn.

Na die drie jaar doken er toch nog weer oude schulden op. Ik heb een rotjeugd gehad, niet geleerd hoe ik met geld moest omgaan of hoe ik dingen moest regelen. Ik heb wel eens een 'gratis' telefoon aangenomen van een bedrijf, en later kwam dan een hoge rekening. Ik snapte het gewoon niet en kon moeilijk nee zeggen tegen telefonische verkopers.

Na de scheiding liet ik weleens een rekening open staan. Ik heb vier kinderen en moest voor hen van alles regelen, papieren die ik niet begreep. Ik had op een gegeven moment zelfs een brief op mijn voordeur met de tekst 'deurwaarders zijn niet welkom aan mijn deur'. Ik voelde me zo bedreigd. Totdat ik ging verhuizen en mijn begeleiders al die brieven tegenkwamen. Ik ben toen onder curatele gesteld.’

Begeleiding nu beter dan vroeger

‘Het is qua hulp nu wel beter geregeld dan vroeger’, zegt Ans. ‘Er wordt naar het hele plaatje gekeken en niet naar één onderdeel van iemands leven.’ Met haar bewindvoerder heeft ze afgesproken dat als ze een mail niet begrijpt haar bewindvoerder dan met haar meekijkt. ‘Zij begrijpt dat ik er moeite mee heb, dus ze vraagt mij ook vaak of ik het snap en wat ik er van onthouden heb. Ze blijft het net zo lang uitleggen, totdat ik het begrijp’.

‘Als ik weer een verkoper aan de lijn krijg, dan zeg ik, bel mijn bewindvoerder maar’

Telefonische verkopers te woord staan gaat haar nu goed af. 'Als ik weer een verkoper aan de lijn krijg, dan zeg ik, bel mijn bewindvoerder maar, en dan stoppen ze meestal wel', lacht ze. Ook heeft ze zich ingeschreven in het bel-me-niet register. 'Toch word ik nog steeds gebeld door verkopers, ik begrijp niet hoe dat kan.'

Verhuizing naar andere gemeente

In 2019 verhuisde Ans naar een andere gemeente. Ze heeft toen met haar toenmalige curator afgesproken dat die haar bewindvoerder én mentor zou worden. 'Nu heb ik een vaste persoon die ik al ken met wie ik alles kan regelen. Anders had ik helemaal opnieuw moeten beginnen en dat heb ik mijn leven lang al gedaan.' Daarnaast heeft ze een persoonlijk begeleider van een organisatie die mensen met een beperking ondersteunt. Ze is blij met de begeleiding die ze krijgt. 'Als mijn bewindvoerder niet bereikbaar is, kan ik altijd mijn persoonlijke begeleider een whatsappje sturen.'

Waar Ans tegenaan loopt 'Ik heb moeite met lezen, ik kan geen hele lappen tekst lezen en struikel over moeilijke taal. Bijvoorbeeld brieven van de gemeente, belastingdienst, huisarts of de specialist. Ik kan wel op internet, maar als je dan wordt doorverwezen naar andere pagina's via een link, dan weet ik het niet meer.'

'Ik heb een opleiding gevolgd waarin ik beter heb leren schrijven en lezen.' Grappend zegt Ans: 'Het moet niet zo zijn dat als ik een brief of mail schrijf naar minister De Jonge, dat ik dan elke keer aan mijn coach moet vragen of zij wil controleren.' Ze vervolgt: 'Die opleiding heeft me heel erg geholpen maar het zou helpen als instanties wat makkelijkere taal gaan gebruiken.'

'Met mijn bewindvoerder/mentor heb ik afgesproken dat zij mijn vaste lasten betaalt en dat ik per week huishoudgeld krijg. Als ik iets extra's nodig heb kan ik dat vragen. Ik wil gewoon niet meer in de schulden komen. Ik heb heel veel moeite met rekenen en cijfers. Ik raak snel in paniek bij het zien ervan. Zoals het nu gaat het goed.'

Handige hulpmiddelen die Ans ons tipt 'Als er niemand is die mij op een moment kan helpen, dan heb ik altijd nog de VraagApp op m'n telefoon. Een organisatie uit Amsterdam heeft deze app ontwikkeld en het LFB, de landelijke belangenorganisatie door en voor mensen met een verstandelijke beperking, heeft hieraan meegewerkt. Als ik een moeilijke brief krijg, maar ook als ik niet weet hoe lang bonen moeten koken dan kan ik mijn vraag stellen in de vraagapp. Er zitten vrijwilligers achter de app die mijn vraag beantwoorden'.

* Steffi (Fried: zie: <https://www.steffie.nl/>) is ook een handige site waar zaken zoals het aanvragen van een DigiD op een makkelijke manier worden uitgelegd.

* 'Als ik een brief krijg die ik niet begrijp plak ik er een sticker op en stuur ik het terug. Ik heb een stapel stickers van Totaal Onbegrijpelijk (Fried: zie: <https://lfb.nu/webshop/stickers-totaal-onbegrijpelijk/>) thuis liggen.'

* Waarom moeilijk doen? Als het ook makkelijk kan! (Fried: zie: <https://lfb.nu/workshops-trainingen/waarom-moeilijk-doen-als-het-ook-makkelijk-kan/>) is een workshop over begrijpelijke informatie van LFB.

* Bindkracht10 (Fried: zie: <https://bindkracht10.nl/tekeningen-helpen-praten-over-schulden/>) heeft een aantal tekeningen ontwikkeld. Dit helpt om de situatie beter uit te leggen in een gesprek. Er zijn tekeningen over het ordenen van administratie, hoe het werkt met deurwaarders en wat een stabilisatietraject is.

Nog een extra tip van Ans: 'Het is handig als je tijdens hulpverleningsgesprekken iemand (een naaste, goede vriend, vertrouweling die op afstand woont), erbij mag hebben die via een videocall kan meepraten. Of dat je het gesprek mag opnemen zodat je het later terug kunt luisteren.'

Tips van Ans voor cliënt en hulpverlener in het sociaal domein

'Als je een licht verstandelijke beperking hebt, is het gewoon het beste om er zelf ook open en eerlijk over te zijn. Tegen hulpverlening en iedereen. Dat brengt je veel verder dan wanneer je het verbergt of ontkent', zegt Ans. Ze vertelt over een collega die een evenwichtsstoornis heeft. Hij heeft een aantal keer meegemaakt dat hij niet werd toegelaten in de kroeg, omdat de uitsmijter dacht dat hij

dronken was, omdat hij wankelde. De collega vertelde niet waar hij last van had. 'Ik heb dan zo iets van: vertel het gewoon, dan heb je je probleem opgelost. Blijf als hulpverlener met je cliënt in gesprek en maak duidelijk dat het niks is om je voor te schamen. Iedereen heeft wel ergens een beperking in. Je moet het durven te uiten, om verder te komen'.

Lees ook het interview met Rosine van Dam, onderzoeker bij het lectoraat Armoede Interventies aan de Hogeschool van Amsterdam, over hoe professionals financieel kwetsbare mensen met een licht verstandelijke beperking kunnen herkennen en ondersteunen. (Fried: zie: <https://www.movisie.nl/artikel/mensen-lvb-hun-financiele-kwetsbaarheid>)

De wens van Ans 'Het mooiste zou zijn als mensen worden opgeleid tot LVB-specialist die bij zorgorganisaties gaan werken en daar de signalen kunnen herkennen bij hun cliënten. Zij kunnen dan ook een brug slaan naar het LFB om mee te kijken en te denken.'
Met dank aan Ans Broelman / LFB

24) Recent heeft de rechtbank Den Haag geoordeeld over het jeugdhulpaanbod van een gemeente

Schulinck nieuwsbrief 10 september 2020

Moet de gemeente alle vormen van (specialistische) jeugdhulp in de regio beschikbaar hebben?

9 september 2020 - mr. Saskia Vogels Recent heeft de rechtbank Den Haag geoordeeld over het jeugdhulpaanbod van een gemeente. In deze uitspraak was het noodzakelijk dat de jeugdige in een behandelgroep verbleef. De gemeente had deze hulp niet beschikbaar in de regio. Hierdoor werd jeugdhulp toegekend ver van het gezin van de jeugdige vandaan. Volgens de rechtbank voldeed de gemeente hiermee toch aan zijn jeugdhulpplicht. De gemeente had immers zijn best gedaan om de best passende hulp te vinden. Klopt het dat de gemeente hiermee aan de jeugdhulpplicht voldoet? En hoe verhoudt deze uitspraak zich tot het wetsvoorstel 'Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'? Daar ga ik in deze opinie op in.

De jeugdige uit deze uitspraak (Fried: zie:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2020:7321>) verbleef in een behandelgroep. De behandelgroep wordt gesloten. De gemeente moet daardoor een nieuwe passende plek voor de jeugdige zoeken. De gemeente komt uit bij een instelling op 110 kilometer afstand van de woning van de ouders. De ouders van de jeugdige willen niet dat hun kind zo ver bij hun vandaan woont. Ze vinden dat het jeugdhulpaanbod van de gemeente niet passend is.

De verantwoordelijkheid van ouders De rechter oordeelt dat het aanbod tot jeugdhulp van de gemeente wel passend is. Uit de Memorie van Toelichting bij de Jeugdwet volgt dat gemeenten immers niet verplicht zijn om in alle gevallen jeugdhulp binnen de regio te bieden. Zeer gespecialiseerde zorg, waar in dit geval sprake van was, kan soms enkel op bepaalde locaties in het land worden geboden. De rechter benadrukt dat het gezond en veilig opgroeien in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de ouders en de jeugdige zelf is. Van de ouders mag dus worden verwacht dat zij vergaande aanpassingen doen om deze verantwoordelijkheid vorm te geven. Daarnaast onderzoekt de gemeente of op langere termijn alsnog passende jeugdhulp in de regio kan worden gecreëerd. Met het inzetten van dit traject heeft de gemeente naar het oordeel van de rechter aan de jeugdhulpplicht voldaan.

Wanneer is sprake van een jeugdhulpaanbod? Gemeenten moeten er voor zorgen dat er een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod is om de noodzakelijke jeugdhulp in te kunnen zetten. Dat staat letterlijk in de Jeugdwet. Zoals de rechter terecht benoemt betekent dat niet dat gemeenten verplicht zijn om alle vormen van jeugdhulp in de regio te bieden. Dat is immers

simpelweg niet haalbaar. Maar één van de transformatiedoelen van de Jeugdwet is wel dat jeugdhulp 'zo dichtbij mogelijk' wordt aangeboden. Op verschillende plekken in de Memorie van Toelichting wordt ook benoemd dat het nadrukkelijk de bedoeling is dat gemeenten de jeugdhulp zoveel mogelijk dichtbij en in de omgeving van het gezin en het kind organiseren.

Ik kan me voorstellen dat de rechter in deze casus heeft geoordeeld dat de gemeente passende jeugdhulp heeft ingezet. Voor zover uit de geanonimiseerde uitspraak is af te leiden heeft de jeugdige immers specialistische jeugdhulp nodig die daardoor helaas slechts op een paar plekken in het land beschikbaar is. Hierbij weegt naar mijn mening ook zeker mee dat de gemeente momenteel onderzoekt of op langere termijn alsnog passende jeugdhulp in de regio kan worden gecreëerd. Naar mijn mening ligt in deze uitspraak wel veel nadruk op de verantwoordelijkheid van ouders.

Gemeente moet jeugdhulp zo dichtbij mogelijk aanbieden

Ik hoop niet dat gemeenten deze uitspraak aangrijpen als een mogelijkheid om hun regionale jeugdhulpaanbod te verminderen. Los van dat het wel degelijk onder de jeugdhulpplicht valt om een zo groot mogelijk jeugdhulpaanbod in de regio te bieden, is dit ook in het belang van de ontwikkeling van kinderen. Zij zijn er immers zeer bij gebaat om in de eigen omgeving te kunnen blijven, niet van school te hoeven wisselen en regelmatig contact te kunnen onderhouden met hun gezin. En wat in het belang van kinderen is, is uiteindelijk ook in het belang van de samenleving. Uiteraard blijven er situaties, zoals ook in deze casus het geval was, waarbij regionale hulp echt niet mogelijk is. Maar dat neemt niet weg dat hier wel altijd naar gestreefd zou moeten worden en in dat kader ook vergaande inspanningen van gemeenten mag worden verwacht.

Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen Daarbij ligt er nog een wetsvoorstel (Fried: zie: <https://www.internetconsultatie.nl/zorgvoorjeugdigen>) om de beschikbaarheid van zorg te verbeteren. Dit wetsvoorstel benadrukt ook dat nog steeds als doel geldt dat het zorglandschap naar 'zo thuis mogelijk' wordt getransformeerd. Ouders moeten er dus op kunnen vertrouwen dat specialistische hulp beschikbaar is als dat nodig is, zo dichtbij mogelijk en gericht op de versterking van het gewone leven. Om dit te realiseren verplicht het wetsvoorstel tot een duurzame, niet-vrijblijvende samenwerking te komen tussen gemeenten. Dit onderstreept nog maar eens dat van gemeenten vergaande inspanning mag worden verwacht om jeugdhulp, ook als het om specialistische hulp gaat, zo dichtbij mogelijk aan te bieden.

Schulinck heeft op dit wetsvoorstel gereageerd. Deze reactie is hier (Fried: zie: <https://www.internetconsultatie.nl/zorgvoorjeugdigen/reactie/c28672f6-4d9a-499b-9556-5d0fd2c84b99>) terug te lezen.

25) Nederlanders zijn zich eenzamer gaan voelen sinds het begin van de coronacrisis

Schulinck nieuwsbrief 10 september 2020

Dubbel zoveel ouderen voelen zich eenzaam sinds coronacrisis

10 september 2020 Nederlanders zijn zich eenzamer gaan voelen sinds het begin van de coronacrisis. Vooral ouderen vanaf 75 jaar voelden zich vaker alleen. Dat meldt het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) in een rapport over het welzijn van Nederlanders in coronatijd.

Nederlanders van 25 jaar en ouder zijn zich emotioneel eenzamer gaan voelen. Daarmee bedoelen de onderzoekers dat mensen een hechte of intieme band met een ander misten. Afgelopen juli had 29 procent dit gevoel, tegen 21 procent een jaar eerder. De stijging was het grootst bij 75-plussers, van 16 procent in 2019 naar bijna 37 procent dit jaar.

Tijdens de coronacrisis onderhielden mensen vaak wel contacten door te (video)bellen of met sociale media. De statistici vermoeden dat het gebrek aan face-to-face contact ze toch eenzamer

maakte. “Juist dit fysieke contact speelt een grote rol in het vormen en behouden van hechte banden tussen mensen en het reduceren van stress”, schrijven ze.

“Het was een stille, saaie periode”, zegt een 71-jarige vrouw die meedeelde aan het onderzoek. “Geen bezoek, geen clubs. Ondanks de telefoontjes voelde ik me wel alleen.”

Hoewel de eenzaamheid toeneemt en meer en meer mensen zich zorgen maken over hun baan, zijn Nederlanders over het algemeen nog tevreden met hun leven. De onderzoekers verwachten niet dat dit zo blijft. Ze denken dat de ontevredenheid toeneemt naarmate meer mensen financieel worden geraakt door de crisis. Ook zeggen de auteurs van het rapport dat “mensen bij een tegenslag veerkrachtig kunnen zijn, maar dat de rek eruit gaat als tegenslag lang aanhoudt en problemen zich opstapelen.”

Bron: ANP

26) Vele initiatieven gesteund die insprongen op de acute nood

Kansfonds 10 september 2020

Kansfonds verlengt noodhulp

De noodzakelijke maatregelen die genomen zijn om het coronavirus te bedwingen, zijn inmiddels iets versoepeld. Maar de gevolgen van de corona epidemie zorgen met name bij kwetsbare groepen nog steeds voor veel problemen. Meer mensen raken in nood door de toenemende werkloosheid en er is nog weinig perspectief voor de groepen die al kwetsbaar waren.

De afgelopen tijd hebben we vele initiatieven gesteund die insprongen op de acute nood. Hier zijn veel mensen mee geholpen. Hier(Fried: zie: <https://www.kansfonds.nl/corona/corona-initiatieven-die-wij-steunen/>) lees je meer over de initiatieven die we gesteund hebben. Omdat de nood nog steeds heel groot is, hebben wij voor dak- en thuislozen, ongedocumenteerden en mensen die in grote armoede leven onze noodhulp nu verlengd tot eind 2020. Wij dragen onder andere bij aan leefgeld, menswaardige opvang en voedselvoorziening voor deze kwetsbare groepen. Daarna kijken we opnieuw of extra noodhulp noodzakelijk blijft. Wil je meer weten over de hulp die Kansfonds biedt of een aanvraag indienen? Lees dan hier (Fried: zie: <https://www.kansfonds.nl/corona/aanvraag/>) verder.

27) Armoede werkt negatief door op bijna alle levensgebieden

Kansfonds 10 september 2020

Gewoon Geld Geven

Armoede in Nederland

Er zijn boeken vol geschreven over de gevolgen van armoede. En die gevolgen liegen er niet om. Armoede werkt negatief door op bijna alle levensgebieden. Mensen die leven in armoede hebben doorgaans een slechtere gezondheid, eten en wonen slechter, leven vaker in een sociaal isolement en armoede kan op den duur zelfs het denkvermogen beperken. De gevolgen voor kinderen die opgroeien in armoede zijn nog groter. Dit leidt vaak tot achterstand die nauwelijks is in te lopen.

Wat doet Kansfonds aan armoede? De afgelopen vijf jaar hebben we de aandacht voor opgroeien in armoede in een versnelling gezet. We hebben 54 projecten gesteund die de draagkracht van kinderen in armoede helpen vergroten. Hiermee hebben honderden kinderen geleerd hoe ze tegenwicht kunnen bieden aan de negatieve gevolgen van leven in armoede. En daarmee de kans op een betere toekomst vergroot.

De ontwikkelingen binnen Kansfonds hebben in de tussentijd ook niet stilgestaan. Wij hebben nog meer focus aangebracht in ons werk: **wij willen helpen waar niemand anders dat doet of durft**. Én vooral doen wat nodig is. Best een beetje stoer dus. En we geloven hierin met hart en ziel omdat we weten dat onze toegevoegde waarde dan het grootst is.

Mensen die in armoede leven hebben veel verschillende problemen, maar één is er gemeenschappelijk: er is te weinig geld. Dit leidt tot stress. Stress zorgt ervoor dat mensen een kortetermijn focus krijgen en dat leidt vaak tot (meer) schulden en nog meer armoede. Het gebrek aan geld zet een voortdurende rem op werken aan een florissantere toekomst. Dit roept een interessante vraag op: wat gebeurt er als je mensen in armoede geld geeft?

In Nederland zijn er nog geen voorbeelden van deze soort interventie. In het buitenland wel en die zijn zeer succesvol. Het dichtst bij huis is een experiment uit 2009 in Londen, waar 15 daklozen ieder £ 3.000,- kregen. Eerdere pogingen om ze onderdak en hulp te geven waren allemaal mislukt. Anderhalf jaar later hadden ze allemaal stappen gezet. Ze accepteerden opvang, volgden cursussen, leerden koken, kickten af, bezochten hun familie en maakten plannen voor de toekomst. De helft had zelfs een dak boven het hoofd. Het succes van deze aanpak werd verklaard door het geven van zelfbeschikking en vertrouwen. The Economist concludeerde: 'De efficiëntste manier om geld te besteden aan daklozen is het ze gewoon geven.' Verder is er de Give Directly beweging, die hoog scoort in de top 10 van GiveWell, de organisatie die de impact van goede doelen meet. De OESO (denktank van rijke landen) geven in het boek 'Just give money to the poor' uit 2010 verschillende voorbeelden van het succesvol geven van geld. De voordelen zijn onmiskenbaar: de armoede neemt af, er zijn veel lange termijn voordelen in inkomen, gezondheid en belastingopbrengsten én de programma's zijn goedkoper.

Doen wat nodig is Wij gaan een pilot doen waarin we in Nederland mensen in armoede geld geven. Daarmee maken we het mogelijk dat gezinnen in armoede zelf bepalen waar ze het meeste behoefte aan hebben. Een oplossing die simpel en vernieuwend is en uitgaat van een positief mensbeeld. Ingewikkelde problemen vragen niet altijd een ingewikkelde oplossing.

De Hogeschool van Amsterdam onder leiding van armoedeleider Roeland van Geuns gaat dit experiment uitvoeren. We beginnen in 2020 met een pilot, omdat er nog veel te leren en onderzoeken valt. Als dit succesvol is, komt er in 2021 een grootschalig twee jaar durend experiment. En met de uitkomsten daarvan hopen we iedereen in Nederland die zich bezig houdt met oplossingen voor armoedeproblemen -van welzijnsorganisaties tot de overheid- te inspireren.

Haken en ogen Natuurlijk, een innovatief project als dit is spannend. Dat vinden we zelf ook. Het is niet alleen nieuw voor ons, maar ook voor Nederland. Maar is dit een reden om het niet te doen? Wij vinden van niet.

We hebben nog veel uit te zoeken. Op welke manier kunnen we onbelast geld geven, zonder dat gezinnen hun toeslagen kwijtraken? Hoe vindt de selectie van de doelgroep en de controlegroep plaats? Welke AVG uitdagingen zijn er? En als we een coaching traject aanbieden, beïnvloedt dit dan ongewenst de autonomie van de gezinnen? Genoeg om uit te zoeken, maar Rome is ook niet in één dag gebouwd. We gaan gewoon beginnen en stap voor stap een degelijke aanpak ontwikkelen.

Meehelpen? We werken samen met de Hogeschool van Amsterdam aan een vernieuwende aanpak voor langdurige armoede in Nederland. Voor dit experiment is natuurlijk geld nodig. Deel je onze mentaliteit van doen wat nodig is? En wil jij deze innovatie financieel steunen? We gaan graag met je in gesprek. Neem contact op met Erika van Harten om samen de mogelijkheden te verkennen. Bel 035 624 96 51 of stuur een e-mail naar e.vanharten@kansfonds.nl.

28) Wat kinderarmoede écht betekent. Dat is door de coronacrisis pijnlijk duidelijk geworden

Binnenlands Bestuur 10 september 2020

GEMEENTEN: DUIK DIEPER DE (KINDER)ARMOEDE IN

Gemeenten weten dat veel kinderen in armoede leven, maar beseffen zich onvoldoende wat dat écht betekent. Dat is door de coronacrisis pijnlijk duidelijk geworden.

Yolanda de Koster 10 sep 2020 Door de coronacrisis is pijnlijk duidelijk geworden dat gemeenten weliswaar weten dat veel kinderen in armoede leven, maar zich onvoldoende beseffen wat dat écht betekent. Ook weten ze onvoldoende hoe ze daarop moeten inspelen.

Pleisters plakken Gemeenten hielpen arme gezinnen bijvoorbeeld met laptops, zodat kinderen aan het afstandsonderwijs konden deelnemen. Maar dat is lang niet genoeg. 'Gemeenten voelen dat ze pleisters aan het plakken zijn terwijl ze verandering op de lange termijn willen bewerkstelligen. Maar daarvoor moet je dieper graven en beter doorvoelen waar armoede echt over gaat.' Het benutten van ervaringsdeskundigen kan helpen.

Afstandsonderwijs Dat stellen Hanneke de Bruin en Marlon Bosscher, respectievelijk zelfstandig adviseur en projectmedewerker kinderarmoede bij Divosa. Zij hebben de afgelopen periode samen met gemeenten gekeken naar de organisatie van het afstandsonderwijs tijdens de lockdown door gemeenten. Gemeenten hebben hun stinkende best gedaan, stelt De Bruin, maar dat is helaas niet voldoende. Er werd, en wordt, te weinig doordacht en doorvoeld wat gezinnen die in armoede leven echt nodig hebben. Dat moet een les zijn voor een eventuele tweede coronagolf, en voor de aanpak van (kinder)armoede voor de lange termijn.

Geen internet Als het kabinet medio maart aankondigt dat scholen hun deuren tijdelijk moeten sluiten, gaat het onderwijs hard aan de slag met het organiseren van afstandsonderwijs. 'Gemeenten beseffen dat niet alle kinderen een laptop hebben. Er wordt alles op alles gezet om kinderen aan een laptop te helpen, vaak met behulp van het bedrijfsleven en de rijksoverheid. Maar met het regelen van een laptop ben je er niet', schetst De Bruin. 'Veel gezinnen die in armoede leven, hebben vaak geen internet. Normaal gesproken worden kinderen doorverwezen naar bibliotheken met gratis wifi, maar die waren nu ook gesloten. Er zat dus niets anders op dan wifi-aansluiting te regelen bij mensen die dat zelf niet kunnen betalen en organiseren.'

Pijnlijke boodschap Eenmaal online, kregen leerkrachten een kijkje in het leven van een gezin. 'En was de armoede in your face zichtbaar.' Zo werd de uiterst krappe behuizing en het ontbreken van een rustige plek om huiswerk te maken letterlijk in beeld gebracht. 'Het is een pijnlijke boodschap. We weten eigenlijk wel dat er veel aspecten aan armoede kleven en dat het op allerlei vlakken van invloed kan zijn op het leven van alledag, maar het armoedeprobleem wordt niet voldoende doorleefd én mede daardoor nog steeds te veel eendimensionaal aangepakt', stelt De Bruin. Door het inkijkje via de webcam werd duidelijk dat kansenongelijkheid niet op te lossen is met alleen praktische handvaten maar een samenhangende oplossing in alle leefwerelden van het kind vereist.

Kloof Het is ook moeilijk om in de werkelijkheid van een ander, die wél in armoede leeft, te stappen, realiseren De Bruin en Bosscher zich. 'Er bestaat een kloof tussen twee werelden. Zij die geen armoede kennen, die werk en een pensioen hebben, brieven kunnen lezen en begrijpen en mee kunnen komen in de maatschappij. Én mensen die leven in een totaal andere werkelijkheid waar armoede het ritme van de dag bepaalt. Maar je kunt je indringender verplaatsen in de situatie van de ander. Kijk stap voor stap wat armoede betekent en op welke aspecten armoede in het dagelijks leven van invloed is. Probeer het te visualiseren. Zo breng je dat wat voor jou niet zichtbaar is naar het licht en kun je het beter aanraken.'

Stress Het gaat vaak om gezinnen waar vader of moeder werkloos is of een laagbetaalde of onzekere baan heeft. Financiële problemen leveren altijd stress op. De onzekerheid door corona komt daar nog eens bij. Hoe meer stress, hoe groter de kans op gezondheidsklachten en dat kan

weer tot uitval en dus verder verlies van inkomen leiden. ‘Die stress was er ook vóór corona natuurlijk, maar is nu pregnanter en zichtbaarder’, aldus De Bruin.

Worstelingen Door het doorleven en visualiseren van armoede wordt de complexiteit van het vraagstuk zichtbaar en daarmee ook de noodzaak om het in samenhang op te pakken. Niet alleen de gemeentelijke dienst Werk en Inkomen, maar ook stakeholders als het onderwijs, jeugdgezondheidszorg, de woningbouwcorporaties en jongerenwerkers moeten bij de aanpak van (kinder)armoede worden betrokken. Als het medewerkers van gemeenten zelf niet lukt te doordenken en doorvoelen wat armoede betekent en op welke levensterreinen dat van invloed is, kunnen ervaringsdeskundigen worden ingezet. ‘Die kunnen de werkelijkheid invoelbaar maken. Ze kennen de worstelingen van een leven in armoede en weten hoe gezinnen praktisch geholpen kunnen worden. Maar misschien nog wel belangrijker: zij weten wat gezien moet worden om je gezien te voelen en je gedragen te weten; dat is fundamenteel.’

Dieper graven De Bruin en Bosscher hopen dat de geleerde lessen vanuit de organisatie van het afstandsonderwijs worden meegenomen voor de lange termijn aanpak van (kinder)armoede. ‘We moeten dieper leren en durven graven. Zodat we bestaande, maar voor ons vaak onzichtbare belemmeringen opdiepen en de weg vrij maken om kinderen een betere kans te geven om écht mee te doen.’

29) Een ‘Bijna thuis huis’, noemt Ria Bouwmeester het AmandiHuis in Nieuwe Wetering

Witte Weekmail Kaag en Braassem 10 september 2020

Liefdevolle verzorging in hospice

Nieuwe Wetering – Een ‘Bijna thuis huis’; zo noemt zorgvrijwilliger Ria Bouwmeester het AmandiHuis in Nieuwe Wetering, dat donderdag 27 augustus geopend werd. Het overlijden van haar zwager heeft er mede toe bijgedragen, dat ze de gasten van het AmandiHuis in de watten legt.

Het AmandiHuis is een hospice; een plek waar mensen in hun allerlaatste weken of dagen verzorgd worden, voor ze dood gaan. En het is broodnodig, zo laat voorzitter en huisarts Wim Sleeuw weten. In zijn werk heeft hij al veel te vaak mee moeten maken, dat patiënten in hun laatste levensfase niet in het ziekenhuis verzorgd konden worden, maar thuis op te weinig mantelzorg konden leunen. Voortaan hoeft niemand in Kaag en Braassem of daarbuiten in alle eenzaamheid te sterven. In het AmandiHuis staan tachtig vrijwilligers klaar om de maximaal vier gasten bij te staan. Coördinator Lonneke de Vries is dankbaar voor hun inzet: „In het Latijns betekent Amandi: ‘Liefdevol’. Dat dragen we uit naar de mensen en vrijwilligers.”

Acht jaar geleden kwam het idee op voor de realisatie van een hospice in Kaag en Braassem. Miljoenen euro’s moesten worden ingezameld en veel fondsen, inwoners en lokale bedrijven hebben een steentje bijgedragen met donaties en het beschikbaar stellen van goederen. Nu staat het gebouw er en de eerste bewoners trekken er op maandag in.

Bouwmeester licht toe, waarom ze voor de gasten met plezier en passie hun bedden opmaakt, het eten verzorgd en indien nodig de po’s verwisselt. „Enkele jaren geleden werd mijn zwager ernstig ziek. Ik had een sterke band met hem. Hij ging naar een hospice in Nieuwkoop en tot dat moment had ik nog nooit van een hospice gehoord. Ik heb gezien hoe rustig en goed hij daar verzorgd werd en wat de mensen in het hospice kunnen betekenen voor iemand die op sterven ligt. Ik heb gezien, hoe mijn zwager daar rustig van werd. Soms zat het in de heel kleine dingen; dat iemand er in een donker moment voor hem was en zijn hand vast hield op moeilijke momenten. Je ziet, dat mensen tot rust kunnen komen en liefdevol behandeld worden.”

Na haar pensioen wilde Bouwmeester graag wat voor anderen doen. Ze heeft nu al ervaring in het thuis verzorgen van mensen, die vlak voor de start van hun allerlaatste reis staan. Maar ook heeft

Bouwmeester net als alle andere vrijwilligers een tweedaagse training gehad. Niet iedereen kan vrijwilliger worden, licht De Vries toe: „We kijken naar de levenservaringen van de mensen en wat hun drijfveren zijn. Dat ze liefdevolle zorg willen geven en dat ze mensen willen ontzorgen.” De organisatie Buurtzorg neemt de professionele wijkverpleging en nachtzorg op zich.

Aan de wensen van de gasten wordt zoveel mogelijk tegemoet gekomen. Ze mogen ook een aantal voor hen waardevolle bezittingen meenemen, zoals een fotolijstje, schilderij, sprei of kussen. Er wordt zoveel mogelijk gekookt naar iemands smaak. De Vries: „Ik had een intakegesprek met een vrouw en ze wil heel graag haar dagelijkse half glaasje wijn blijven drinken en dat is prima.”

Het AmandiHuis wordt zeker ook een plek, waar veel gelachen wordt, geeft Sleeuw aan. „De allerlaatste levensfase is vaak het hoogtepunt van de relatie van kinderen met hun ouders, als dat met enige rust is verlopen. Vaak is er dan het meest intensieve contact, worden dingen uitgesproken en hebben mensen het gezellig en leuk bij elkaar. Ze halen herinneringen op en luisteren gezamenlijk naar muziek.”

Aanmelden voor het AmandiHuis kan via www.amandihuis.nl en het krijgen van een rondleiding is mogelijk.

posted by Joep J.B. Derksen @ 5:58 p.m. 08 september 2020

30) Coronacrisis dwingt de geestelijke gezondheidszorg het roer nu serieus om te gooien

Zorgvisie 10 september 2020

KPMG: ‘Ggz moet roer nu echt omgooien’

De coronacrisis dwingt de geestelijke gezondheidszorg het roer nu serieus om te gooien. De sector moet nieuwe manieren vinden om zorg te verlenen. Dat stelt KPMG in haar jaarlijkse Healthcheck over de ggz. Het adviesbureau geeft een aantal adviezen.

‘De richting is duidelijk en de veranderopgave is groot’, zegt Marlies Prins van KPMG Corporate Finance en deskundige op het gebied van de financiering van de ggz: ‘De coronacrisis heeft de financiële problemen in de ggz alleen maar vergroot. Door de relatief lage winstmarges hebben aanbieder weinig liquide middelen om innovatie te versnellen.’

Transformatiekracht ‘Transformatiekracht is juist nu nog harder nodig door de aanvullende uitdagingen die ontstaan zijn door de uitbraak van covid-19’, zegt Karin Lemmens, director Health Strategy & Operations bij KPMG Health. ‘Door personeelstekorten en nieuwe vraag, mede door de coronacrisis, zal de operationele druk alleen maar toenemen. Wachtlijsten in de ggz worden alleen maar langer.’

Dat vraagt volgens KPMG Health een herijking van de visie van ggz-aanbieders. Dat heeft impact op hun positionering en samenwerking, maar ook op hun operationeel model.

Risico’s opvangen Zeker een kwart van de ggz-aanbieders heeft gemiddeld niet meer dan anderhalve week omzet als liquide middelen op de balans staan: ‘Zij zijn niet goed in staat om risico’s en schokken op te vangen’, aldus het adviesbureau. ‘De meeste aanbieders ontberen de financiële slagkracht om hun zorgaanbod te transformeren en veerkrachtig te zijn.’

‘Dat is echter essentieel’, constateert Lemmens: ‘In de ggz die we wensen, ontvangen mensen met een hulpvraag passende ondersteuning en zorg. En ze ontvangen die hulp tijdig, waarbij iedereen gelijke kansen heeft. Deze situatie is nog steeds niet binnen handbereik en zal ook niet zomaar worden bereikt. De toegankelijkheid van de ggz blijft dus onder druk staan.’

Druk neemt toe Nieuwe leveringsmodellen moeten daarom ook het verdienvermogen veranderen en innovaties in het primair proces en de bekostiging versnellen. Dat is van groot belang, want de ggz-sector staat voor zes structurele uitdagingen volgens KPMG Health:

* De zorguitgaven stijgen het sterkst van alle zorgsectoren. Het RIVM berekende dat de zorguitgaven bij de ggz bij ongewijzigd beleid in veertig jaar vervijfvoudigen tot dertig miljard euro. Dat komt met name door de vergrijzing.

* Het huidige model is niet toegerust voor die groeiende vraag, waardoor de wachttijden toenemen. Ook door de coronacrisis zullen zich de komende maanden en jaren meer mensen melden met psychische klachten, verwacht het Sociaal Cultureel Planbureau. De SER voorspelt dat de personeelstekorten de komende jaren nog groter worden. Het aantal vacatures in de ggz lag in het vierde kwartaal van 2019 op 7626, waarvan drie kwart als 'moeilijk invulbaar' werd gekwalificeerd. De werkdruk neemt toe, waardoor het ziekteverzuim de afgelopen vier jaar steeg van 5,2 naar 6,1 procent.

* De aanhoudende personeelskosten nemen toe, waardoor de winstmarges verder afnemen.

* De hoge uitstroom en relatief kostbare inhuur van tijdelijke krachten leggen een extra druk op de uitgaven.

* De beperkte financiële weerbaarheid betekent dat instellingen onvoldoende veranderkracht kunnen realiseren.

* De coronacrisis doorbreekt oude patronen. Het zorgt voor nieuwe focus en voor nieuwe vormen van ggz-zorg.

Maatregelen Met een aantal maatregelen kan de ggz-sector stappen zetten. KPMG Health vindt dat de sector moet demedicaliseren. Dat kan met het voorkomen van instroom. Bijvoorbeeld door mensen met schulden in een vroeg stadium te helpen, zodat voorkomen kan worden dat ze depressieve klachten krijgen.

Tweede maatregel zou de verbetering van de zorg moet zijn: door meer gebruik te maken van actuele kennis en door technologie breder en eerder in te zetten. Meer samenwerking op regionaal niveau zou daarbij helpen (zoals Proeftuin Ruwaard en Blauwe ggz) en een snellere digitale transformatie.

Bovendien kan de uitstroom van patiënten sneller: zo snel als mogelijk moet worden toegewerkt naar een vroegtijdig herstel: 'Mensen vanuit hun eigen kracht in hun thuisomgeving zo goed als mogelijk laten functioneren.'

Frits Baltesen Redacteur

31) 'Zorg op Maat', zo noemt zorgkantoor Menzis haar nieuwe werkwijze

Per Saldo 11 september 2020

Zorgkantoor Menzis stemt pgb af op budgetplan

'Zorg op Maat', zo noemt zorgkantoor Menzis haar nieuwe werkwijze. Dit zorgkantoor stelt de zorgbehoefte en daarna de hoogte van het pgb voortaan vast aan de hand van het budgetplan. Dit plan, het woord zegt het al, is bedoeld om een indruk te krijgen van hoe iemand zijn pgb gaat inzetten. Dit wordt door de nog onervaren budgethouder voor aanvang van het werken met het pgb ingevuld. Menzis heeft haar nieuwe werkwijze onderzocht en op grond van de uitkomsten deze nieuwe werkwijze inmiddels ingevoerd. Wij maken hier ernstig bezwaar tegen.

In de eerste plaats omdat in de evaluatie van het onderzoek van Menzis de meningen van budgethouders maar minimaal zijn meegenomen. En degenen die ze hebben gesproken, zijn niet gevraagd naar hun ervaringen met dit zogenoemde 'Zorg op maat' budget, niet gevraagd naar de administratieve lasten, maar enkel naar de contacten met Menzis en het bewust-keuze-gesprek. Bovendien is er alleen gesproken met beginnende budgethouders die het pgb nog in hun vingers moeten krijgen. Aan ervaren budgethouders is niet gevraagd wat de uitwerking van deze manier van budgettoekenning voor hen betekent.

Extra drempel Gevolg is namelijk dat als je meer zorg nodig hebt dan je in je budgetplan hebt aangegeven, je naar het zorgkantoor moet voor een passend budget. Een extra drempel, belastend voor de budgethouder en zorgverlener. Aan de ene kant kan dit leiden tot vertraging van benodigde zorg, waardoor de budgethouder zelfs in gevaar kan komen. Daarnaast zal de uitbetaling aan de zorgverlener vertraging oplopen.

Onafhankelijke indicatie Maatwerk is mooi, maar dan wel op de juiste manier. Te bepalen door de juiste instantie, in dit geval de onafhankelijke indicatiesteller van het CIZ, na zorgvuldig onderzoek. Niet na de indicatiestelling, door het zorgkantoor of verzekeraar op grond van een mogelijk plan van de beginnende budgethouder. Het zorgkantoor gaat over doelmatigheid, rechtmatigheid en kwaliteit. Het vaststellen van de zorgbehoefte hoort niet bij haar taak.

Wat vinden wij Voor ons is de werkwijze van Menzis onaanvaardbaar en onwerkbaar. Onnodig ook, want het zorgprofiel met het bijbehorende zorgzwaartepakket is immers vastgesteld. De budgethouder wordt geacht binnen deze budgetgrenzen zijn zorg in te kopen.

Bij de toekenning van zorg gaat het om de zorg die iemand nodig heeft, niet om de zorg die iemand denkt te gaan inkopen. Daar heb je als beginnende nog geen overzicht over, je weet alleen wat je van plan bent (budgetplan). Hoe zich dat verder zal gaan ontwikkelen, dat moet je nog ondervinden.

Mensen worden op deze manier beperkt in hun vrijheid, beperkt in de mogelijkheid om het pgb flexibel in te zetten. Juist twee belangrijke pijlers om goed met een pgb te kunnen werken.

Het levert extra (administratieve) lasten op voor de budgethouder. Iets waar de overheid juist vanaf wil, getuige ook de lopende onderzoeken door het ministerie van VWS.

Wij pleiten al jaren voor een maatwerkindicatie. Een onafhankelijke CIZ-indicatie die volledig past bij de zorgvraag. Ook mensen die niet in de gebruikelijke zorgprofielen passen, worden hiermee geholpen. Ze zijn dan verlost van het aanvragen van meerzorg bij het zorgkantoor.

Brief minister de Jonge aan tweede kamer, (Fried: zie:

<https://files.pgb.nl/app/uploads/2020/09/03164849/aanbieding-rapport-evaluatie-werkwijze-zorg-op-maat.pdf>)

Evaluatierapport Zorg op maat (Fried: zie:

<https://files.pgb.nl/app/uploads/2020/09/03164850/evaluatie-werkwijze-zorg-op-maat-van-menzis-onderzoek-naar-de-consequenties-van-een-nieuwe-werkwijze-met-het-pgb-wlz.pdf>)

32) Een mooi aanbod, mevrouw, maar we komen er zelf wel uit

Eigen Kracht Centrale 11 september 2020

"Dat kunnen we zelf ook"

"Een mooi aanbod, mevrouw, maar we komen er zelf wel uit," reageerde een vader en opa op het telefoontje van een Eigen Kracht-coördinator. Zijn dochter had op advies van een professional een Eigen Kracht-conferentie aangevraagd. De vrouw had borstkanker met uitzaaiingen in de hersenen. Ze moest af en toe worden opgenomen in het ziekenhuis, soms ook geheel onverwacht door uitvalsverschijnselen. De vrouw woonde alleen met haar vier kinderen en had niet lang meer te leven. De coördinator: "Bij het eerste gesprek zei ze geen contact meer te hebben met de vader van de oudste twee kinderen en zijn familie. Met de vader en familie van de andere twee kinderen was goed contact."

Ziek "Al snel sprak ik de vader van deze vrouw, opa van de vier kinderen. Hij snapte de bedoeling en vond ook dat er een plan nodig was, maar dat hoefde ik niet te regelen," vertelt de coördinator. "Hij vond het wel goed dat ik met de moeder overlegde en andere mensen belde. Ik had contact

gezocht met de ouders van de eerste man en die waren blij dat ik belde. Ze hadden gehoord dat hun ex-schoondochter ziek was, maar wisten niet hoe ernstig het was. Ze hadden hun kleinkinderen al lang niet gezien en wilden graag meedenken. Ze namen contact op met hun zoon en stelden ook hun overige familie op de hoogte van de situatie. Deze opa belde vervolgens met de andere opa, de vader van de vrouw, en bood aan ook mee te denken.”

Opa's De Eigen Kracht-coördinator hield contact met de vrouw en hoorde dat er veel gebeurde in de familie. Hoewel de vrouw eerst graag wilde dat de coördinator het proces ondersteunde, zag ze dat haar vader deze rol op zich nam: “Het is bijzonder om te merken hoe de families samenkomen. Eigenlijk door jullie vraag: ‘is het een idee zijn om gezamenlijk een plan te maken voor de kinderen?’ Nu is er weer verbinding en ik voel dat we eruit komen, dat geeft rust.” De opa's regelden inderdaad alles en de professional is blij met het plan dat ze maakten. Soms is een klein zetje en veel vertrouwen in wat mensen samen kunnen bereiken al voldoende.

Werkwijze i.v.m. coronavirus Eigen Kracht-conferenties kunnen net als altijd worden aangevraagd. Ook nu zijn er personen of gezinnen die een plan nodig hebben en voor wie verbinding met het netwerk van groot belang is. Planbijeenkomsten zijn onder een aantal voorwaarden weer mogelijk, maar online bijeenkomsten worden ook nog georganiseerd. We gaan steeds uit van maatwerk in overleg met alle betrokkenen.

Het team van de Eigen Kracht Centrale heeft met elkaar afspraken gemaakt over hoe we in deze tijd van fysieke afstand families kunnen helpen om tot oplossingen te komen, binnen de maatregelen die er zijn. Een deel van onze trainingen (SKJ-gecertificeerd) is geschikt gemaakt als online training of wordt aangepast georganiseerd.

Voor vragen of aanvragen kunt u bellen met 085 - 049 85 64.

Een sterk verhaal op vrijdag *Voor mij is vrijdag altijd een dag om even stil te staan bij de verhalen uit de dagelijkse praktijk van mijn collega's en mij. Bijzondere verhalen, omdat uitzichtloze situaties soms 180 graden draaien. Sterke verhalen, omdat ze de kracht tonen van mensen die hun vragen durven delen met de mensen om hen heen en zo met vereende kracht tot oplossingen komen. Ze zijn het delen waard.*

Ik wens u en de uwen een goede gezondheid en veel verbinding.

Hedda van Lieshout

33) Iedereen in Nederland geboren tussen 1-1- 1941 en 31-12- 1947 een gratis pneumokokkenprik

MAX Vandaag 11 september 2020

Gratis pneumokokkenprik voor ouderen start in najaar 2020

Publicatiedatum: 7 september 2020 In het najaar van 2020 krijgt iedereen in Nederland die is geboren tussen 1 januari 1941 en 31 december 1947 een uitnodiging van de huisarts voor een gratis pneumokokkenprik. De coronapandemie is voor de Gezondheidsraad aanleiding om nu de eerst groep van 73 tot 79-jarigen deze prik aan te bieden, omdat zij het meest kwetsbaar zijn en zowel bij pneumokokken als bij Covid-19 een verhoogd risico lopen.

Bacterie De pneumokok bacterie kan iedereen bij zich dragen zonder er ziek van te zijn. Door niezen en hoesten komt de bacterie in de lucht. Besmetting gebeurt door deze druppeltjes in te ademen. Maar ook door zoenen of iemand aanraken na hoesten of niezen, kunt u besmet raken. Vooral jonge kinderen en ouderen met minder weerstand worden ziek door pneumokokken.

Pneumokokkenziekte De meest voorkomende ziekte die met name oudere mensen er door oplopen is een ernstige longontsteking, maar u kunt er ook hersenvliesontsteking en

bloedvergiftiging van krijgen. Jaarlijks worden zo'n 6000 mensen in ons land van 60 jaar of ouder in het ziekenhuis opgenomen met pneumokokkenziekte, en daarvan overlijden er 900.

Advies Gezondheidsraad overgenomen In veel landen om ons heen krijgen mensen al veel langer een vaccinatie tegen pneumokokken aangeboden. Nu volgt Nederland ook. In 2018 adviseert de Gezondheidsraad deze vaccinatie voor ouderen van 60-80 jaar, maar daar gaat enige tijd overheen voor zoiets is geregeld. De coronapandemie is voor de Gezondheidsraad aanleiding om nu eerst de oudste doelgroep deze prik aan te bieden, omdat zij het meest kwetsbaar zijn, en zowel bij pneumokokken als bij Covid-19 een verhoogd risico lopen. "Net als bij corona kan een pneumokokkeninfectie immers voor ernstige longklachten zorgen. Ook mensen die longschade hebben opgelopen door COVID-19 worden toegevoegd aan de groepen die op medische indicatie in aanmerking komen voor deze pneumokokkenprik. Zij worden niet opgeroepen via dit bevolkingsprogramma, maar krijgen de vaccinatie via de behandelend specialist.", aldus dokter Ted van Essen in Tijd voor MAX.

Vaccin Dit vaccin beschermt tegen de 23 meest voorkomende typen pneumokokken en zal ongeveer 800 ziekenhuisopnames en 120 sterfgevallen voorkomen. In veel gevallen zal de pneumokokkenprik door de huisarts samen met de griepvaccinatie worden aangeboden, maar ze kunnen ook apart worden gegeven.

Oproep huisarts De huisarts verstuurt de uitnodiging. In de uitnodiging staat vermeld op welke datum en tijd u de pneumokokkenprik kunt krijgen in de huisartsenpraktijk. Kunt u dan niet? Maak dan een nieuwe afspraak bij de huisarts. Bent u geboren tussen 1941 en 1947 en heeft u geen uitnodiging ontvangen? Neem dan ook contact op met uw huisarts. U krijgt de pneumokokkenprik in uw bovenarm.

(Bron: RIVM, dokter Ted van Essen)

34) Op latere leeftijd actief blijven en lichaam en geest in conditie houden, hoeft niet op kantoor

MSN 13 september 2020

"Pensioenleeftijd moet naar 60. Eerder stoppen is gezond"

Jeannette Kras 8-9-2020 "Pensioenleeftijd moet naar 60. Eerder stoppen is gezond"

Ja, het is belangrijk om op latere leeftijd actief te blijven en lichaam en geest in conditie te houden, maar dat hoeft echt niet op kantoor. Althans dat vindt demograaf Patrick Deboosere. Hij pleit in Trouw voor een pensioenleeftijd van 60. "We kunnen de natuur niet makkelijk de baas."

De pensioenleeftijd loopt binnenkort op naar 67 jaar, maar dat is lang niet voor iedereen haalbaar. "Waak voor een discussie over wat een zwaar beroep is. Iedereen moet de kans hebben op een redelijke leeftijd met pensioen te gaan, want iedereen wordt anders oud," aldus de hoogleraar van de Vrije Universiteit Brussel.

En het geld voor een lagere pensioenleeftijd is er volgens hem best in een rijk land als Nederland. Hij zoekt zijn heil in hogere belastingen voor rijken en bedrijven. Bovendien: "De AOW-gelden komen terug in de economie. Senioren gaan ermee winkelen en op vakantie."

Mythe Volgens het CBS krijgt iedere Nederlander die 60 wordt er elk volgend decennium een levensjaar bij. "Toch zwakt de stijging van de levensverwachting af. Overal. Het is een mythe dat we altijd ouder zullen worden. Dat creëert een valse realiteit waardoor bepaalde groepen het juist zwaarder krijgen."

Zestig is niet het nieuwe veertig, zegt Deboosere. "De biofysische mens is niet wezenlijk veranderd. We kunnen de natuur niet makkelijk de baas, de ouderdom niet overwinnen. Je mag nog zo fit zijn, als je 70 bent, win je niet van iemand van 50 of van 30. Dat de zestiger van vandaag de

veertiger van vroeger is, is klinkklare onzin. Nog altijd worden wij op dezelfde manier ouder als twintig jaar terug en krijgen we kwalen op dezelfde leeftijd als voorheen.”

Vrije tijd Deboosere: “De levensverwachting is gestegen mede dankzij pensioen en minder zwaar werk. Onderzoeken wijzen uit dat vroeg pensioen goed is voor de gezondheid. Je moet als oudere actief blijven, zeker. Maar je hoeft niet te werken.”

“Vrije tijd is belangrijk. Het doel van de economie moet zijn de mens en de natuur, niet andersom. Je moet vertrekken vanuit de werkende mensen, hun gezondheid en beperkingen,” aldus de hoogleraar demografie. Mensen die zwaar werk doen in fabrieken of in de schoonmaak houden het ook niet vol tot ze 67 zijn. “Zelfs als ze pas 40 zijn, beseffen ze al dat ze de 60 zo niet halen. Ook al doen ze het werk graag. Politici begrijpen niet wat gewone mensen moeten doen om hun brood te verdienen.”

Bron(nen): Trouw (€)

35) Veel banen staan door corona op de tocht of zijn al verdwenen

Google melding Wmo adviesraad: Barendrechts Dagblad 15 september 2020

Week van de Loopbaan in Barendrecht

15 september 2020, Veel banen staan door corona op de tocht of zijn al verdwenen. Op Prinsjesdag spreekt Minister van Financiën Wobke Hoekstra over de zwaarste recessie sinds de Tweede Wereldoorlog. Geen prettige omstandigheden voor de Week van de Loopbaan.

Jongeren, oproepkrachten en mensen met tijdelijke contracten lopen het meeste risico. Maar ook veel mensen met een (licht verstandelijke) beperking staan noodgedwongen langs de zijlijn, zo publiceerde het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) eerder deze maand.

In Barendrecht gaat het volgens de Rekenkamer ook niet goed. In een rapport dat eerder dit jaar verscheen uitte de Rekenkamer zijn zorgen over de mate waarin de gemeente erin slaagt om mensen met een beperking een passende plek voor (vrijwilligers)werk of dagbesteding te bieden.

In 2016 is deze taak bij de gemeente neergelegd, maar daarmee is toen wellicht te lichtzinnig omgegaan. “Terwijl het voor deze groep mensen juist zo belangrijk is om door middel van passend werk er echt bij te horen,” zegt Arend Wesdijk, voorzitter van de Wmo-adviesraad. “Het gaat dan niet eens zozeer om een eigen inkomen, maar vooral om voldoening en het tegengaan van sociaal isolement.”

In reactie op het Rekenkamerrapport maakte de gemeente een plan van aanpak om mensen met een arbeidsbeperking beter te helpen. Wesdijk: “Dat plan van aanpak biedt lichtpuntjes zoals het organiseren van meer beschermde werkplekken, maar is ook geschreven voordat Corona kwam. Het zal flink aanpoten worden om iedereen te helpen die nu langs de kant staat of dreigt te staan. En misschien is het tijd om op een andere manier naar werk en inkomen te kijken,” zegt Wesdijk.

Wie zelf een loopbaancoach zoekt, kan bijvoorbeeld terecht op coachfinder.nl. Vraag dan naar de mogelijkheden, want loopbaancoaches worden onder bepaalde voorwaarden vergoed door het Ministerie van Sociale Zaken.

36) In 2022 extra geld voor jeugdzorg, bijstand en schuldenaanpak

Binnenlands Bestuur 15 september 2020

EXTRA GELD VOOR JEUGDZORG, BIJSTAND EN SCHULDENBELEID

Gemeenten krijgen in 2022 incidenteel 300 miljoen euro extra voor de jeugdzorg. Ze krijgen ook extra geld voor begeleiding van bijstandsgerechtigden naar werk en voor de schuldenaanpak.

Yolanda de Koster 15 sep 2020 2 reacties

Gemeenten krijgen in 2022 300 miljoen extra voor de jeugdzorg. Ze krijgen ook 130 miljoen extra voor begeleiding van bijstandsgerechtigden naar werk en 45 miljoen voor de aanpak van schulden. Daarnaast krijgen gemeenten volgend jaar 100 miljoen euro om bedrijventerreinen en winkelcentra te ondersteunen bij de herstructurering daarvan.

Incidenteel Dat blijkt uit de dinsdag verschenen septembercirculaire van het gemeentefonds. Het kabinet had al eerder incidenteel 1 miljard euro voor de jeugdzorg vrijgemaakt: 400 miljoen voor 2019 en 300 miljoen euro voor de jaren 2020 en 2021. Dit kabinet maakt nogmaals incidenteel 300 miljoen euro vrij voor 2022. Een volgend kabinet neemt een besluit over al dan geen structurele verhoging van het jeugdbudget. Dat doet zij op basis van onderzoek naar de noodzaak daartoe, dat later dit jaar moet verschijnen. Gemeenten willen dat dit kabinet al een besluit neemt over structureel meer rijksbudget voor de jeugdhulp.

Bijstand Voor de begeleiding van bijstandsgerechtigden naar werk komt voor dit jaar nog 40 miljoen en volgend jaar 2021 90 miljoen euro extra beschikbaar voor gemeenten. Het aantal bijstandsaanvragen lag begin september 20 procent hoger dan voor de coronacrisis, zo bleek begin deze maand uit cijfers van Divosa. De instroom is onder alle leeftijdsgroepen hoger, maar vooral onder jongeren. Voor het gemeentelijk schuldenbeleid maakt het kabinet dit jaar 15 miljoen euro extra vrij en volgend jaar 30 miljoen euro, zo heeft het dinsdag bekend gemaakt.

De extra 575 miljoen euro komt bovenop de eerder afgesproken 1,5 miljard ter compensatie van de gevolgen van corona.

37) Post-corona arbeidsmarkt zal van veel werkenden heroriëntatie en omscholing vragen

Binnenlands Bestuur 15 september 2020

'NIEUWE ECONOMISCHE REALITEIT' BLIJFT SPEERPUNT

Naast inkomensondersteuning voor mensen die hun werk in de coronacrisis zijn kwijtgeraakt, treft het kabinet een breed pakket aan flankerende maatregelen. Onderdelen van het pakket zijn begeleiding van werk(loosheid) naar werk, bij- en omscholing, de aanpak van jeugdwerkloosheid en de bestrijding van armoede en schulden.

Adriaan de Jonge 15 sep 2020 Het behouden van werkgelegenheid, het omschakelen naar een veranderende arbeidsmarkt en het ondersteunen van de groepen die het zwaarst zijn getroffen door de coronacrisis blijft de focus van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, blijkt uit de begroting die het ministerie op Prinsjesdag 2020 presenteert.

Post-corona arbeidsmarkt Het meest recente sociale steun- en herstelplan van het kabinet, dat in augustus werd gepresenteerd, stond al in het teken van een 'nieuwe economische realiteit': een post-corona arbeidsmarkt die van veel werkenden heroriëntatie en omscholing zal vragen. Op Prinsjesdag zet het kabinet die lijn voort.

1,4 miljard Naast inkomensondersteuning voor mensen die hun werk in de coronacrisis zijn kwijtgeraakt, treft het kabinet een breed pakket aan flankerende maatregelen. Onderdelen van het pakket zijn begeleiding van werk(loosheid) naar werk, bij- en omscholing, de aanpak van jeugdwerkloosheid en de bestrijding van armoede en schulden. Die maatregelen kosten samen 1,4 miljard euro over de periode 2020-2024.

Breed Offensief Speciale aandacht is er voor groepen die door de crisis extra hard getroffen zijn, zoals jongeren en mensen met een arbeidsbeperking. Zo komt staatsecretaris Van 't Wout dit najaar met het wetsvoorstel Breed Offensief, dat het gemakkelijker moet maken voor mensen met een arbeidsbeperking om aan het werk te komen. Het doel is iedereen naar vermogen te laten

meedoen, onder andere door het voor werkgevers eenvoudiger te maken mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen. Voor 2020 en 2021 heeft de regering in totaal 53 miljoen euro vrijgemaakt. Ook is er 40 miljoen structureel beschikbaar gesteld voor de nieuwe vrijlating van arbeidsinkomsten voor mensen die in deeltijd met loonkostensubsidie werken.

Vaart Cedris, de vereniging voor een inclusieve arbeidsmarkt, dringt bij het kabinet aan om vaart te maken met deze investeringen. Veel mensen uit de kwetsbaarste groepen hebben hun werk immers al verloren, of hun baan staat op de tocht. Job Cohen, voorzitter van Cedris: 'Momenteel is de werkloosheid onder mensen met een arbeidsbeperking drie keer hoger dan gemiddeld. Het risico is groot dat dit in de huidige coronacrisis oploopt. Dat mogen we niet laten gebeuren.' De vereniging pleit ervoor om grotere werkloosheid onder kwetsbare groepen te voorkomen door de infrastructuur van sociale ontwikkelbedrijven te versterken.

38) Verveling onder jongeren tegengaan was een van de uitdagingen tijdens de coronazomer

Binnenlands Bestuur 15 september 2020

SUBSIDIE TEGEN VERVELING JEUGD WERKT

De verveling onder jongeren tegengaan was een van de uitdagingen voor gemeenten tijdens de coronazomer. De subsidieregeling 'Jeugd aan Zet in Crisistijd' kwam dan ook als geroepen. 'Dankzij de subsidie hebben we een fantastische zomer kunnen draaien.'

Elisabeth van den Hoogen 12 sep 2020 Reageer

De verveling onder jongeren tegengaan was een van de uitdagingen voor gemeenten tijdens de coronazomer. De subsidieregeling 'Jeugd aan Zet in Crisistijd' kwam dan ook als geroepen. 'Dankzij de subsidie hebben we een fantastische zomer kunnen draaien.'

Stadse problemen We zijn zeker dankbaar, zegt Esther Bovens, lid van het sociaal team in Roerdalen. Haar collega's liepen al langer rond met de wens voor een jeugdhonk in elk dorp van de Limburgse gemeente. Geen overbodige luxe, want voor de Roerdalense jongeren zijn er weinig open inlooplekken. En in de coronazomer lag verveling op de loer. Of vervelend gedrag. Of erger. 'Al is Roerdalen een gemeente met kleine dorpjes, we hebben wel wat stadse problemen,' zegt Bovens. 'En toen de subsidie kwam, vielen de puzzelstukjes in elkaar.'

Simpele bus Het gewenste jeugdhonk wordt nu realiteit, het wordt een mobiel honk, zodat het in elk dorp kan staan, en daarvoor wordt een oude stadsbus omgebouwd en gepimpt. De jongeren zijn vanaf het begin betrokken; bij de aanschaf van de bus, de sloop, de aankleding van de binnenkant en de buitenkant, de verslaglegging via sociale media en de organisatie van de officiële opening.

Een simpele bus, een simpele subsidie, die veel heeft losgemaakt. Allerlei organisaties zijn inmiddels aangehaakt, ambtenaren van verschillende gemeentelijke afdelingen werken mee met bijvoorbeeld standplaatsvergunningen, vaders meldden zich als vrijwilliger en Arriva heeft manuren aangeboden voor mogelijke reparaties. De bus zal straks behalve jeugdhonk ook een ontmoetingspunt zijn voor alle inwoners.

'Gewone' jongeren In De Wolden, met zeventien dorpen een uitgestrekte gemeente, kreeg het Jeugd aan Zet-project de naam 'Summer Madness'. En niets was te gek. Waterskiën, suppen, paintballen, levend sjoelen. Alles werd georganiseerd door de jongeren zelf, zodat ze konden ervaren wat daar allemaal bij komt kijken. Volgens jongerenwerker Mascha Konterman kwam de subsidieregeling op het juiste moment. 'De festivals en dorpsfeesten gingen niet door, terwijl dat voor onze jongeren belangrijke onderdelen zijn. De Summer Madness kon niet alles vervangen, maar we hebben de periode toch zeker wat draaglijker kunnen maken.'

De subsidieregeling Jeugd aan Zet in Crisistijd was bedoeld voor 'gewone' jongeren, jongeren die niet in de kaartenbakken zitten, niet bekend zijn bij de gemeente. Het ministerie van

Volksgezondheid, Welzijn en Sport beperkte de subsidieregeling tot 500.000 euro, te verdelen over maximaal 50 gemeenten met niet meer dan 60.000 inwoners.

Kortere lijntjes Was het niet beter geweest om daar wat bovenop te doen en het ook beschikbaar te stellen voor grotere gemeenten? Had dat wat rellen kunnen voorkomen? 'Zo'n programma kan mogelijk helpen om overlast van jongeren te voorkomen, maar bij bepaalde groepen jongeren is het meer een kwestie van lange adem,' denkt Joan de Zwart-Bloch, burgemeester van Blaricum. De keuze om alleen kleinere gemeenten te bedelen, kan ze volgen. 'Daar zijn kortere lijntjes, er kan snel geschakeld worden. En ik neem aan dat in de grote steden al veel van dit soort projecten draaien, dat ze daar al veel meer ingespeeld zijn op groepen kinderen die nooit op vakantie gaan.'

Strandwacht De subsidie van Jeugd aan Zet maakte het mogelijk om Blaricumse jongeren op te leiden tot junior-strandwacht. Er ligt een draaiboek klaar voor de volgende keer. De Zwart-Bloch: 'Het is heel goed dat het ministerie dit heeft ingezet. Het bracht zoveel mensen in beweging en het maakte ze creatief. Zeker in deze tijd is dat van groot belang. We hebben een fantastische zomer kunnen draaien. Wat zou het mooi zijn als dit volgend jaar weer lukt.'

39) Gemeenten weten dat veel kinderen in armoede leven, maar wat betekent dat écht?

Binnenlands Bestuur 15 september 2020

GEMEENTEN: DUIK DIEPER DE (KINDER)ARMOEDE IN

Gemeenten weten dat veel kinderen in armoede leven, maar beseffen zich onvoldoende wat dat écht betekent. Dat is door de coronacrisis pijnlijk duidelijk geworden.

Yolanda de Koster 10 sep 2020 3 reacties

Door de coronacrisis is pijnlijk duidelijk geworden dat gemeenten weliswaar weten dat veel kinderen in armoede leven, maar zich onvoldoende beseffen wat dat écht betekent. Ook weten ze onvoldoende hoe ze daarop moeten inspelen.

Pleisters plakken Gemeenten hielpen arme gezinnen bijvoorbeeld met laptops, zodat kinderen aan het afstandsonderwijs konden deelnemen. Maar dat is lang niet genoeg. 'Gemeenten voelen dat ze pleisters aan het plakken zijn terwijl ze verandering op de lange termijn willen bewerkstelligen. Maar daarvoor moet je dieper graven en beter doorvoelen waar armoede echt over gaat.' Het benutten van ervaringsdeskundigen kan helpen.

Afstandsonderwijs Dat stellen Hanneke de Bruin en Marlon Bosscher, respectievelijk zelfstandig adviseur en projectmedewerker kinderarmoede bij Divosa. Zij hebben de afgelopen periode samen met gemeenten gekeken naar de organisatie van het afstandsonderwijs tijdens de lockdown door gemeenten. Gemeenten hebben hun stinkende best gedaan, stelt De Bruin, maar dat is helaas niet voldoende. Er werd, en wordt, te weinig doordacht en doorvoeld wat gezinnen die in armoede leven echt nodig hebben. Dat moet een les zijn voor een eventuele tweede coronagolf, en voor de aanpak van (kinder)armoede voor de lange termijn.

Geen internet Als het kabinet medio maart aankondigt dat scholen hun deuren tijdelijk moeten sluiten, gaat het onderwijs hard aan de slag met het organiseren van afstandsonderwijs. 'Gemeenten beseffen dat niet alle kinderen een laptop hebben. Er wordt alles op alles gezet om kinderen aan een laptop te helpen, vaak met behulp van het bedrijfsleven en de rijksoverheid. Maar met het regelen van een laptop ben je er niet', schetst De Bruin. 'Veel gezinnen die in armoede leven, hebben vaak geen internet. Normaal gesproken worden kinderen doorverwezen naar bibliotheken met gratis wifi, maar die waren nu ook gesloten. Er zat dus niets anders op dan wifi-aansluiting te regelen bij mensen die dat zelf niet kunnen betalen en organiseren.'

Pijnlijke boodschap Eenmaal online, kregen leerkrachten een kijkje in het leven van een gezin. ‘En was de armoede in your face zichtbaar.’ Zo werd de uiterst krappe behuizing en het ontbreken van een rustige plek om huiswerk te maken letterlijk in beeld gebracht. ‘Het is een pijnlijke boodschap. We weten eigenlijk wel dat er veel aspecten aan armoede kleven en dat het op allerlei vlakken van invloed kan zijn op het leven van alledag, maar het armoedeprobleem wordt niet voldoende doorleefd én mede daardoor nog steeds te veel eendimensionaal aangepakt’, stelt De Bruin. Door het inkijkje via de webcam werd duidelijk dat kansenongelijkheid niet op te lossen is met alleen praktische handvaten maar een samenhangende oplossing in alle leefwerelden van het kind vereist.

Kloof Het is ook moeilijk om in de werkelijkheid van een ander, die wél in armoede leeft, te stappen, realiseren De Bruin en Bosscher zich. ‘Er bestaat een kloof tussen twee werelden. Zij die geen armoede kennen, die werk en een pensioen hebben, brieven kunnen lezen en begrijpen en mee kunnen komen in de maatschappij. En mensen die leven in een totaal andere werkelijkheid waar armoede het ritme van de dag bepaalt. Maar je kunt je indringender verplaatsen in de situatie van de ander. Kijk stap voor stap wat armoede betekent en op welke aspecten armoede in het dagelijks leven van invloed is. Probeer het te visualiseren. Zo breng je dat wat voor jou niet zichtbaar is naar het licht en kun je het beter aanraken.’

Stress Het gaat vaak om gezinnen waar vader of moeder werkloos is of een laagbetaalde of onzekere baan heeft. Financiële problemen leveren altijd stress op. De onzekerheid door corona komt daar nog eens bij. Hoe meer stress, hoe groter de kans op gezondheidsklachten en dat kan weer tot uitval en dus verder verlies van inkomen leiden. ‘Die stress was er ook vóór corona natuurlijk, maar is nu pregnanter en zichtbaarder’, aldus De Bruin.

Worstelingen Door het doorleven en visualiseren van armoede wordt de complexiteit van het vraagstuk zichtbaar en daarmee ook de noodzaak om het in samenhang op te pakken. Niet alleen de gemeentelijke dienst Werk en Inkomen, maar ook stakeholders als het onderwijs, jeugdgezondheidszorg, de woningbouwcorporaties en jongerenwerkers moeten bij de aanpak van (kinder)armoede worden betrokken. Als het medewerkers van gemeenten zelf niet lukt te doordenken en doorvoelen wat armoede betekent en op welke levensterreinen dat van invloed is, kunnen ervaringsdeskundigen worden ingezet. ‘Die kunnen de werkelijkheid invoelbaar maken. Ze kennen de worstelingen van een leven in armoede en weten hoe gezinnen praktisch geholpen kunnen worden. Maar misschien nog wel belangrijker: zij weten wat gezien moet worden om je gezien te voelen en je gedragen te weten; dat is fundamenteel.’

Dieper graven De Bruin en Bosscher hopen dat de geleerde lessen vanuit de organisatie van het afstandsonderwijs worden meegenomen voor de lange termijn aanpak van (kinder)armoede. ‘We moeten dieper leren en durven graven. Zodat we bestaande, maar voor ons vaak onzichtbare belemmeringen opdiepen en de weg vrij maken om kinderen een betere kans te geven om écht mee te doen.’

40) Toekomstplan maken voor hervorming van de ggz

Zorgvisie 15 september 2020

Ggz-partijen maken toekomstplan met stevige hervormingen

Het Trimbos-instituut gaat met patiëntorganisaties, professionals, zorgbestuurders, zorgverzekeraars, gemeenten en het sociaal domein een toekomstplan maken voor hervorming van de ggz. ‘Iedereen weet dat het zo niet verder kan’, zegt bestuursvoorzitter Bert van der Hoek. Eind volgende maand is de eerste bijeenkomst.

Van der Hoek: 'Ongeveer 11.000 mensen met ernstige psychische problemen wachten maanden op zorg. Het zijn vaak jonge mensen. Dat raakt me persoonlijk. Psychische aandoeningen kunnen het leven enorm ontwrichten. Terwijl er met goede zorg veel aan te doen is. Het moet dus anders.'

Doorgeslagen bureaucratie Redenen waarom het de ggz-sector niet goed lukt om te veranderen, zijn volgens Van der Hoek onder andere de doorgeslagen bureaucratie, de frustraties van de professionals en de daarmee samenhangende hoge uitstroom. 'Daar komt bij dat ggz-bestuurders druk zijn met het financieel overeind houden van hun organisatie. Ook is het onderlinge wantrouwen tussen de ggz-partijen groot.'

Met een aantal bijeenkomsten wil het Trimbos-instituut helpen een doorbraak te forceren. 'Want het huidige systeem zit vast.' De bedoeling is dat de partijen tot een gemeenschappelijk visie komen voor een 'nieuwe ggz' en een concreet plan maken om dat te realiseren, zegt Van der Hoek. Dat moet het systeem in beweging brengen.

Terug naar kern Volgens de bestuursvoorzitter moet de ggz terug naar de kern: 'Goede zorg voor mensen die dat echt nodig hebben. Waarbij de professional zijn vak uitoefent in een professionele omgeving. Zonder bureaucratie en zonder het wantrouwen dat er nu is. Daardoor kan ook de uitstroom van psychologen en psychiaters tot stilstand komen. Dat is heel fundamenteel.'

De ggz moet volgens Van der Hoek meer gezien worden vanuit een sociaal-maatschappelijke context. Dat begint met onderkenning van het belang van mentale gezondheid. Een pijler van de nieuwe ggz moet dan ook preventie zijn. 'Veel sociaal-maatschappelijke problemen leiden vroeg of laat tot zorgvragen. Als samenleving laten we die problemen, zoals hoge schuld, een groot persoonlijk verlies of werkloosheid, doorgaan tot het een zorgvraag wordt. Als we het eerder aanpakken, kunnen we veel zorgvragen voorkomen.'

Omgaan met tegenslagen Bij preventie hoort levenslang leren. Dat begint bij kinderen op de basisschool en in het voortgezet onderwijs. 'Het is goed als kinderen zich bewust worden van hun gedrag en dat van anderen op een manier die bij hun leeftijdsfase past', vindt Van der Hoek: 'Leer kinderen dus om te gaan met stress en tegenslagen. Leer ze hoe ze kunnen ontspannen of beter om kunnen gaan met problemen'. Doel is kinderen mentaal gezond en veerkrachtig te houden.

In de ggz-sector moet de focus meer liggen op versterking van het individuele herstelproces. 'Het gaat om mensen te helpen om een zinvol en betekenisvol leven te leiden en zoveel mogelijk maatschappelijk mee te kunnen doen. Dat vereist intensieve samenwerking met betrokkene zelf, naasten en met professionals uit het sociaal domein.'

Dat het systeem vast zit, is volgens Van der Hoek het gevolg van het beleid van de afgelopen jaren. Dat betekent dat je met ander beleid de zaak ook weer los kunnen trekken, zegt hij: 'Toegang tot goede ggz is ons collectieve belang. Het moet anders, maar het kán ook anders. Laten we nú beginnen.'

Verder meedenken met Bert van der Hoek over de hervorming van de ggz? Dat kan via:

<https://www.trimbos.nl/kennis/hervorming-ggz>

Frits Baltesen Redacteur

41) Kabinet benadrukt het belang van een sterke aanpak van armoede en problematische schulden

Binnenlands Bestuur 16 september 2020

SCHULDHULPVERLENERS: 'HET SOCIAAL DOMEIN VERDIENT MEER'

'We zijn blij met de stappen die het kabinet zet om de gevolgen van de coronacrisis te verzachten', reageert NVVK, de vereniging van schuldhulpverleners. Toch denkt voorzitter Marco Florijn niet dat het genoeg zal zijn om te voorkomen dat een gezondheids crisis een armoedecrisis wordt.

Adriaan de Jonge 15 sep 2020 Het kabinet belooft in de Miljoenennota 2021 zich extra in te zetten om armoede en problematische schulden tegen te gaan. Eerder werd al bekendgemaakt dat daar 150 miljoen euro extra voor beschikbaar komt. De NVVK, de vereniging voor schuldhulpverlening, vraagt zich af of het genoeg zal zijn.

Kwetsbaar In de Miljoenennota 2021 benadrukt het kabinet het belang van een sterke aanpak van armoede en problematische schulden. Het kabinet noemt het zorgwekkend dat veel huishoudens weinig financiële buffers hebben. Bovendien is de verwachting dat het aantal mensen met problematische schulden en met een risico op armoede zal toenemen. Vroegtijdige hulp en ondersteuning zijn van belang, anders dreigt een stapeling van kwetsbaarheden, aldus het kabinet.

150 miljoen Voor de aanpak van schulden en armoede heeft het kabinet in het kader van het steun- en herstellepakket in totaal ongeveer 150 miljoen euro beschikbaar gesteld. Daarvan gaat in ieder geval 45 miljoen euro (waarvan 15 miljoen in 2020 en 30 miljoen in 2021) naar gemeentelijke schuldhulpverlening.

Waarborgfonds Verder wil het kabinet met de maatregel komen tot een versnelling en intensivering van het armoede- en schuldenbeleid. Wat dat concreet betekent, is nog onduidelijk. Daarover wordt de Tweede Kamer later dit jaar geïnformeerd. Ook komt er, zoals eerder was aangekondigd, een Waarborgfonds om problematische schulden sneller af te kunnen wikkelen. Hoe dat er precies uit gaat zien, is ook nog niet bekend.

Armoedecrisis 'We zijn blij met de stappen die het kabinet zet om de gevolgen van de coronacrisis te verzachten', reageert NVVK, de vereniging van schuldhulpverleners. Toch denkt voorzitter Marco Florijn niet dat het genoeg zal zijn om te voorkomen dat een gezondheidscrisis een armoedecrisis wordt. De vereniging stelt daarom een aantal alternatieve maatregelen voor.

Goed voorbeeld De NVVK pleit onder meer voor een 'landelijke Task Force Toeslaggedupeerden', met gemeentelijke meldpunten voor mensen in de problemen. Ook moet er een fors investeringsfonds voor het sociaal domein komen, vindt de vereniging. Het aangekondigde Waarborgfonds voor problematische schulden is een goed begin, maar de overheid zou ook als schuldeiser een goed voorbeeld moeten geven aan andere schuldeisers.

Te weinig 'De Troonrede benoemt de 800 miljoen voor buurthuizen, sociale werkvoorziening, culturele instellingen en veilige verkiezingen', aldus Marco Florijn. 'Dat klinkt als een enorm bedrag, maar het zal veel te weinig blijken om fouten uit het verleden en de gevolgen van de coronacrisis goed aan te pakken. Het sociaal domein verdient meer.'

42) Leiderdorp is tijdens de corona uitbraak ondersteuning blijven bieden aan Leiderdorpers

Unity.nu 17 september 2020

Vernieuwing sociaal werk Leiderdorp in coronatijd

17 september 2020 LEIDERDORP - Incluzio Leiderdorp is tijdens de corona uitbraak ondersteuning blijven bieden aan Leiderdorpers, zo blijkt uit haar halfjaarverslag. De ondersteuning werd in vergelijking met vorig jaar kleinschaliger, meer online en meer in de buitenlucht georganiseerd. Om goed voorbereid te zijn op de toekomst heeft Incluzio afgelopen half jaar ook een basis neergezet voor verdere ontwikkelstappen op de thema's; Rondkomen, GGZ in de Wijk, Veiligheid, Dementie en Activering. Door corona en door andere externe ontwikkelingen, zoals de vergrijzing en het overheidsbeleid dat gericht is op zelfstandig thuis wonen van mensen met psychosociale problematiek en ouderen, neemt het belang toe om hier verder op te vernieuwen.

Sociaal werk in lockdown Tijdens de coronalockdown heeft Inluzio volgens de richtlijnen van het RIVM gewerkt. De groepsactiviteiten zijn tijdelijk vervangen door 1-op-1 ondersteuning. Zo gingen de activiteitenbegeleiders van de dagprogramma's meerdere malen langs de voordeuren van de deelnemers. Om buiten met hen een praatje te maken en te horen of zij nog ergens ondersteuning bij nodig hadden. Ook ontstonden er belcirkels tussen vrijwilligers en mensen die anders deelnamen aan de groepsactiviteiten. De sociaal werkers gingen alleen in geval van nood op huisbezoek en zette de individuele begeleiding door via beeldbellen of door te gaan wandelen met klanten. Activiteiten zoals BalkonBewegen, Bootcamp en Sportfeest zijn buiten uitgevoerd en er is meer online gewerkt. Zo werden online work outs gedeeld op social media en introduceerde de budgetcoach de Plinkr app bij Leiderdorpers met geldzorgen. De focus tijdens de lockdown lag op het proactief zoeken van contact met en het zichtbaar/benaderbaar zijn voor inwoners, zodat snel ondersteuning kon worden geboden bij mensen met een hulpvraag.

Voorbereiden op de toekomst De dienstverlening van Inluzio wordt doorontwikkeld op de thema's; Activeren, Eenzaamheid, Rondkomen, GGZ in de wijk, Dementievriendelijk Leiderdorp en Veiligheid. Niet omdat er nu in Leiderdorp nog niks wordt gedaan op deze onderwerpen, maar omdat in de toekomst op deze thema's de grootste uitdagingen liggen. In het online halfjaarverslag van Inluzio dat te vinden is via www.inluzioleiderdorp.nl/halfjaarverslag-2020, is terug te lezen waar de uitdagingen liggen en welke stappen er zijn en worden gezet dit jaar. Zo is te lezen dat het thema GGZ in de wijk is gekozen, omdat door het overheidsbeleid voorzieningen als Beschermd Wonen verder worden afgebouwd en er hierdoor steeds meer mensen met psychosociale problematiek in de wijk komen te wonen. Ook wordt er door corona een recessie verwacht, waardoor het meer nodig gaat zijn om Leiderdorpers te ondersteunen bij het kunnen rondkomen en het actief blijven deelnemen aan de samenleving. En wonen er over 5 jaar 20% meer inwoners met dementie in Leiderdorp dan nu het geval is.

42) Mensen met lvb: beperking wordt niet goed en niet op tijd gezien in de klas of op de werkplek

Ieder(in) 17 september 2020

SCP-rapport: Meer meedoen op werk en school met een licht verstandelijke beperking

08 september 2020 Mensen met een licht verstandelijke beperking (lvb) lopen vaak tegen problemen aan op school of het werk. Hun beperking wordt niet goed en niet op tijd gezien in de klas of op de werkplek, blijkt uit een onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP).

Jongen die broodjes aan het bakken is

Problemen voorkomen Er moet op tijd aandacht zijn voor mensen met lvb. Dan kan ook de ondersteuning goed worden geregeld, door bijvoorbeeld de school of werkgever. Veel latere problemen kunnen daardoor worden voorkomen. Het SCP dringt aan op het verbeteren van signalering en ondersteuning, als voorwaarde voor mensen met een verstandelijke beperking om mee te doen in de samenleving.

Onderwijs, werkgevers en gemeenten beter samenwerken

In het rapport staat ook hoe het beter kan.

Een paar voorbeelden:

- * meer werken met vaste contactpersoon
- * mensen van de gemeente of andere instanties moeten meer kennis hebben van licht verstandelijke beperking
- * de werkplek moet goed geschikt zijn of gemaakt worden voor mensen met een lvb

* betere samenwerking tussen onderwijs, werkgevers en gemeenten

Corona: schooluitval en werkloosheid Ook staat in het rapport wat de gevolgen van de corona-crisis kunnen zijn voor mensen met een licht verstandelijke beperking. Onderwijs via de computer is voor veel mensen niet goed te doen. De kans dat zij voortijdig stoppen met school is groot.

Het Sociaal en Cultureel Planbureau denkt dat ook het vinden van werk voor mensen met een verstandelijke beperking nog veel moeilijker gaat worden.

De regering, gemeenten en scholen moeten snel meer aandacht besteden aan deze gevolgen van de corona-crisis voor mensen met een licht verstandelijke beperking.

Het rapport Meer Meedoen is hieronder te downloaden. Meer informatie is te vinden bij het Sociaal en Cultureel Planbureau: www.scp.nl/publicaties/publicaties/2020/09/01/meer-meedoen

Downloads SCP rapport Meer Meedoen (pdf - 1 MB)(Fried: zie: <https://iederin.nl/wp-content/uploads/2020/09/SCP-rapport-Meer-Meedoen.pdf>)

43) Wat is nodig om te zorgen dat mensen met een ondersteuningsvraag goed kunnen wonen

Platform 31 17 september 2020

Zelfstandig wonen met een (psychische) kwetsbaarheid: hoe organiseren we dat?

Herstel begint met een huis, zo schreef de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS). Steeds vaker is de wens dat mensen met een (psychische) kwetsbaarheid een eigen woning in de wijk huren. De kwetsbaarheid van deze huurders maakt dat zelfstandig wonen niet altijd vanzelf gaat en dat er ondersteuning nodig is. Platform31 onderzocht wat is nodig om te zorgen dat mensen met een ondersteuningsvraag goed kunnen wonen en welke bijdrage kan het woondomein daaraan leveren in de publicatie Werken aan wonen met ondersteuning voor mensen met een (psychische) kwetsbaarheid.

De gesprekken tussen het sociaal domein en het woondomein over het goed wonen van mensen met een ondersteuningsvraag verlopen niet altijd gemakkelijk. Voor de huisvesting van mensen met een (psychische) kwetsbaarheid bestaat geen standaard aanpak. Vaak is samenwerking nodig tussen organisaties die de huisvesting, ambulante begeleiding en andere ondersteuning (o.a. budgetbeheer en zinvolle dagactiviteiten) bieden. Deze partijen moeten het met elkaar eens zijn in hun visie op 'goed wonen' en de te hanteren aanpak.

Er bestaat geen blauwdruk die overal kan worden toegepast. Wel helpt het om als samenwerkingspartners met elkaar de lokale situatie te verkennen en te bespreken welke aanpak in welke situaties het meest passend is. Het helpt dan als je een gezamenlijk beeld hebt van de doelgroep, de woonvormen die er zijn, en wat mogelijke aanpakken zijn. Deze publicatie voorziet beleidsadviseurs, programmaleiders en hun opdrachtgevers van deze kennis en van praktische voorbeelden in de zoektocht naar goed wonen met ondersteuning voor mensen met een (psychische) kwetsbaarheid.

Trista Hanssens (ervaringsdeskundige als cliënt, inmiddels werkzaam als hulpverlener) en Joke van der Meulen (ervaringsdeskundige als familielid) lazen de publicatie en schreven een reflectie op de inhoud – te vinden aan het einde van de publicatie. "Onze eigen ervaring maakt dat een onderwerp als thuis wonen niet zomaar een onderwerp is maar dat het ons raakt. Dat we ons steeds heel erg bewust zijn van het 'waarom'." In de ogen van Hanssens en Van der Meulen is deze publicatie 'volledig, zorgvuldig in de gekozen woorden en in die zin een prima stuk.' "De toevoeging van onze reflectie vanuit ervaringsdeskundig perspectief voegt een extra laag, een kleur, toe. In de

publicatie wordt de werkelijkheid soms vereenvoudigd weergegeven, als manier om de wereld behapbaar te maken. Deze systeemwereld staat vaak haaks op de leefwereld van mensen met een psychische kwetsbaarheid. Hierbij helpt de blik van ervaringsdeskundigen.”

Experiment Weer Thuis Het organiseren van voldoende en geschikte woningen voor mensen met een (psychische) kwetsbaarheid is één van de thema's van het experiment Weer Thuis, dat Platform31 in 2019 en 2020 uitvoert. Platform31 werkt hiervoor samen met vijf samenwerkingsverbanden van gemeenten, corporaties en organisaties voor zorg en welzijn. Aan het experiment nemen Breda, de regio Gooi- en Vechtstreek, 's-Hertogenbosch, Utrecht en Venlo deel. Samen ontwikkelen we handvatten voor de praktijk. Dit doen we door kennis te ontwikkelen in de leergemeenschap met de vijf samenwerkingsverbanden en verdiepend onderzoek.

Lees de publicatie Werken aan wonen met ondersteuning voor mensen met een (psychische) kwetsbaarheid. (Fried: zie: <https://www.platform31.nl/publicaties/werken-aan-wonen-met-ondersteuning-voor-mensen-met-een-psychische-kwetsbaarheid>)

43) Gemeenschappelijk woonproject voor ouderen

Platform 31 17 september 2020

De Hof van Zutphen: gemeenschappelijk wonen in 'naoberschap'

De Hof van Zutphen is een gemeenschappelijk woonproject voor ouderen van de landelijke stichting Knarrenhof. In november gaat de bouw van de Hof van Zutphen, dat het derde Knarrenhof van Nederland is, van start. Hoe gaat de Hof van Zutphen er precies uitzien? Wat wordt verwacht van de senioren die er gaan wonen? En hoe verloopt de weg ernaartoe tot dusver? Brenda Reyne, duo-voorzitter van de vereniging van De Hof van Zutphen en toekomstig bewoner, vertelt daarover meer.

Reyne is vanaf 2005 vanuit woongroep de Derde Fase betrokken bij het Ubuntuplein in Zutphen en is sinds het begin van 2018 actief als één van de twee voorzitters van de vereniging De Hof van Zutphen. “Mijn mede-voorzitter is van de ‘stenen’, ik van de ‘mensen’, zeg ik altijd maar”, licht Reyne toe. “Ik richt me bijvoorbeeld op het animeren en enthousiasmeren van de beginnende bewonersgroep en zet verschillende werkgroepen op, waaronder de tuincommissie. Ik vind het erg leuk om te doen. Bovendien is samen oud worden met andere senioren een grote wens van mij. Ik denk dat wij elkaar bij de les gaan houden.” Aan ervaring heeft Reyne geen gebrek: “Vanuit het werken met vrouwengroepen heb ik mij ontwikkeld tot een communicatietrainer en begeleider van veranderingen in organisaties. Een activerende rol past mij dus meer dan goed.”

‘Naoberschap’ De bedoeling van De Hof van Zutphen is om een hof voor senioren te creëren waar zij op een sociale manier met elkaar oud kunnen worden. Een belangrijk onderliggend principe is ‘naoberschap’. “Met naobers naar elkaar omkijken en elkaar met raad en daad bijstaan. Een goede buur, maar dan heel veel meer”, vertelt Reyne met een glimlach. Om dit ‘naoberschap’ te verankeren, is ook een sociaal statuut opgesteld dat door toekomstige bewoners ondertekend is. “Dit is eigenlijk een soort contract waarin staat dat bewoners naar elkaar omkijken. Dit zit vaak in kleine dingen, bijvoorbeeld boodschappen halen voor je burens. Ook hebben we in het sociaal statuut bepaalde omgangsnormen opgenomen, bijvoorbeeld dat bewoners elkaar aanspreken en zich ook laten aanspreken, dat iedereen elkaars privacy respecteert en dat iedereen welkom is, ongeacht achtergrond.”

Veel interesse In totaal komen er 51 woningen in De Hof van Zutphen, waarvan 41 levensloopbestendige appartementen in twee woonblokken en 10 grondgebonden woningen – dit zijn eengezinswoningen. “In principe richten we ons op 65-plussers, maar iedereen is welkom. Met Knarrenhof hebben we afgesproken dat ‘jongere’ mensen voorrang krijgen op de wachtlijst in een zogeheten om-en-om-beleid”, licht Reyne toe. Alle woningen in De Hof van Zutphen zijn koopwoningen. “De goedkoopste woning is rond de 272.000 euro (ca. 88m²) en de duurste ongeveer

370.000 euro (ca. 130m²). Natuurlijk realiseren we ons dat we hiermee het middensegment aanspreken. Voor mensen die het iets minder breed hebben, is dit een flinke investering. Voorheen zaten er ook kleinere (en dus goedkopere) huizen in het plan, maar deze zijn helaas gedurende de verdere uitwerking van het plan geschrapt.”

Verbinding Ontmoeting staat centraal in De Hof van Zutphen. Zo zijn alle woningen gelegen aan een gemeenschappelijke tuin. “Onze verwachtingen over de tuin zijn hooggespannen. Er zijn heel veel mensen die heel graag zorg willen dragen voor een mooie tuin, dat is fijn. Deze tuin is trouwens wel afgesloten voor niet-bewoners met toegangspoortjes zodat we geen ongewenste gasten krijgen. Dit is vooral voor ons eigen gevoel van veiligheid.” Daarnaast is er in De Hof van Zutphen een Hofhuys, bestemd als gemeenschappelijke ruimte voor bewoners. “Bewoners kunnen hier allerlei activiteiten organiseren: lezingen, vergaderingen, ontmoetingen en, doe-activiteiten. Ik hoorde mensen bijvoorbeeld al praten over een yoga-clubje of repetities voor het koor. Voor sommige activiteiten willen we het Hofhuys ook openstellen voor de buurt, bijvoorbeeld voor een wekelijkse koffie-inloop of voor bepaalde tentoonstellingen. Dan betrek je de buurt ook wat meer bij het wooncomplex.”

De weg ernaartoe Wat volgens Reyne vooral belangrijk is bij het opzetten van een wooninitiatief, is dat je als initiatiefnemer beschikt over een heldere visie en dat je een lange adem hebt. “Als je duidelijk voor ogen hebt waar het om gaat, dan heb je al de halve wereld. Ook moet je niet te ongeduldig zijn en over voldoende flexibiliteit beschikken – er zijn altijd dingen waar je géén invloed op hebt. Houd je vast aan het doel dat je voor ogen hebt. En laat deze weg naar dat doel vooral ook een beetje leuk zijn. Zorg dat je het leuk hebt met elkaar. Besteed aandacht aan de communicatie, daar kunnen we allemaal nog iets leren.” Op de vraag of ze ook een praktijkvoorbeeld heeft van haar ‘lange adem’, antwoordt ze lachend: “Ja zeker. Vanaf 2007 ben ik al met een woonproject bezig. Ik heb er altijd de moed ingehouden. In de Hof van Zutphen dachten we over een jaar te gaan bouwen, maar toen moest het plan nog door de molen van de Kwaliteitsteam van de gemeente met markante eisen om een stadskarakter te realiseren. Hierdoor liepen we uitstel van maanden op en iedere maand gingen de bouwkosten omhoog. Gelukkig is het allemaal opgelost, maar zonder lange adem had ik hier volgens mij niet gezeten.”

Meer weten?

website de Hof van Zutphen (Fried: zie: <https://dehofvanzutphen.nl/>)

website Knarrenhof (Fried: zie: <https://knarrenhof.nl/>)

44) Valkenswaardse ASD, die de gemeente adviezen geeft over zorgthema's, stapt collectief op

Google melding Wmo: Eindhovens Dagblad 18 september 2020

Adviesraad voor zorgzaken stapt collectief op in Valkenswaard: ‘Willen een signaal afgeven’

VALKENSWAARD - De Valkenswaardse Adviesraad Sociaal Domein (ASD), die de gemeente adviezen geeft over zorgthema's, stapt collectief op. Ze hoopt hiermee een signaal af te geven dat de burgerparticipatie van kwetsbare burgers anders moet.

De ASD werd in januari 2017 officieel adviesorgaan van de gemeente. Ze geeft het dorpsbestuur in die rol gevraagd en ongevraagd advies over onderwerpen die betrekking hebben op zorgthema's, denk daarbij aan de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), Jeugdwet en de Participatiewet.

‘Verplicht loket’ In een brief aan de Valkenswaardse politiek, waarin de vijf ASD-leden hun vertrek toelichten, wordt duidelijk dat ze hun rol anders hadden willen invullen dan de gemeente van hen vraagt. Ze kregen gaandeweg het gevoel dat ze een ‘verplicht loket’ voor de gemeente zijn,

omdat de gemeente nou eenmaal aan burgerparticipatie moet doen. Dit terwijl de leden van de ASD juist een inspirerende denktank hadden willen zijn.

Ook schrijven de leden dat het voor hen niet helder is wat hun meerwaarde is op dit moment. 'We hadden ideeën, veel ervaring en de juiste professionele achtergrond. We konden deze echter niet kwijt, niet op de juiste manier en niet op de juiste tijd.'

De voltallige ASD stopt per 1 oktober. In een gesprek met zorgwethouder Mieke Theus (PvdA) hebben de leden hun besluit nader toegelicht. Daarbij hebben ze ook aanbevelingen gedaan voor de toekomst.

Vertrekkend voorzitter Frans Verdonck van de ASD wil geen zondebok aanwijzen en is voorzichtig in zijn bewoordingen. Wel hoopt hij dat de gemeente het collectief ontslag oppikt als een signaal om de burgerparticipatie rond zorgvraagstukken op een andere manier vorm te geven in Valkenswaard.

Tunnelvisie bij belangenverenigingen

Wat hem betreft moet daarbij ook goed gekeken worden naar de achterbanorganisaties. De ASD onderhoudt contact met een vijftiental belangenverenigingen, zoals Kansplus, Seniorenbelang, Gehandicaptenplatform, die als klankbord dienen en voor input zorgen. Verdonck vindt dat die clubs vaak een tunnelvisie hebben en te weinig naar het grote geheel kijken. „Je hebt maar één zak met geld. Als je te veel geld uitgeeft aan jeugdhulp, dan kom je op een ander onderdeel geld tekort. Als de een iets wil, dan heeft dat gevolgen voor de ander. Daar zou meer oog voor mogen zijn, dat mis ik weleens.”

Ook zou hij liever zien dat in het gemeentehuis anders omgegaan wordt met burgerparticipatie. „Betrek mensen eerder bij zaken en geef ze een rol.” Verdonck hoopt dat de gemeente gaat nadenken over de vraag hoe je echte burgerparticipatie krijgt. „Schop daarbij ook heilige huisjes om. Denk goed na over: waar is de kwetsbare burger in Valkenswaard mee gediend?”

45) Schenking aan het Jeugdfonds Sport en Cultuur Kaag en Braassem

Witte Weekmail 19 september 2020 Leidsch Dagblad Paul van der Kooij 12/09/2020

'Geld voor Jeugdfonds sport en cultuur meer dan welkom in Kaag en Braassem'

KAAG EN BRAASSEM „Meer dan welkom”, noemt wethouder Floris Schoonderwoerd van Kaag en Braassem de 1.800 euro die dé ondernemersvereniging in zijn gemeente heeft geschonken aan het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Als er thuis te weinig geld is, kan dat fonds contributie of lesgeld betalen. Of, als het budget het toelaat, attributen als sportkleding, dansschoenen of de huur van een instrument.

„Hoewel er in het begin van het jaar door Covid-19 minder gebruik van het fonds is gemaakt, verwachten we dat vanaf deze maand gaat veranderen. Dan beginnen immers alle sportseizoenen weer. De donatie is dus meer dan welkom”, aldus de wethouder.

Om nog meer kinderen te kunnen bereiken gaat de gemeente het fonds breder onder de aandacht brengen.